

18530
Σπ. Γλ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

026000284848

Σελ. $\frac{4}{16}$

Ανώνυμ. Q. Προβλεπόμεν

3^η Μαΐου 1909

45

30

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ

ΕΙΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΥΠΟ

Δ. Ν. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗ

Δ. Φ. ΠΡΩΗΝ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ
ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ ΕΝ ΤΩ ΕΘΝΙΚΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ.

Κατ' ἐγκρισιν τῆς Κυβερνήσεως

ἐκδίδοται

ὑπὸ Α. Α. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ.

ΑΘΗΝΗΣΙ.

1880

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΠΛΗ ΠΡΟΤΑΣΙΣ.—ΚΥΡΙΟΙ ΟΡΟΙ.

§. α'. Λόγος ἐνδιάθετος ὀνομάζονται αἱ ἐν τῇ διανοίᾳ ἡμῶν §. 543.
κρίσεις καὶ συλλογισμοί. Ὁ ἐνδιάθετος λόγος ἐκδηλωθεὶς διὰ τῆς
γλώσσης ὀνομάζεται λόγος προφορικὸς ἢ ἀπλῶς λόγος. Ὁ λόγος
δὲ οὗτος εἶνε ὁ τελικὸς καὶ κύριος σκοπὸς, ὅπως τῆς γλώσσης,
οὕτω καὶ τῆς γραμματικῆς (§. 1.).

ΣΗΜ. Τὰ κατ' εἶδος φαινόμενα τοῦ μὲν ἐνδιαθέτου λόγου ἐξετάζει καὶ διδάσκει
κυρίως ἡ λογική, τοῦ δὲ προφορικοῦ ἡ γραμματική. Πολλαχοῦ ὁμοίως καὶ
πολλαχῶς ἡ λογικὴ συμπίπτει ἐντελῶς πρὸς τὴν γραμματικὴν, καὶ μάλιστα τὸ
συντακτικόν, διότι αἱ δύο αὗται ἐπιστῆμαι εἶνε συγγενέσταται.

§. β'. Ὅπως ὁ ἐνδιάθετος, οὕτω καὶ ὁ προφορικὸς λόγος, ὡς §. 544.
εἰκῶν καὶ ἔκφρασις αὐτοῦ, εἶνε ἀπλοῦς ἢ σύνθετος, μέγας ἢ μικρὸς,
καὶ κατὰ πάντα λόγον ποικίλος· διὸ καὶ εἰς κατασκευὴν αὐτοῦ
ἀπαιτοῦνται ἐν ἡ πλείοτερα μέρη τοῦ λόγου (§. 146.). Ἡ πρὸς
τὴν ἐκάστοτε χρεῖαν σκόπιμος ἐκλογὴ καὶ διάταξις τῶν μερῶν τού-
των καὶ τῶν παρεπομένων (§. 140. §. 286.) αὐτῶν, λέγεται
σύνταξις, καὶ συντακτικὸν τὸ μέρος τῆς γραμματικῆς, ὅπερ διδά-
σκει τὴν σύνταξιν (Πρβλ. §. 15.).

§. γ'. Ὡς ἐκ τοῦ μεγέθους καὶ τῆς συνθέσεως αὐτοῦ ὁ λόγος §. 545.
ὀνομάζεται α'. πρότασις, β'. λόγος εἰδικώτερον, καὶ γ'. περίοδος.
Ὁ ἀπλούστατος, συνήθως δὲ καὶ μικρότατος, λόγος εἶνε ἡ πρότασις.

§. δ'. Ὅτι εἶνε ἡ κρίσις ἐν τῇ λογικῇ, αὐτὸ τοῦτο εἶνε καὶ §. 546.
ἡ πρότασις ἐν τῇ συντάξει. Πρότασις εἶνε ἔκφρασις κρίσεως, τουτέστι
σύναψις δύο ἐννοιῶν ὡς ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου. Αἱ δύο
ἐννοιαὶ π. χ.: τὸ ρόδον καὶ: θάλλειν συνάπτονται εἰς τὴν πρότα-
σιν: τὸ ρόδον θάλλει.

§. ε'. Ὑποκείμενον ὀνομάζεται ἡ ἐννοια, περὶ ἧς ὁ λόγος, κα- §. 547.
τηγόρημα δὲ ἡ ἐννοια, ἣτις ἀποδίδεται εἰς τὸ ὑποκείμενον, οἷον:
Τὸ ρόδον θάλλει.—Ὁ Γεώργιος ἐπιμελεῖται.—Οἱ λειμῶνες χλο-
άζουσιν. Αἱ λέξεις: ρόδον, Γεώργιος, λειμῶνες εἶνε ὑποκείμενα,
αἱ δὲ λέξεις: θάλλει, ἐπιμελεῖται, χλοάζουσιν κατηγορήματα. *Λ*

- §. 548. §. 5'. Τὸ κατηγορήμα δύναται ν' ἀναλυθῇ εἰς ἐπίθετον ἢ μετοχὴν, ὅπερ ὀνομάζεται *κατηγορούμενον*, καὶ εἰς τὸ ῥῆμα: *εἰμί*, ὅπερ ὀνομάζεται *συνδεδεικόν*, οἷον: τὸ *ρόδον θάλλει*—τὸ *ρόδον* ἐστὶ *θάλλον* (θαλερόν).—Ὁ *Γεώργιος ἐπιμελεῖται*—ὁ *Γ.* ἐστὶν *ἐπιμελής* (ἐπιμελούμενος).—Οἱ *λειμῶνες χλοάζουσιν*—οἱ *λ.* εἰσι *χλοεροὶ* (χλοάζοντες).

ΣΗΜ. Ἡ ἀνάλυσις ἐν τῇ συντάξει οὐδέποτε ἰσοδυναμεῖ ἀκριβῶς καὶ κατὰ πάντα, ἀλλὰ μόνον κατὰ προσέγγισιν, πρὸς τὸ ἀναλυόμενον. Γίνεται δὲ μόνον ἕνεκα τῶν πρακτικῶν χρειῶν τῆς διδασκαλίας.

- §. 549. §. ζ'. Τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ κατηγορήμα, ἢ τὸ ὑποκείμενον, τὸ συνδεδεικόν καὶ τὸ κατηγορούμενον ὀνομάζονται *κύριοι ὅροι* τῆς προτάσεως. Ἡ δὲ πρότασις καλεῖται *συνεπτυγμένη* μὲν, ὅταν συγκροτῇται ἐκ δύο ὁρων, τοῦ ὑποκειμένου καὶ τοῦ κατηγορήματος (τὸ *ρόδον θάλλει*), *ἀνεπτυγμένη* δὲ, ὅταν συγκροτῇται ἐκ τριῶν ὁρων, τοῦ ὑποκειμένου, τοῦ συνδεδεικτοῦ καὶ τοῦ κατηγορουμένου (τὸ *ρόδον ἐστὶ θαλερόν*).

- §. 550. §. η'. Ὅπως αἱ προτάσεις, οὕτω καὶ τὰ ῥήματα διαιροῦνται εἰς δύο τάξεις α'.) τὰ *κατηγορήματα*, ἥτοι ἅπαντα τὰ ῥήματα ἐκτὸς τοῦ *εἰμί* καὶ τῶν συνωνύμων, ἅτινα ἀποτελοῦσι πρότασιν συνεπτυγμένην, ἥτοι περιέχουσιν ἐν τῷ κατηγορήματι συνεπτυγμένους τοὺς δύο ὅρους: τὸ κατηγορούμενον καὶ τὸ συνδεδεικόν, καὶ β'.) τὸ *συνδεδεικόν*, ἥτοι τὸ ῥῆμα *εἰμί* καὶ τὰ συνώνυμα σχεδόν: *γίγρομαι*, *πέλω*, *κυρῶ*, *τυγχάνω*, *καθίσταμαι*, κττ., ἅτινα ἀποτελοῦσι πρότασιν ἀνεπτυγμένην, καὶ δέχονται κατηγορούμενον, οἷον: *Τῆς ἐπιμελείας πάντα δοῦλα γίγρεται*.—*Ἀπαντα δοῦλα τοῦ φρονεῖν καθίσταται*.—*Ἀπ.λοῦς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἔφυ*.—*Εἴ τις εὖρους τυγχάνει, ἴτω μεθ' ἡμῶν*.

ΣΗΜ. Διάφορον τοῦ συνδεδεικτοῦ εἶνε τὸ ὑπαρκτικόν: *εἰμί*, ὅπερ ἀνάγεται εἰς τὴν πρώτην τάξιν τῶν ῥημάτων οἷον: *ἔστι θεός* = *ἔστιν ὢν θεός* = *ὑπάρχει θεός*.

- §. 551. §. θ'. Ῥήματά τινα ἀμετάβατα (§. 580) καὶ παθητικὰ συντάσσονται ὅπως σχεδόν καὶ τὸ συνδεδεικόν, ἥτοι ἀπαιτοῦσι καὶ αὐτὰ κατηγορούμενον, ὅπερ ὀνομάζεται *κατηγορηματικόν*. Τοιαῦτα ῥήματα εἶνε μάλιστα τὰ δοξαστικά, κλητικά καὶ δηλωτικά: *ἔοικα*, *δοκῶ*, *φαίνομαι*, *καλοῦμαι*, *ὀνομάζομαι*, *λέγομαι*, *ἀκούω*, *αἰροῦμαι*, *ἀποδείκνυμαι*, *κρίνομαι*, *ὑπολαμβάνομαι* κττ., οἷον: *Τυφλὸν τι τάρωτόν μοι δοκεῖ*.—*Αἰσχιστον ἀδικία καὶ πορνεία ὡμολόγηται ἡμῖν*.—*Κράτιστοι κρίνονται οἱ τὰ δειρὰ γιγνώσκοντες καὶ διὰ τοῦτο μὴ ἀποτρεπόμενοι ἐκ τῶν κινδύνων*.—*Ἀριστείδης ἐπεκαλεῖτο δίκαιος*.—*Κλέων ἠρέθη κατὰ σκοπος*.—*Οὗτοι γὰρ κόλακες καὶ θεοῖς ἐχθροὶ ἀκούουσι*.

ΣΗΜ. α. Τὸ κατηγορηματικόν τῶν πλείστων τῶν ῥημάτων τούτων εἶναι κυρίως

κατηγορούμενον τοῦ ἐλλείποντος ἀπαρεμφάτου: εἶναι, ὅπερ καὶ πολλάκις τίθεται ἐν τῷ λόγῳ, διότι ἐν γένει τὰ τοιαῦτα ῥήματα φέρονται συνήθως πρὸς ἀπαρέμφατον, οἷον: Πρὸς δύο οὐδ' Ἡρακλῆς λέγεται οἷός τ' εἶναι. — Ἐρως ὁ μολογεῖται παρὰ πάντων θεὸς εἶναι. — Εἶναι. δίκαιος καὶ δοκεῖν εἶναι: θέλει.

ΣΗΜ. 6'. Τῶν παθητικῶν ἐκ τούτων τὰ ἀντίστοιχα μεταβατικὰ ἐνεργητικὰ ἀπαιτοῦσι διπλὴν αἰτιατικὴν.

§. ι'. Τὸ κατηγορούμενον τῶν ἀνεπτυγμένων καὶ τὸ κατηγορηματικὸν τῶν συνεπτυγμένων προτάσεων τίθεται ὁμοιογενῶς καὶ ὁμοιριθμῶς, ἐν δὲ τῇ ἀπαρεμφατικῇ καὶ μετοχικῇ συντάξει καὶ ὁμοιοπτῶτως πρὸς τὸ ὑποκείμενον, οἷον: Ὁ ἄνθρωπος θνητός ἐστιν. — Ἡ ἀρετὴ καλὴ ἐστὶ. — Τοῦτο τὸ πρᾶγμα αἰσχροὺν ἐστὶν. — Οἱ Ἕλληνες πολεμικώτατοι ἐγένοντο. — Οὗτοι ἀντὶ φίλων καὶ ξένων νῦν κόλακες καὶ θεοῖς ἐχθροὶ ἀκούουσιν. — Εἴρηται πάλαι τὸν ἄνθρωπον θνητὸν εἶναι. — Πᾶσιν ὁμολόγηται τοὺς Ἕλληνας πολεμικώτατους γεγονέναι. — Εἷς ἐστὶ καὶ οὗτος τῶν οἰομένων εἶναι σοφῶν. — Ὁμοιος γίγνου τῷ οὐ δοκεῖν δικαίῳ ἀλλ' εἶναι θέλοντι.

§. ια'. Τοῦ κανόνος τούτου αἱ κυριώταται ἐξαιρέσεις εἶναι αἱ ἐξῆς: α'. Εἰς ἀφηρημένα θηλυκὰ ἐνικοῦ, ἐνίοτε δὲ καὶ πληθυντικοῦ, ἀριθμοῦ ἐπάγεται κατηγορούμενον οὐδετέρου γένους καὶ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ, οἷον: Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη. — Αἱ μεταβολαὶ λυπηρόν. — Ἡ μοναρχία κράτιστον. — Τοῦτό ἐστὶν ἡ δικαιοσύνη.

§. β'. Πολλάκις τὸ οὐδέτερον ἐπίθετον, καὶ ἰδίως τὰ εἰς-τέος καὶ -τός τίθενται εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν, ἐν ᾧ τὸ ὑποκείμενον κεῖται καθ' ἐνικὸν, οἷον: Τὴν πεπρωμένην μοῖραν ἀδύνατά ἐστιν ἀποφυγεῖν καὶ θεῶ. — Οὗς οὐ παραδοτέα τοῖς Ἀθηναίοις ἐστὶ. — Ἀληδὲ ἐστὶν ὅτι δεῖ ἔνα μάλιστα ἡμῶν βασιλεῖα γενέσθαι.

§. γ'. Τὸ συνδεδειγμένον καὶ τὸ κατηγορηματικόν, ἥτοι τὸ ῥῆμα, τίθεται ὁμοιριθμῶς καὶ ὁμοιοπροσώπως πρὸς τὸ ὑποκείμενον, εἴτε λεγόμενον εἴτε ἐλλείπον (§. 561), οἷον: Φίλος πάλαι σοὶ γέγονα. — Φίλοι ἐσμὲν τῇ πόλει. — Σαπρὸς ἡ μελοποιὸς ἦν Λεσβία. — Πολλὰ συνοικοῦσιν ἡμῖν πάλαι λῦπαι. — Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσι.

§. ιδ'. Κυριωτάτη ἐξαιρέσις τοῦ κανόνος τούτου εἶναι ἡ λεγομένη Ἀττικὴ σύνταξις, καθ' ἣν εἰς ὑποκείμενον οὐδετέρου γένους καὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ ἐπάγεται ῥῆμα ἢ συνδεδειγμένον ἐνικοῦ ἀριθμοῦ, οἷον: Τὰ ζῶα τρέχει. — Τὰ παιδία παίζει. — Πολλὰ ἡμῖν ἐστὶ χρήματα. — Κακοῦ ἀνδρὸς δῶρα ὀφθαλμοὶ οὐκ ἔχει.

§. ιε'. Κοινὴ ἐξαιρέσις ἀμφοτέρων τῶν κανόνων (§. 552. καὶ §. 555) εἶναι τὸ λεγόμενον σχῆμα κατὰ σύνεσιν, καθ' ὃ τὸ κατηγορηματικὸν ὅρος (ἐπίθετον, συνδεδειγμένον, ῥῆμα) τίθεται ὁμοιογενῶς ἢ

ὁμοιαριθμῶς ὄχι πρὸς τὸ γραμματικόν, ἀλλὰ πρὸς τὸ λογικόν ὑποκείμενον, οἷον: Τὸ πλῆθος ἐπεβοήθησαν (=οἱ πολλοὶ ἐπέβ.). — Ὁ στρατὸς ἀποβαίνουσιν (=οἱ στρατιῶται ἀποβ.). — Τὸ στρατόπεδον ἀρεχώρου (=οἱ ἐκ τοῦ στρατοπέδου ἀνέχ.). — Τὸ μεϊράκιόν ἐστι καλὸς (=ὁ μεϊράξ ἐστι κ.).

§. ιε'. Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε τριῶν ὁρῶν τῆς ἀνεπτυγμένης, καὶ τῶν δύο τῆς συνεπτυγμένης προτάσεως δύναται νὰ ἐλλείψῃ ἐν τῷ λόγῳ συνυπακούμενος εἰς ἡ δύο ὅροι ἢ καὶ ὑλόκληρος ἡ πρότασις κατὰ διαφόρους τρόπους:

§. 558. Α'. Εὐκόλως ἐλλείπει τὸ συνδετικὸν τῶν ἀνεπτυγμένων προτάσεων ἐστὶν ἢ εἰσὶν, ὑπακούμενον ἔξωθεν, οἷον: Θεῶν δύναμις μεγίστη (ἐστί). — Τὸ μὴ κακῶς φρονεῖν θεοῦ μέγιστον δῶρον (ἐστί). — Ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα οὐκ ὀνήσιμα (εἰσι).

§. 559. Β'. Τοῦναντίον δέ, τὸ κατηγόρημα ἦτοι τὸ ῥῆμα τῶν συνεπτυγμένων προτάσεων, ὡς ὁ κυριώτατος πυρὴν αὐτῶν, δὲν δύναται νὰ ἐλλείψῃ. Σπανιώτατα δὲ μόνον ἐλλείπει ἐν τῷ διαλόγῳ τὸ: ἔρχομαι, εἰμὶ, ὄρω, φημί, κτ., ἐν τῷ β'. μάλιστα προσώπῳ τῆς ὀριστικῆς ἢ προστακτικῆς ἐγκλίσεως, οἷον: Ὡ φίλε Φαῖδρε, ποιῶ δὲ καὶ πόθεν; (ἐλλείποντος τοῦ: πάρει; ἢ ἔρχῃ;). — Δεῦρο, Δημόσθερες (ἐλλ.: ἐλθέ.). — Ἐς κόρακας, ὡς ἄγροικος εἶ καὶ δυσμαθής (=ἐς κόρακας ἔρρε, ὡς ἄγρ.). — Οὐκ ἐς κόρακας; καταρᾶ σὺ τῷ διδασκάλῳ; (=Οὐκ ἐς κόρακας ἐρρήσεις; κατ.). — Μηδὲν ἄγαν (ἐλλ.: πρᾶττε). — Ταῦτα μὲν δὴ οὕτως (ἐλλ.: ἔχει.). — Σὺ τῇ θύρᾳ πρόσκεισο. Ταῦτ', ὧ δέσποτα (ἐλλ.: δράσω). — Τί ἄλλο οὗτοι ἢ ἐπεβούλευσαν; (=τί ἄλλο οὗτοι ἐποίησαν ἢ ἐπ.). — Οὐδὲν ἄλλ' ἢ συμβουλεύουσιν ὑμῖν πάλιν περὶ ἀνδραποδισμοῦ κινδυνεύειν (=οὐδὲν ἄλλο ποιοῦσιν ἢ συμ.). —

§. 560.

Γ'. Τὸ ὑποκείμενον ἐλλείπει ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου τῶν ῥημάτων σημαινόμενον ἐκ τῆς ῥηματικῆς καταλήξεως, τίθεται δὲ (ἐγὼ-ἡμεῖς, σὺ-ὕμεῖς), μόνον ὅταν ἦνε χρεία ἐμφάσεως ἢ ἀντιδιαστολῆς, οἷον: Εὐσεβῶ τὰ πρὸς τοὺς θεούς. — "Απαντὲς ἐσμεν εἰς τὸ ρουθετεῖν σοφοί. — Ἐρχου καὶ μάθανε. — Εἰ χωλῶ παροικῆσεις, ὑποσκάζειν μαθήσῃ. — Πόνους τοῦ ζῆν ἠδέως ἡγεμόνας νομίζετε. Ἀλλὰ: Καλῶ τῆς ῥητορικῆς ἐγὼ τὸ κεφάλαιον κολακεῖαν. — Ἄρεσκε πᾶσι καὶ σὺ μὴ στυγῶ μόνον. — Σὺ μὲν ταῦτα φρόνει, ἐγὼ δ' οὐχ ὅπως σοι πείσομαι. — Ἀλλ' ἡμεῖς αὐτοῖς οὐ διαμειψόμεθα τῆς ἀρετῆς τὸν πλοῦτον.

Δ'. Τὸ ὑποκείμενον τριτοπροσώπου ῥήματος ἐλλείπει ὡς ὑπακούμενον ἔξωθεν εὐκόλως:

α'. Ὄταν ᾖ οὐσιαστικὸν σημαῖνον πρόσωπον, ἐξ ἐπαγγέλματος πρᾶττον τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος δηλούμενον, οἷον: *ἦν ἡλικα ἄν ὦρα ἦ, σημαρεῖ* (ἐλλ.: ὁ σαλπικγκτης). — *Ἐκήρυξεν* (ἐλλ.: ὁ κῆρυξ) τοῖς *Ἑλλήσι* συσκευάζεσθαι. — *Τὸν νόμον ὑμῶν ἀναγνώσεται* (ἐλλ.: ὁ γραμματεὺς). —

β'. Εἰς τὰ ῥήματα: *ῥεῖ, βρέχει, ἀστράπτει, ρίπει, χεῖμαζει, συσκοτίζει, σείει*, κττ. ἐξυπακούεται τὸ: ὁ *Ζεὺς ἦ: ὁ θεός*.

γ'. Εἰς ἐνικὸν ἢ πληθυντικὸν τρίτοπρόσωπον ῥῆμα ἐξυπακούεται ὡς ὑποκείμενον τὸ: *τις καὶ τὸ: τινὲς ἦ: οἱ ἄνθρωποι*, οἷον: *Ἦδὲ τὸ τεύξεσθαι, ὡς ἐγίεται* (ἐλλ.: *τις*). — *Πόνος, ὡς λέγουσιν* (ἐλλ.: *τινὲς, ἦ: οἱ ἄνθρωποι*), *εὐκλείας πατήρ*.

δ'. Ὅμοιως δύναται νὰ ἐλλείψῃ εἰς ἡ καὶ δύο τῶν ὄρων τούτων ῥηθῆις ἅπαξ, εἴτε ἐν τοῖς προηγουμένοις εἴτε ἐν τοῖς ἐπομένοις, καὶ συνυπακουόμενος ἀπὸ κοινοῦ, καθ' ὃ ἀπαιτεῖ γένος, ἀριθμὸν καὶ πρόσωπον ὁ κείμενος ὄρος, οἷον: *Σωκράτη δ' ἐξαιρῶ λόγον· ἱκανὸς γὰρ καὶ ἀμφοτέρω* (= ἱκανὸς γὰρ ἐστὶ Σωκράτης καὶ ἀμφ.). — *Ἐγὼ μὲν σοφός εἰμι, σὺ δὲ οὐκ εἶ* (= σὺ δὲ οὐκ εἶ σοφός). — *Ὁμολογεῖς ταῦτα; Ἐγώ γε* (= ἔγώ γε ὁμολογῶ ταῦτα). — *Κάτοπτρον εἶδους χαλκός ἐστιν, οἶνος δὲ νοῦ* (= οἶνος δὲ νοῦ κάτοπτρόν ἐστι).

§. 15'. Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε εἰρημένων γίνεται δῆλον, ὅτι τὸ ῥῆμα εἶνε ὁ κυριώτατος τῶν ὄρων, ἡ καθ' αὐτὸ βάσις καὶ κρηπὶς τῆς προτάσεως. Περὶ τοῦ ῥήματος ἄξια σημειώσεως εἶνε τὰ ἐξῆς: A

Α'. Ὡς πρὸς τὸ γραμματικὸν ὑποκείμενον, οὐτινος εἶνε δεκτικὰ, τὰ ῥήματα διαιροῦνται εἰς προσωπικὰ καὶ εἰς ἀπρόσωπα.

α'. Προσωπικὰ λέγονται τὰ ῥήματα, ὅσα δυνάμενα νὰ δεχθῶσιν ὡς ὑποκείμενον πρόσωπον, κλίνονται καὶ εἰς τὰ τρία πρόσωπα, οἷον: *ἀναγιγνώσκω, γράφω, τρέχω, ἔρχομαι, τύπτομαι, ζῶ*, κτλ. *ἀναγιγνώσκεις, τρέχει, τύπτεσθε, ζῶσιν, ἐρχόμεθα*.

β'. Ἀπρόσωπα λέγονται ῥήματά τινα, τὰ ὅποια οὐδέποτε λαμβάνοντα ὡς ὑποκείμενον οὐσιαστικὸν τι ὠρισμένον, ἔμψυχον ἢ ἄψυχον, ἀλλὰ μόνον τὸ ἀπαρέμφατον, σχηματίζονται μόνον εἰς τὸ γ'. πρόσωπον τοῦ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ, οἷον: *χρῆ, δεῖ, μέλει, ἔξεστι*, κτλ.

ΣΗΜ. α'. Ἀπροσώπως λαμβάνονται πολλάκις καὶ προσωπικῶν τινῶν ῥημάτων τὰ γ'. ἐνικὰ πρόσωπα, οἷον: *ἔοικε, προσήκει, πρέπει, συμβαίνει, δοκεῖ* κτλ. καθὼς καὶ τὰ γ'. πρόσωπα τοῦ παρακειμένου (ἢ καὶ ἐνεστώτος) παθητικῶν τινῶν ῥημάτων, οἷον: *εἴμαρται, πέπρωται, (λέγεται, ὁμολογεῖται, ἀγγέλλεται)* κτλ.

ΣΗΜ. β'. Ἀπρόσωπος εἶνε κυρίως καὶ ἡ πρὸς ἀπαρέμφατον σύν- §. 568.

ταξίς τοῦ τριπροσώπου συνδετικοῦ ἐστὶ, λεγομένου ἢ ἐλλείποντος (§. 558.) καὶ ἔχοντος ὡς κατηγορούμενον ἢ οὐδέτερον ἐπίθετον ἢ οὐσιαστικόν, οἶον: *δίκαιον, ἄξιον, καλόν, αἰσχρὸν, κακόν, ὦρα, θέμις*, κττ. οἶον: *Αἰσχρὸν σιωπᾶν, βαρβάρους δ' ἔαν λέγειν*. — Οὐ θέμις ταῦτα ποιεῖν. Ὁμοίως ἀπροσώπως τίθενται καὶ τὰ εἰς-τέον οὐδέτερα, οἶον: *Οὐ τὸ ζῆν περὶ πλείστου ποιητέον, ἀλλὰ τὸ εὖ ζῆν*.

§. 569. ΣΗΜ. γ'. Ἐπὶ τινων παθητικῶν ἀπροσώπων καὶ τοῦ ἐστὶ, ἐλλείποντος ἢ λεγομένου, μετ' ἐπιθέτων τῆς αὐτῆς σημασίας, ἀντὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου δύναται νὰ τεθῇ καὶ εἰδικὸν κῶλον, ἥτοι πρότασις ἄρχομένη ἀπὸ τοῦ εἰδικοῦ συνδέσμου: ὅτι ἢ: ὡς, οἶον: *Λέγεται ὡς ὄντως ἐστὶ κοινὰ τὰ φίλων*. — *Δῆλον ὅτι ἀληθῆ ταῦτα λέγεις*.

§. 570. ΣΗΜ. δ'. Ἡ ἀπρόσωπος σύνταξις τοῦ τριτοπροσώπου συνδετικοῦ μεταβάλλεται συνήθως εἰς προσωπικὴν ἐν τῇ ἐλληνικῇ γλώσσῃ, οἶον: *Ὁ παθὼν πανταχοῦ βοηθείας δίκαιός ἐστι τυγχάνειν* (= δίκαιόν ἐστι τὸν παθόντα παντ. βοηθ. τυγχάνειν). — *Οἱ χρηματισάμενοι χαλεποὶ ξυγγενέσθαι εἰσὶν* (= χαλεπόν ἐστι τοῖς χρηματισαμένοις ξυγγενέσθαι). Ὁμοίως συντάσσονται καὶ τὰ: *ἄξιος, δυνατός, ἀμήχανος, ἐπίδοξος*, κτλ.

Β'. Ὡς ἐκ τῆς διαθέσεως τὰ ῥήματα εἶνε (§. 286, α'.) ἐνεργητικὰ, μέσα καὶ παθητικὰ. Εἰς ταῦτα δὲ συγκαταλέγονται καὶ τὰ οὐδέτερα, τὰ ἀποθετικὰ καὶ τὰ αὐτοπαθῆ (§. 286, α'. σημ.).

§. 571. α'. Τὰ ἐνεργητικὰ σημαίνουν ὅτι τὸ ὑποκείμενον ἐνεργεῖ, οἶον: *Ὁ Γεώργιος τρέχει*. — *Ὁ Γεώργιος σκάπτει τὴν γῆν*. Τὰ παθητικὰ σημαίνουν, ὅτι τὸ ὑποκείμενον πάσχει τι ὑφ' ἑτέρου προσώπου ἢ πράγματος, οἶον: *Ἡ γῆ σκάπτεται ὑπὸ τοῦ Γεωργίου*.

§. 572. β'. Τὰ μέσα ἐκφράζουσιν ἐνέργειαν, ἥτις δὲν μεταβαίνει εἰς ἕτερον τοῦ ὑποκειμένου πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, ἀλλὰ ἢ εἰς αὐτὸ ἀμέσως τὸ ὑποκείμενον, ἢ εἰς μέρος αὐτοῦ ἢ εἰς πρόσωπον ἢ πρᾶγμα ἀνῆκον εἰς αὐτό. Ὡστε τὸ ὑποκείμενον τῶν μέσων ῥημάτων τὸ αὐτὸ καὶ ἐνεργεῖ καὶ πάσχει εἴτε ἀμέσως εἴτε ἐμμέσως, οἶον: *ὁ Γεώργιος λούεται* = ὁ Γεώργιος λούει ἑαυτόν. — *Ὁ Γεώργιος νίπτεται τὰς χεῖρας* = ὁ Γ. νίπτει τὰς ἑαυτοῦ χεῖρας.

ΣΗΜ. α'. Ἐχομεν ἄρα διάφορα εἶδη μέσων ῥημάτων, ὧν τὰ κυριώτατα εἶνε τὰ ἐξῆς:

§. 573. 1. Τὰ ἐκφράζοντα ἐνέργειαν ἐπιστρέφουσιν ἀμέσως εἰς αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον, ἢ μέρος αὐτοῦ, ἥτοι τὰ ἀναλυόμενα εἰς τὸ ἐνεργητικὸν καὶ αἰτιατικὴν ἢ μόνην ἢ μετὰ γενικῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας, οἶον: *Λούομαι* = λούω ἑμαυτόν. *κτερίζομαι τὴν κόμην* = κτενίζω τὴν

ἐμαυτοῦ κόμην· τρέπομαι = τρέπω ἐμαυτόν· φαίνομαι = φαίνω ἐμαυτόν, κτλ.

2. Τὰ ἐκφράζοντα ἐνέργειαν γινομένην χάριν τοῦ ὑποκειμένου, §. 574.
ἤτοι τὰ ἀναλυόμενα εἰς τὸ ἐνεργητικὸν καὶ αἰτιατικὴν μετὰ δοτικῆς ἢ συνωνύμου προθετοπτώτου, οἷον: πορίζομαι χρήματα = πορίζω ἐμαυτῷ χρήματα· ἄγομαι γυναῖκα = ἄγω ἐμαυτῷ γυναῖκα· μισθοῦμαι στρατιώτας = μισθῶ ἐμαυτῷ στρατιώτας· μεταπέμπομαί τινα = μεταπέμπω πρὸς ἐμαυτόν τινα. — Τοὺς ἀγράφους νόμους οὐχ οἱ ἄνθρωποι ἔθευτο (= ἔθεσαν ἑαυτοῖς), ἀλλ' οἱ θεοὶ τοῖς ἀνθρώποις ἔθεσαν.

3. Τὰ σημαίνοντα ἐνέργειαν γινομένην πρὸς φύλαξιν τοῦ ὑποκειμένου, ἤτοι τὰ ἀναλυόμενα εἰς τὸ ἐνεργητικὸν καὶ αἰτιατικὴν μετὰ γενικῆς σὺν τῇ προθέσει ἀπὸ, οἷον: ἀμύνομαι κίνδυνον = ἀμύνω ἀπ' ἐμαυτοῦ κίνδυνον. — Χρὴ φυλάττεσθαι φθόνον = χρὴ φυλάττειν ἀφ' ἑαυτοῦ φθόνον = χρὴ φυλάττειν ἑαυτόν ἀπὸ φθόνου.

4. Τὰ σημαίνοντα ἐνέργειαν γινομένην διὰ μέσου ἐτέρου προσώπου, οἷον: οἰκοδομοῦμαι οἶκον = οἰκοδομῶ ἐμαυτῷ διὰ τοῦ οἰκοδόμου οἶκον· παρατίθεται δεῖπνον = παρατίθηναι δεῖπνον διὰ τοῦ οἰκέτου· ἐκέλευον ἀπογράφεσθαι πάντας = ἀπογράφειν ἑαυτοὺς διὰ τοῦ γραμματέως· ὁ πατήρ διδάσκει τὸν υἱὸν = ὁ πατήρ διδάσκει τὸν υἱὸν αὐτοῦ διὰ τοῦ διδασκάλου.

5. Τὸ μέσον εἶναι εὐχρηστον καὶ ἐν ταῖς περιφράσεσι: λόγον ποιοῦμαι = λέγω περὶ πολλοῦ (περὶ οὐδενὸς κτλ.) ποιοῦμαι τι, κτλ. §. 577.

6. Τὴν διαφορὰν πολλῶν μέσων ἀπὸ τῶν ἐνεργητικῶν διδάσκει ἡ ἐμπειρία μόνον, οἷον: βουλεύω καὶ βουλεύομαι· στρατεύω καὶ στρατεύομαι· πολιτεύω καὶ πολιτεύομαι· φράζω καὶ φράζομαι· σκοπῶ καὶ σκοποῦμαι· ἄρχω καὶ ἄρχομαι· γράφω καὶ γράφομαι, κτλ. §. 578.

ΣΗΜ. 6'. Εἰς τὰ μέσα συγκαταλέγονται καὶ τὰ ἀποθετικά, ἤτοι §. 579.
μέσα, ὧν ἀπώλετο τὸ ἐνεργητικόν, οἷον: ἀγωνίζομαι, μάχομαι, κτῶμαι, δέχομαι, οἶμαι, ἡγοῦμαι, κτλ.

γ'. Ὁ σπουδαιότατος ὡς πρὸς τὴν διάθεσιν χαρακτὴρ τοῦ ῥήματος ἐν τῷ συντακτικῷ εἶναι τὸ μεταβατικὸν ἢ ἀμετάβατον αὐτοῦ. Πλὴν τῶν παθητικῶν τῶν αὐτοπαθῶν καὶ τῶν οὐδετέρων, ἅπαντα τὰ ἐπίλοιπα ῥήματα διακρίνονται εἰς δύο τάξεις εἰς μεταβατικά καὶ ἀμετάβατα.

1. Ἀμετάβατα εἶναι τὰ ῥήματα, ὅσα ἐκφράζουσιν ἐνέργειαν, ἥτις §. 580.
ὅμως δὲν μεταβαίνει ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου εἰς ἕτερον αὐτοῦ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, εἶναι δὲ τοιαῦτα πολλὰ ἀποθετικά, μέσα καὶ ἐνεργητικά, οἷον: ἔρχομαι, ἀγωνίζομαι, σεμνύνομαι, βαίνω, βοῶ, κτλ.

§. 581. 2. Μεταβατικὰ λέγονται τὰ ῥήματα, ὅσα ἐκφράζουσιν ἐνέργειαν, ἥτις μεταβαίνει ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου εἰς ἕτερον αὐτοῦ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα. Μεταβατικὰ εἶνε πολλὰ ἀποθετικά, μέσα καὶ ἐνεργητικά, οἷον: δέχομαι, κτῶμαι, ἐντέλλομαι, ἀποφαίνομαι, τύπτω, γράφω, λύω, κτλ.

§. 582. ΣΗΜ. α'. Πολλὰ ῥήματα κεῖνται τὰ αὐτὰ ἄλλοτε μεταβατικῶς, καὶ ἄλλοτε ἀμεταβάτως, μὴ οὔσης χρείας ὠρισμένου ἀντικειμένου, οἷον: ἔχω, δίδωμι, εἰκάζω, ἐκ(ἐπι)λείπω, ἀπαγορεύω, καταλύω, φέρω, ἄγω, ἐλαύνω, κτλ. οἷον: φέρω τι ἢ τινα· ἄλλα καὶ: ἡ ὁδὸς φέρει πρὸς τὸ ὄρος· ἐλαύνω τὸν ἵππον· ἄλλα καὶ: Ἰππαρχος πρῶτος τῶν ἱππέων ἐλαύνει· ἐκλείπω τὸν οἶκον, καὶ: ὁ νόμος ἀπαγορεύει τοῦτο· ἄλλα καὶ: Ἀνάγκη τοὺς μὲν γῆρα ἀπαγορεύειν, τοὺς δὲ καὶ ἄλλως ἐκλείπειν· — ἔχω χρήματα, καὶ: δίδωμι χρήματα, ἄλλα καὶ: Πεπείραμαι θανὼς ὡς τῶν ἐχόντων πάντες ἄνθρωποι φίλοι· καὶ: Δοῦναι γε μᾶλλον πλουσίῳ πᾶς τις κακῶ πρόθυμός ἐστιν ἢ πένητι καγαθῶ.

§. 583. ΣΗΜ. β'. Πολλὰ τινα ἐνεργητικά, ἀπλᾶ μὲν εἶνε μεταβατικά, σύνθετα δὲ γίνονται ἀμετάβατα, οἷον: βάλλω λίθον, βάλλω τινα λίθον· ἄλλα: μετα(προσ-ἐμ-συν-)/βάλλω ἀμεταβάτως, οἷον: Ὁ Μαρσύας ποταμὸς ἐμ(εἰς)/βάλλει εἰς τὸν Μαίανδρον. — Εἰ βούλονται ἄνθρωποι ἐκ τοῦ τείχους προσπεσεῖν ποι, ὅπη προσμίσξειαν, πολὺ ἂν ἐρρώμενέστερον συμμιγνύοιεν τῶν παριόντων. — Κυβερνᾶν κατασταθεῖς ὁ μὴ ἐπιστάμενος αἰσχροῦς ἂν καὶ κακῶς ἀπαλλάξειεν. — Ἐπεὶ ἡμέρα ὑπέφαινε, ἐπορεύοντο.

ΣΗΜ. γ'. Πολλῶν ῥημάτων, τῶν αὐτῶν, μεταβάλλεται ἡ διάθεσις κατὰ τοὺς διαφόρους χρόνους, περὶ ὧν ἴδε §. 402. κτλ.

§. 584. §. ιζ'. Ἡ πτώσις ἐκείνη, ἥτις ἐκφράζει τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, εἰς τὸ ὁποῖον μεταβαίνει ἡ ἐνέργεια τῶν μεταβατικῶν ῥημάτων, ὀνομάζεται ἀντικείμενον, καὶ εἶνε ὁ τέταρτος κύριος ὅρος τῆς ἀπλῆς προτάσεως. Τίθεται δὲ τὸ ἀντικείμενον τῶν μεταβατικῶν ῥημάτων συνήθως μὲν εἰς αἰτιατικὴν πτῶσιν, πολλάκις ὁμως καὶ εἰς γενικὴν καὶ δοτικὴν, οἷον: Ἡ γῆ τρέφει τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα. — Οἱ πλεονέχται ἀείποτε τῶν ἀλλοτρίων ὀρέγονται. — Ἡδέως ἔχε πρὸς ἅπαντας, χρῶ δὲ τοῖς βελτίστοις.

§. 585. ΣΗΜ. Τὸ ἀντικείμενον εἶναι α'.) πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, οἷον: τύπτω τὸν παῖδα, καὶ: τύπτω τὴν τράπεζαν· β'.) ἐγγὺς καὶ ἄμεσον ἢ πόρρω καὶ ἔμμεσον, οἷον: ὁ πατὴρ ἐρέδυσε τὸν υἱὸν τὸν χιτῶνα· ὁ πατὴρ παρέδωκε τὸν υἱὸν τῷ διδασκάλῳ· ὁ πατὴρ ἐπλήρωσε τὸν υἱὸν πολλῶν ἀγαθῶν. Τὸ: τὸν υἱὸν εἶνε τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον τῶν ῥημάτων: ἐρέδυσε, παρέδωκεν, ἐπλήρωσε,

τὸ δὲ: τὸν χιτῶνα, τῷ διδασκάλῳ, ἀγαθῶν εἶνε τὸ ἔμμεσον ἀντικείμενον αὐτῶν. Περὶ τοῦ πράγματος τούτου ἄξια σημειώσεως εἶνε τὰ ἑξῆς:

α'. Τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον ἐκφράζει κυρίως ἡ αἰτιατική, οἷον: §. 586. Ὁ μυθητὴς κόπτει τὴν θύραν. — Ὁ διδάσκαλος διδάσκει τὸν μαθητὴν. — Ὁ μῦς τρώγει τὰ κάρυα. Τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον ἐκφράζει καὶ ἡ δοτική καὶ ἡ γενική (§. 584) πλὴν ὅχι κυρίως, ἀλλὰ ἡ μὲν γενική κατ' εἰσπομπήν, ἡ δὲ δοτική κατὰ περιποίησιν ἢ τὸ ἐναντίον, οἷον: Ἡ θοὺς δικαίου φαῦλος οὐ ψαύει λόγος. — Μακάριος ὅστις μακαρίοις ὑπηρετεῖ.

β'. Τὸ ἔμμεσον ἀντικείμενον ἐκφράζει κυρίως μὲν ἡ γενική καὶ §. 587. δοτική, κατὰ δεύτερον δὲ λόγον καὶ ἡ αἰτιατική, οἷον: ὁ παῖς πληροῖ τὴν ὑδρίαν (ἄμεσον ἀντικείμενον) ὕδατος (ἔμμεσον ἀντικ.) ὁ πατήρ ὀφείλει τῷ ἄρχοντι (ἔμμ. ἀντικ.) δέκα δραχμὰς (ἄμ. ἀντ.) ὁ διδάσκαλος διδάσκει τοὺς μαθητὰς (ἄμ. ἀντ.) τὴν ρητορικὴν (ἔμμ. ἀντ.)

γ'. Τρεπομένου τοῦ ἐνεργητικοῦ μεταβατικοῦ εἰς παθητικόν, τὸ §. 588. μὲν ἄμεσον ἀντικείμενον τρέπεται εἰς ὑποκείμενον κατ' ὀνομαστικήν, τὸ δὲ ἔμμεσον φυλάττει τὴν πτώσιν του, οἷον: Ὁ παῖς πληροῖ τὴν ὑδρίαν ὕδατος = ἡ ὑδρία πληροῦται ὕδατος ὑπὸ τοῦ παιδός. — Ὁ πατήρ ὀφείλει τῷ ἄρχοντι δέκα δραχμὰς = τῷ ἄρχοντι ὀφείλονται ὑπὸ τοῦ πατρὸς δέκα δραχμαί. — Ὁ διδάσκαλος διδάσκει τοὺς μαθητὰς τὴν ρητορικὴν = Οἱ μαθηταὶ διδάσκονται ὑπὸ τοῦ διδασκάλου τὴν ρητορικὴν. Εἶνε δὲ ἡ τροπὴ αὕτη τὸ ἀσφαλέςτατον γνῶρισμα, δι' οὐ δύναται τις νὰ διακρίνῃ τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον ἀπὸ τοῦ ἐμμέσου.

δ'. Ἔτερον κριτήριον, δι' οὐ δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν τὸ ἄμεσον §. 589. ὑπὸ τοῦ ἐμμέσου ἀντικείμενου, εἶνε ἡ καθομιλουμένη ἐλληνική. Ἐν ταύτῃ ἡ γενική καὶ δοτική τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, ἐὰν μὲν ᾔνε ἄμεσον ἀντικείμενον, ἐξηγεῖται δι' αἰτιατικῆς, ἐὰν δὲ ᾔνε ἔμμεσον, διὰ προθετοπτώτου, οἷον: Ἡ θοὺς δικαίου (ἄμεσον ἀντικείμενον) φαῦλος οὐ ψαύει λόγος = Ἡθος δίκαιον δὲν ἐγγίζει κακὸς λόγος. — Ξένος ὧν ἀκολούθει τοῖς ἐπιχωρίοις νόμοις (ἄμεσ. ἀντικ.) = Ἀφ' οὐ εἶσαι ξένος ἀκολούθει τοὺς νόμους τοῦ τόπου. Ἀλλὰ: Ὁ παῖς πληροῖ τὴν ὑδρίαν ὕδατος (ἔμμεσον ἀντικ.) = τὸ παιδί γεμίζει τὴν στάμνυν (ὑπὸ) μὲ νερόν. — Ὁ πατήρ ὀφείλει τῷ ἄρχοντι (ἔμμεσ. ἀντ.) δέκα δραχμὰς = ὁ πατήρ χρεωστεῖ εἰς τὸν ἄρχοντα δέκα δραχμὰς.

§. ιη'. Τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον ἀπαιτοῦσι

Α'. κατὰ αἰτιατικὴν:

§. 590. α'. Τὰ κυρίως καὶ καθ' αὐτὸ μεταβατικὰ ῥήματα, οἷον: Ὁ θεὸς ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.—Ἡ πενία λυπηρὴ ἐργάζεται.—Ὅστις μὴ κολάζει τὰ πάθη, αὐτὸς ὑπ' αὐτῶν κολάζεται.—Οἱ θεοὶ οὔτε σῖτον ἔδουσιν οὔτε πίρουν οἶνον.—Ὁ Φειδίας ἐπλασε τὸν Δία.

§. 591. β'. Ὅσα σημαίνουν ἐν γένει πράττω καὶ λέγω καλὸν ἢ κακόν: εὖ ποιῶ, εὐποιῶ, εὖ λέγω, εὐλογῶ, κακῶς ποιῶ, κακοποιῶ, κατηγορῶ, λοιδορῶ, ἐνερgetῶ, κακουρῶ, ὠφελῶ, βλάπτω, λυμαινομαι, ἀδικῶ, ὑβρίζω, τιμωροῦμαι, ἀμύνομαι, κττ. οἷον: Ἐπίσταμαι καὶ εὖ ποιεῖν τὸν εὖ ποιοῦντα καὶ εὖ λέγειν τὸν εὖ λέγοντα.—Βλάπτει τὸν ἄνδρα θυμὸς εἰς ὀργὴν πεσών.—Ψευδὴς διαβολὴ τὸν βίον λυμαίνεται.—Ἐχθροὺς ἀμύνου μὴ ἐπὶ τῇ σαυτοῦ βλάβῃ.

§. 592. γ'. Τὰ ἀκόλουθα, ὅχι ἀκριβῶς μεταβατικὰ, συντάσσονται ὁμῶς καὶ αὐτὰ πρὸς αἰτιατικὴν: μένω, φεύγω, ἀποδιδράσκω, φθάνω, λανθάνω, εὐλαβοῦμαι, φυλάττομαι, μιμοῦμαι, ζηλῶ, καρτερῶ, θαρρῶ, αἰδοῦμαι, αἰσχύνομαι, κτλ. οἷον: Πέπονθεν οἶα καὶ σὲ καὶ πάντας μένει.—Φεῦγ' ἡδορήν, φέρουσαν ὕστερον βλάβην.—Μᾶλλον εὐλαβοῦ ψόγον ἢ χίρδυνον.—Μιμοῦ τὰ σεμνὰ, μὴ μιμοῦ κακούς τρόπους.—Αἰδοῦ σαυτὸν καὶ ἄλλον οὐκ αἰσχυρθήσῃ.

§. 593. Β'. Κατὰ δοτικὴν ἀπαιτοῦσι τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον τὰ περιποιητικὰ καὶ ἀντιπεριποιητικὰ, ἥτοι τὰ ἐκφράζοντα φιλικὴν ἢ ἐχθρικὴν ἐνέργειαν σχετιζομένην πρὸς τὸ κατὰ δοτικὴν κείμενον οὐσιαστικόν: βοηθῶ, ἐπικουρῶ, ἀλέξω, ἀρήγω, ἀμύνω, ὑπουργῶ, ὑπηρετῶ, λατρεύω, ἔπομαι, ἀκολουθῶ, εἶκω, ὑπείκω, ὑπακούω, εὐπειθῶ, πειθαρχῶ, πείθομαι, ἐπηρεάζω, χρῶμαι, ἀπαρτῶ, ὑπαρτῶ, ἐπαρτιοῦμαι, ἀμφισβητῶ, ἐρίζω, διαφέρομαι, στασιάζω, διαγωνίζομαι, μάχομαι, πολεμῶ, ἐς λόγους ἔρχομαι (εἶμι), διὰ πόλεμον εἶμι, κττ. οἷον: Τί ἐστι τοῦ τοῖς φίλοις ἀρήγειν κάλλιον;—Χρὴ πάντας ἀμύνειν τῇ πόλει.—Μακάριος ὅστις μακαρίοις ὑπηρετεῖ.—Νόμοις ἔπεσθαι τοῖς ἐπιχωρίοις καλόν.—Σὺ εἶχ' ἀνάγκη καὶ θεοῖς μὴ μάχων.—Ἀμφισβητοῦσι μὲν καὶ δι' εὐνοίας οἱ φίλοι τοῖς φίλοις, ἐρίζουσι δὲ οἱ διάφοροί τε καὶ ἐχθροὶ ἀλλήλοις.—Σωκράτης μόνος ἡγερτιώθη τοῖς Ἀθηναίοις.—Σῶμα ροσῶδες στασιάζει αὐτὸ ἐαυτῷ.—Τῷ Ἀλκιβιάδῃ τινὲς ἐς λόγους ἦλθον.—Διαροῦμεθα διὰ πόλεμον αὐτοῖς ἵεσθαι.

Γ'. Κατὰ γενικὴν ἀπαιτοῦσι τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον τὰ κατ' εἰσπομπὴν μεταβατικὰ, ἥτοι:

α'. Τὰ κατ' αἰσθησιν ἀναληπτικὰ, πλὴν τοῦ ὁρῶ, συντασσομένου πρὸς αἰτιατικὴν: αἰσθάνομαι, θιγγάνω, ψαύω, ἄπτομαι, δράττομαι, λαμβάνομαι, ἔχομαι, ἀκούω, ἀκροῶμαι, ὁσφραίνομαι, ὄζω, γεύομαι, πυθάνομαι, κτλ. οἶον: Οὐχ ἡσθάνοντο τῶν πολλῶν προσιόντων. — Νέος ὢν ἀκούειν τῶν γεραιτέρων θέλει. — Ἦθους δικαίου φαῦλος οὐ ψαύει λόγος. — §. 594.

β'. Τὰ μνημονικὰ, φροντιστικὰ, καὶ τὰ ἐναντία τούτων: ἐνθυμούμαι, μέμνημαι, μνημονεύω, ἀμνημονῶ, ἐπιλανθάνομαι, ἐπιμελοῦμαι, ἀμελῶ, μέλει μοι, φροντίζω, κήδομαι, ἐντρέπομαι, προοῶ, φρίδομαι, ἀφριδῶ, ἀφροντιστῶ, ὀλιγωρῶ, κτλ. οἶον: Ἀνθρώπος ὢν μέμνησο τῆς κοινῆς τύχης. — Ἦ τοῦ θεοῦ φρόνησις ἅμα πάντων ἐπιμελεῖται. — Οὐχ ἡμῖν τῆς τῶν πολλῶν δόξης μέλει. — Ἐαυτοῦ κήδεται ὁ προοῶν ἀδελφοῦ. §. 595.

γ'. Τὰ ἐφελκτικὰ: διψῶ, πεινῶ, ἐφλεμαι, γλίσχομαι, ὀρέγομαι, ἀντιποιοῦμαι, ἐπιθυμῶ, ἐρῶ, πειρῶμαι, κτλ. οἶον: Τί τῆς κακίστης δαιμόνων ἐφλεσαι φιλοτιμίας; — Ἡ ὀλιγαρχία φιλαρχία τίς ἐστίν ἰσχυρῶς κράτους γλίσχομένη. — Οἷς μάλιστα τὰ παρόντα ἀρκεῖ, ἥκιστα τῶν ἀλλοτρίων ὀρέγεται. §. 596.

§. ιθ'. Πολλὰ τινα τῶν πρὸς αἰτιατικὴν φερομένων μεταβατικῶν πλὴν τοῦ ἄμεσου χρειάζονται καὶ ἔμμεσον ἀντικείμενον, ὅπερ ἀπαιτοῦσι:

Α'. Κατὰ αἰτιατικὴν μὲν:

α'. Τὰ: (ἀπ)αῖτῶ, πράττομαι, (εἰς)πράττω, ἀφαιροῦμαι, ἀποστερῶ, συνλῶ, ἐνδύω, ἐκδύω, ἀμφιέννυμι, διδάσκω, διδάσκομαι, ἀνα(ὑπο)μιμνήσκω, (ἀπο)κρύπτω, κττ. οἶον: Πολλοὶ με σῖτον αἰτοῦσι πολλοὶ δὲ ἰμάτια. — Σωκράτης οὐδένα τῆς συνουσίας ἀργῦριον ἐπράττετο. — Μεσσήνην ἡμᾶς οἱ Θηβαῖοι ἐπιχειροῦσιν ἀποστερεῖν. — Ὁ μέγας παῖς τὸν μικρὸν παῖδα τὸ ἑαυτοῦ ἰμάτιον ἡμφίεσεν. — Ἀναμνήσω ὑμᾶς καὶ τοὺς τῶν προγόνων κινδύνους. — Πόθεν Διονυσιόδωρος ἤρξατό σε διδάσκειν τὴν στρατηγίαν; — Διογείτῳ τὴν θυγατέρα ἔκρυπτε τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός. §. 597.

β'. Τὰ ἀντίστοιχα πρὸς τὰ εἰμί, γίγνομαι, πέφυκα, καθίσταμαι κτλ. (§. 550) μεταβατικὰ: ἔχω, ποιῶ, ποιοῦμαι, τίθημι, τίκτω, καθίστημι, κττ. Ἡ δευτέρα αἰτιατικὴ τῶν ῥημάτων τούτων σημαίνει τὴν μεταβολὴν, ἥτις προσγίνεται εἰς τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον ὑπὸ

τοῦ ὑποκειμένου τοῦ ῥήματος, οἷον: Θρασύδουλος τοὺς κόλα-
κας τοῦ αὐτοῦ πλουσιωτάτους ἐποίησε.—Τρεῖς τῶν
ἐμῶν ἐχθρῶν ρεκρούς θήσω.—Ἀριαῖον ἠθέλομεν βασι-
λέα καθιστάραι.

- §. 599. γ'. Τὰ ἀντίστοιχα πρὸς τὰ λαμβάνοντα κατηγορηματικὸν (§. 551)
κλητικὰ, δηλωτικὰ καὶ δισταστικὰ: λέγω, (ἀπο)καλῶ, ὀνομάζω,
προσαγορεύω, προσεῖπον, ἀποδείκνυμι, αἰροῦμαι, χειροτονῶ, ρο-
μίζω, ἡγοῦμαι, κρίνω κττ. οἷον: Οἱ Ἕλληνες τοὺς ἄλλους
πάντας βαρβάρους ὠνόμαζον.—Οἱ στρατιῶται Ἀλ-
κιβιάδην στρατηγὸν εἵλοντο.—Οὐδεὶς ἐξεῖ ἐνδὴ
ἀποφῆναι ἀεὶ εἰρήκαμεν.—Φίλον σε ἡγοῦμαι.—Ἀθλιω-
τάτην ταύτην τῶν πόλεων κρίνω. Καὶ τῶν ῥημάτων τού-
των ἡ δευτέρα αἰτιατικὴ σημαίνει ὅ,τι καὶ ἡ τῶν ἄνωτέρω (§.
598.) διὰ τοῦτο καὶ ἀμφοτέρων τούτων τῶν τάξεων τὸ ἔμμεσον
ἀντικείμενον καλοῦμεν αἰτιατικὴν κατηγορηματικὴν.

Β'. Κατὰ δοτικὴν δὲ ἀπαιτοῦσι τὸ ἔμμεσον ἀντικείμενον:

- §. 600. α'. Τὰ δοτικὰ: δίδωμι, δωροῦμαι, ὀφείλω, ὑπισχροῦμαι, ρέμω,
παρέχω, παρασκευάζω, συγχωρῶ, ἐπιτρέπω, πιστεύω, κττ. οἷον:
Ἡ μωρία δίδωσιν ἀνθρώποις κακά.—Νόμος γοεῦσιν
ἰσοθέους τιμὰς ρέμειν.—Δικαιοσύνη καὶ τελευτήσασσι
δόξαν παρασκευάζει.—Μὴ πάντα πειρῶ πᾶσι πι-
στεύειν αἰεὶ.—Οὐχ ὑπεσχόμεν οὐδενὶ οὐδὲν πώποτε μά-
θημα.—Τοῦτό σοι συγχωρῶ, τοὺς ἐπαίρους παρὰ τῶν
ἐλευθερωτάτων ἡδίστους εἶναι.
- §. 601. β'. Τὰ δηλωτικὰ, δεικτικὰ καὶ ἀγγελτικὰ: λέγω, φημί, εἶπον,
εἶρηκα, λαλῶ, κοινῶ, δείκνυμι, φαίρω, δηλῶ, εὐχομαι, ἀπεύχο-
μαι, παραινῶ, συμβουλεύω, πείθω, παραγγέλλω, προφέρω, ἐγ-
καλῶ, ἐπιτιμῶ, ὀνειδίζω, κττ. οἷον: Ἄλλο δὲ τι ἐρῶ σοι.
—Δεῖξόν μοι τὸν ἄνδρα.—Θηβαίοις τὴν ἀμαθίαν
ὀνειδίζουσι.—Εὐχόμεθα θεοῖς πολυκαρπία.—Ὁ αἰεὶ
παρὼν τῶν πολιτῶν κύριός ἐστιν ἐπιτάττειν ὅ,τι ἂν ἀγαθὸν
δοκῇ εἶναι.
- §. 602. γ'. Τὰ προσεγγίσεως, μίξεως, συμφωνίας, καὶ ὁμοιώσεως σημαντι-
κὰ καὶ τὰ ἐνχρητὰ τούτων: συνάπτω, συναλλάττω, κινῶ, μίγνυ-
μι, ἰσῶ, εἰκάζω, ὁμοιῶ, κοινῶ, ὁμολογῶ κττ. οἷον: Ὁ σίδηρος ἂν
ἰσοῖτοὺς ἀσθερεῖς τοῖς ἰσχυροῖς ἐν τοῖς πολέμοις.—Εἰ
τοῖς βελτίστοις εἰκάζω αὐτὸν, ἐπαιροῦντι δικαίως ἂν
εἰκάξοι μέ τις.—Τῷ πλήθει τὰ ῥηθέντα ἐκοίνωσαν.
—Εἴ τινα ἀλλήλοις μάχην συνάψετε, καταχερόσεθε.

Γ'. Κατὰ γενικὴν δὲ ἀπαιτοῦσι τὸ ἔμμεσον ἀντικείμενον:

α'. Τὰ πλησμονὴν ἢ πλήρωσιν σημαίνοντα καὶ τὰ ἐναντία τούτων: *πληρῶ, κενῶ, ἐμπίπλημι, γεμίζω, ἀποστερῶ, μεστῶ, κορέν-
νυμι, γεύω, μεθύω, ἐστιῶ, κττ.* οἶον: *Δεῖ τοὺς ὀρθῶς πολιτευο-
μένους οὐ τὰς στοῦς ἐμπιπλάται τῶν γραμμάτων,
ἀλλ' ἐν ταῖς ψυχαῖς ἔχειν τὸ δίκαιον.* — *Ἐγέμισε τὴν γαῦρ
ἐύλωρ.* — *Τῶν λόγων ὑμᾶς Λυσίας εἰστία.* — *Ὁ πόλεμος
ἀνδρῶν τὰς πόλεις ἐρημοῖ.* — *Ὁ χρόνος αὐτὸν τῆς
ἀρετῆς ἐγύμνωσε.* §. 603.

β'. Τὰ διαφορικὰ καὶ χωριστικά: *χωρίζω, εἶργω, ἀποτρέπω, ἀπολύω, ἀφίημι, ἀπαλλάττω, κωλύω, παύω, λύω, ἐλευθερῶ, ἀλ-
λοτριῶ, ἀποξενῶ, διακρίνω, διαχωρίζω κττ.* οἶον: *Οἱ Ἀθηναῖοι
Τιμόθεον τῆς στρατηγίας ἔπασσαν.* — *Θησεὺς τὰς Ἀθή-
ρας δεινοῦ προστάγματος ἠλευθέρωσε.* — *Τοῦτό σοι
τὴν ψυχὴν τοῦ σώματος ἀπεξένωσε.* §. 604.

γ'. Τὰ τιμῆς καὶ ἀξίας σημαντικά: *τιμῶ, ἀξιῶ, ἐπριάμην, πωλῶ, ὠροῦμαι, διαμείδομαι, (ἀπο)δίδωμι, ἀλλάττω, ἀλλάττο-
μαι, λύω, λυτρῶ, κττ.* οἶον: *Οἱ Θράκες ὠροῦνται τὰς γυ-
ραῖκας παρὰ τῶν γονέων χρημάτων μεγάλων.* — *Τῶν πό-
ρων πωλοῦσιν ἡμῖν πάντα τὰ γὰρ οἱ θεοί.* — *Οἱ βάρβαροι
Θεμιστοκλέα τῶν μεγίστων ἠξίωσαν.* — *Χρυσᾶ χαλ-
κείων διαμείδεσθαι νοεῖς.* — *Πόσου διδάσκεις τὴν
ῥητορικὴν; Πέντε μνῶν.* §. 605.

§. κ'. Καθ' ἃ προεῖρήθη (§. 588) ἐν τοῖς παθητικοῖς τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον ἀφανίζεται μεταβάλλόμενον εἰς ὑποκείμενον, ἀλλὰ τὸ ἔμμεσον μένει, ἐὰν ᾗνε χρεία, ἀμετάβλητον κατὰ τὴν αὐτὴν καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ πτώσιν, πλὴν τῆς κατηγορηματικῆς αἰτιατι-
κῆς (§. 599), ἥτις ἐν τῷ παθητικῷ τρέπεται εἰς κατηγορούμενον (§. 550) ἢ κατηγορηματικὸν (§. 551). Ὁ αὐτὸς λόγος καὶ περὶ πολλῶν ἀμεταβάτων εἴτε ἀνέκαθεν ὄντων (§. 580), εἴτε κατὰ παρά-
λειψιν τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου γενομένων τοιούτων (§. 582), ἅτινα καὶ αὐτὰ ἀπαιτοῦσιν ἔμμεσον ἀντικείμενον, ἀλλὰ μόνον κατὰ δοτι-
κὴν καὶ γενικὴν αὐτά. Τῶν πρὸς αἰτιατικὴν, δοτικὴν καὶ γενικὴν συντασσομένων παθητικῶν, καθὼς καὶ τῶν πρὸς δοτικὴν καὶ γενι-
κὴν ἀμεταβάτων παραδείγματα ἔστωσαν τὰ ἐξῆς:

Α'. Κατὰ αἰτιατικὴν (§. 597) (παθητικά): *Ὅσοι τε τῶν πολε-
μίων ὅπλα ἀφῆρηται ταχὺ ἄλλα ποιήσονται, ὅσοι τε ἱπ-
πους ἀπεστέρηται, ταχὺ πάλιν ἄλλους κτήσονται.* — *Πρα-
κλῆς τὰς βοῦς ὑπὸ Νηλέως καὶ τῶν παίδων ἐσὺλῆθη.* —
Ἀδύνατοί εἰσι τινες ταύτην τὴν ἐπιμέλειαν διδάχθῃναι. §. 607.

Β'. Κατὰ δοτικὴν:

§. 608. α'. (§. 600) (Παθητικά): Βροτοῖς ἅπασιν ἀποθαρεῖν ὁφείλεται. — Τὰ ἐκ τῶν πολεμίων λάφυρα τοῖς στρατιώταις κατ' ἄνδρα διενεμήθη. — Οὐ χρὴ παννύχιον εὐδεῖν βουλευφόρον ἄνδρα, ὃ λαοὶ ἐπιτετράφεται. — Βοήθεια ἐπέμψθη Βοιωτοῖς. (Ἀμετάβατα): Ὁ δ' ἠδονῇ δούς εἰς τι βακχεῖον πεσὼν, ἔσπειρεν ἡμῖν παῖδα. — Ἐπίστευε ταῖς παρασκευαῖς καὶ ταῖς ἀπάταις. — Τὸ τοῖς ἀνθρώποις συγγιγνώσκειν ἐπιεικές.

§. 609. β'. (§. 601.) (Παθητικά): Ἡ γεγενημένη μάχη τῷ βασιλεῖ ἀγέλλεται. — Τὸ σῆμα τοῦτο ἡμῖν ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐδείχθη. — Ὁρᾶτε δὲ ὅσα καὶ ἡλίκα ἡμῖν ὑπὸ τῶν χρηστῶν τούτων ῥητόρων ἐρρήθησαν. (Ἀμετάβατα): Κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ προσευξόμενος τῷ θεῷ. — Ὁ ἥλιος φαίνει ἡμῖν. — Τοιοῦτοί εἰσιν οἱ συμβουλευόντες ἡμῖν. — Τούτοις οὐκ ἀντιλέγω. — Ὁ Ξενοφῶν ἐλθὼν εἰς Δελφοὺς ἀνεκοίνωσε τῷ θεῷ.

§. 610. γ'. (§. 602) (Παθητικά). Ὡς ἡδὺν συνέσει χρηστότης κεκραμένη. — Οὐ πάντα λευκὰ οἷς μέλαρα μὴ μέμικται. — Σωθέντες οἱ ἀναβάντες μετὰ Κύρου συνέμιξαν Θίβρωνι. — Τῆς ἐμπορίας οὐκ οὔσης οὐδ' ἐπιμιγνύντες ἀδεῶς ἀλλήλοις ἐπαρίστατο. — Αἰθνες οὐχ ὁμολογοῦσιν αὐτοῖς. — Ὡς οὐδὲν ἐσμεν πλὴν σκιαῖς ἐοικότες. — Οἱ Ἑλληνες οὐχ ὁμороοῦσιν ἀλλήλοις.

Γ'. Κατὰ γενικήν:

§. 611. α'. (§. 603.) (Παθητικά). Μὴ πλμπλασθε τῶν περὶ τὸ σῶμα καλουμένων ἠδονῶν. — Σεσαγμένος πλούτου τὴν ψυχὴν ἔσομαι. — Ἡρήμωται αὐτοῖς ἡ πόλις τῶν ἀνδρῶν. — Ὅταν δὲ πλησθῇς τῆς νόσου. — Ἀρετῆς λειπόμενα πάντα καὶ κτήματα καὶ ἐπιτηδεύματα αἰσχρά. (Ἀμετάβατα): Προρήσεως δεῖ πολλῆς πρὸς τοὺς πλείους. — Ὁ μὴδὲν ἀδικῶν οὐδενὸς δεῖται νόμου. — Τὰ τῶν ἱκανῶν ἐλλείποντα ὀλίγα ἐστί. — Μυρίων ἐν ἀντιωμάτων ἡ ψυχὴ γέμει ἡμῖν. — Φίλιππος χρημάτων εὐπόρει. — Ζήνων ἔλεγε οὐδενὸς ἡμᾶς οὕτω πένεσθαι ὥς χρόνον. — Οὐκ εἴωθε γεύεσθαι πόνων. — Εὐωχοῦ τῶν λόγων. — Μεμέθυσμαι τοῦ νέκταρος.

§. 612. β'. (§. 604) (Παθητικά) Ἐπιστήμη χωριζομένη δικαιοσύνης. — Τυράννων οἱ Ἀθηναῖοι ἠλευθερώθησαν. — Ὁ νόμος οὕτως ἔχει, ἐπειδὴν τις ἀπογραφῇ φόνου δίκην, εἰργεσθαι τῶν νομίμων. (Ἀμετάβατα). Τὸ μέσον ἴσον τῶν ἐσχάτων

ἀπέχει. — Ἡ Μινώα οὐ πολὺ διέχει τῆς ἡπείρου. — Ἀρχὼν ἀγαθὸς οὐδὲν διαφέρει πατρὸς ἀγαθοῦ. —

γ'. (§. 605) (παθητικὰ) Οὐδὲν ἀριστώτερον τοῦ τοῦ ἴσων τὸν §. 613.
τε κακὸν καὶ τὸν ἀγαθὸν ἀξιοῦσθαι. — Τὸ γὰρ αὐτὸ ἢ τίμιον
καὶ καλὸν ἀποδίδεται σμικροῦ χρυσίου. — Εἰ οὖν δεῖ με
κατὰ τὸ δίκαιον τῆς ἀξίας τιμᾶσθαι, τοῦτου τιμῶμαι, τῆς ἐν
Πρυτανίῳ σιτήσεως. (Ἀμετάβατα). Οἱ ἐξεργασμένοι ἀγροὶ πολ-
λοῦ ἀργυρίου γίγνονται. — Τριῶν δραχμῶν ποτηρὸς ἐστὶ.

§. κα'. Συγκεφαλαιοῦντες τὰ μέχρι τοῦδε εἰρημένα, βλέπομεν, §. 614.
ὅτι ἡ ἀπλὴ πρότασις συγκροτεῖται:

Α'. Ἐκ τριῶν μὲν κυρίων ὄρων,

α'. Τοῦ ὑποκειμένου, συνδεδεικτοῦ καὶ κατηγορουμένου ἢ κατη-
γορηματικοῦ, ὅταν ἡ πρότασις ᾖ ἀνεπτυγμένη, καὶ

β'. Τοῦ ὑποκειμένου, κατηγορήματος καὶ ἀντικειμένου, ὅταν ἡ
μὲν πρότασις ᾖ ἀνεπτυγμένη, τὸ δὲ ῥῆμα μεταβατικόν.

Β'. Ἐκ δύο δὲ μόνον ὄρων,

α'. Τοῦ ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου ἢ κατηγορηματικοῦ,
ὅταν ἡ μὲν πρότασις ᾖ ἀνεπτυγμένη, ἐλλείπη δὲ τὸ συνδεδεικτὸν, καὶ

β'. Τοῦ ὑποκειμένου καὶ τοῦ κατηγορήματος, ὅταν ἡ μὲν πρό-
τασις ᾖ ἀνεπτυγμένη, τὸ δὲ ῥῆμα δὲν ᾖ μεταβατικόν.

Γ'. Ἐξ ἐνὸς καὶ μόνου ὄρου, τοῦ κατηγορήματος, ὅταν ἡ μὲν
πρότασις ᾖ ἀνεπτυγμένη, τὸ δὲ ῥῆμα δὲν ᾖ μεταβατικόν, καὶ
ἐλλείπη τὸ ὑποκείμενον. Ἀπαντες δὲ οὗτοι οἱ μέχρι τοῦδε ἐξετα-
σθέντες ὄροι, ἥτοι τὸ ὑποκείμενον, τὸ κατηγορούμενον, τὸ κατηγό-
ρημα, καὶ τὸ ἀντικείμενον ὀνομάζονται κύριοι ὄροι τῆς προτάσεως.

ΣΗΜ. Τὸ συνδεδεικτὸν δὲν ἀνήκει ἀκριβῶς εἰς τοὺς κυρίους τούτους ὄρους, διότι
εἶναι ἀπλοῦς γραμματικὸς τοῦ ἀντικειμένου καὶ κατηγορουμένου σύνδεσμος.

§. κβ'. Ἐκ τούτων ἔπεται ὅτι τὸ κατηγόρημα, ἥτοι τὸ ῥῆμα εἶναι §. 615.
ὁ κυριώτατος καὶ ἀπαραίτητος σχεδὸν ὄρος τῆς προτάσεως. Ἐκ τῶν
διχόρων δὲ τούτων ὄρων τῆς ἀπλῆς προτάσεως, οἱ μὲν δύο: τὸ
ὑποκείμενον καὶ τὸ ἀντικείμενον εἶναι οὐσιαστικά, οἱ δὲ ἕτεροι δύο:
τὸ συνδεδεικτὸν καὶ τὸ κατηγόρημα ῥήματα, ὁ δὲ πέμπτος: τὸ κατηγο-
ρούμενον ἐπίθετον. Καὶ τὸ μὲν ὑποκείμενον καὶ ἀντικείμενον ὀνομάζον-
ται μὲ κοινὸν ὄνομα οὐσιαστικοὶ ὄροι, τὸ δὲ κατηγορούμενον καὶ τὸ
κατηγόρημα, ἥτοι ῥῆμα, κατηγορηματικοὶ ὄροι τῆς προτάσεως.

ΣΗΜ. Οἱ οὐσιαστικοὶ ὄροι συνοδεύονται συνήθως μὲ τὸ ἄρθρον, ἀλλὰ ὁ περὶ
τούτου λόγος ἔσται ἐν τῷ δευτέρῳ κεφαλαίῳ.

§. κγ'. Εἰς δὴλῳσιν τῶν οὐσιαστικῶν ὄρων ἥτοι τοῦ ὑποκειμένου καὶ §. 616.

ἀντικειμένου ἀρμόζει τὸ οὐσιαστικόν. Ἀλλὰ ἀντὶ οὐσιαστικοῦ δύναται νὰ τεθῇ ἐν τῷ λόγῳ καὶ πᾶν μέρος λόγου, ὅπερ ἢ ἔχει οἰκοθεν ἢ δύναται νὰ προσλάβῃ ἐπικτήτως σημασίαν οὐσιαστικοῦ.

Α'. Ἐχουσιν οἰκοθεν σημασίαν οὐσιαστικοῦ καὶ δύνανται νὰ τεθῶσιν ἐν τῷ λόγῳ ὡς ὑποκείμενα καὶ ἀντικείμενα:

§. 617. α'. Αἱ οὐσιαστικαὶ ἀντωνυμίαι. Τοιαῦται δὲ εἶνε κυρίως αἱ πρωτότυποι καὶ αἱ αὐτοπαθεῖς (ὡς ἀντικείμενον μόνον αὐται), οἷον: *Οὐκ ἐγὼ σε ἀποκτενῶ, ἀλλ' ὁ τῆς πόλεως νόμος.*—*Ἐγὼ καὶ σὲ τῶν καλλίστων ἡξίωκα καὶ ἐμὰν τῇ.*

§. 618. β'. Τὸ ἀπαρέμφατον, οἷον: *Φύσιν ποτηρὰν μεταβαλεῖν οὐ ῥάδιον.*—*Οἱ νόμοι πάντα φιλανθρώπως καὶ δημοτικῶς φράζουσι πρᾶττειν.* Ἀλλὰ περὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου ἀνάγκη νὰ εἴπωμέν τινα λεπτομερέστερον ἐν τῇ ἀκολούθῳ σημειώσει.

§. 619. ΣΗΜ. Τὸ ἀπαρέμφατον εἶνε τὸ οὐσιαστικόν τοῦ ῥήματος, ὅπως ἡ μετοχὴ εἶνε τὸ ἐπίθετον αὐτοῦ, ἥτοι ἀμφοτέρω τὰ μέρη ταῦτα τοῦ λόγου ἔχουσι παρεπόμενα, τὸ μὲν ἀπαρέμφατον τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἡ δὲ μετοχὴ τοῦ ἐπιθέτου, χωρὶς διὰ τοῦτο νὰ παύσῃ νὰ ἔχῃ καὶ παρεπόμενα τοῦ ῥήματος. Τὸ ἀπαρέμφατον ἔχει ἐν τῇ συντάξει ἅπαντα τὰ παρεπόμενα τοῦ οὐσιαστικοῦ, προσλαμβάνει δὲ διὰ τοῦ ἄρθρου καὶ πτωτικοῦ μορφήν, στερούμενον μόνον τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ γένος, καθὼς καὶ τὴν κλίσιν τῶν καταλήξεων, ὅπερ ὅμως διὰ τὴν σύνταξιν δὲν ἔχει σημασίαν. Ἐκ δὲ τῶν παρεπομένων τοῦ ῥήματος φυλάττει τὴν διάθεσιν καὶ τὸν χρόνον, στερεῖται δὲ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ πρόσωπον. Ἐκ τούτων ἐπεταὶ ὅτι:

Ι. Ὡς μὲν οὐσιαστικόν τὸ ἀπαρέμφατον δύναται νὰ καταλάβῃ ἐν τῇ προτάσει τόπον οὐσιαστικοῦ ὅρου, ἥτοι δύναται νὰ τεθῇ ὡς ὑποκείμενον καὶ ἀντικείμενον, ὅπως ἐρρήθη ἀνωτέρω. (§. 616).

§. 620. α) Τὸ ἀπαρέμφατον τίθεται ὡς ὑποκείμενον κυρίως τῶν ἀπροσώπων ῥημάτων, (§. 566) τῶν τε ἄλλων καὶ τοῦ ἔστιν (§. 568.), ὅτε συνήθως προσλαμβάνει καὶ τὸ ἄρθρον, πρὸς ἐναργεστέραν ἐκφράσιν τῆς οὐσιαστικότητος αὐτοῦ, οἷον: *Οὐδεὶς παννύχιον εὐδεῖν βουλευφόρον ἄνδρα.*—*Χρὴ τὰ ληθῆ λέγειν.*—*Τὸ μὲν ἀδικεῖσθαι κακόν, τὸ δὲ ἀδικεῖν αἰσχίον.*—*Ἡδὺ τὸ θηρᾶν.*—*Χαλεπὸν τὸ ποιεῖν, τὸ δὲ κελεῦσαι ῥάδιον.*—*Οἱ τὸ ζῆν περὶ πλείστου ποιητέον, ἀλλὰ τὸ εὖ ζῆν.*

β) Τὸ ἀπαρέμφατον ἐπέχει τόπον ἀντικειμένου κατόπιν εἰδους τινὸς ῥημάτων, τὰ ὅποια δύνανται νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὰς ἐξῆς κυριωτέρας τάξεις:

1. Τὰ ἐφετικά, προαιρετικά καὶ δυνητικά, οἷον: βούλομαι, §. 621.
(ἐ)θέλω, μέλλω, ἐπιθυμῶ, προθυμοῦμαι, ἐπιχειρῶ, πειρῶμαι,
βουλεύομαι, παρασκευάζομαι, μηχανῶμαι, τολμῶ, ἀνέχομαι,
ὑπομένω, ἔτλην, εἶωθα, δέομαι, ἱκετεύω, παραινῶ, λέγω, παρο-
ξύρω, πείθω, συμβουλεύω, ρουθετῶ, κελεύω, προστάττω, ἐῶ, ἐπι-
τρέπω, συγχωρῶ, ἀμελῶ, φοβοῦμαι, δέδοικα, ἀναβάλλομαι, ὀκνῶ,
αἰσχύνομαι, κωλύω, εἴργω, ἀπαγορεύω, δύναμαι, κατεργάζομαι,
διαπράττομαι, κτλ. οἷον: Σωκράτης προέτρεπε τοὺς συνόντας
ἀσχεῖν ἐγκράτειαν. — Αἱ ἡδοναὶ πείθουσι τὴν ψυχὴν μὴ
σωφρονεῖν. — Μὴ βούλου περιδεεῖς εἶναι τοὺς μηδὲν ἀδι-
κοῦντας. — Οὐ δύναμαι ποιεῖν ἐπ' ἐμαυτοῦ οὐδέν.

2. Τὰ γνωστικά, δοξαστικά καὶ δηλωτικά, οἷον: ἡγοῦμαι, ρομί- §. 622.
ζω, ἐλπίζω, δοκῶ, οἶδα, μαρθάνω, γιγνώσκω, λέγω, φημί, ἀγ-
γέλλω, ἀρνοῦμαι, κττ., οἷον: Ἐλπίζε τιμῶν τοὺς γονεῖς πρά-
ξειν καλῶς. — Οὐδένα οἶμαι δαιμόνων εἶναι κακόν. — Ὅ,τι
ἂν ποιῇς, ρόμιζ' ὁρᾷν θεοὺς τινας. — Ἐδοξε σκηπτὸς πε-
σεῖν. — Οὔποτε φήσω γάμον εὐφραίνειν πλέον ἢ λυπεῖν.

ΕΠΙΣ: α'. Τὸ ἀπαρέμφατον ὀνομάζεται εἰδικόν μὲν, ὅταν ἀνα- §. 623.
λύεται εἰς εἰδικὸν κῶλον, ἥτοι πρότασιν ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ εἰδι-
κοῦ συνδέσμου: ὅτι ἢ ὥς, οἷον: Ὅ,τι ἂν ποιῇς ρόμιζ' ὁρᾷν θεοὺς
τινας = Νόμιζε ὅτι θεοὶ τινες ὀρώσιν, ὃ,τι ἂν ποιῇς. — Οὔποτε
φήσω γάμον εὐφραίνειν πλέον ἢ λυπεῖν = Οὔποτε φήσω ὅτι
ὁ γάμος εὐφραίνει πλέον ἢ λυπεῖ. Τελικόν δὲ ὀνομάζεται τὸ ἀπα-
ρέμφατον, ὅταν ἀναλύεται ἐν τῇ καθορισμένῃ γλώσσῃ διὰ τοῦ γὰ
καὶ τῆς ὑποτακτικῆς, οἷον: Σωκράτης προέτρεπε τοὺς συνόντας
ἀσχεῖν ἐγκράτειαν = ὁ Σωκράτης παρεκίνει τοὺς μαθητάς του γὰ
ἀσκήσιν ἐγκράτειαν. — Μὴ βούλου περιδεεῖς εἶναι τοὺς μηδὲν
ἀδικοῦντας = Μὴ θέλῃς γὰρ ἥνε περιδεεῖς οἱ μηδὲν ἄδικον πράττοντες.

ΕΠΙΣ. β'. Εἰδικὸν εἶνε τὸ ἀπαρέμφατον:

§. 624.

1. Ὅσακις εἶνε ὑποκείμενον γνωστικῶν καὶ δηλωτικῶν ῥημάτων,
ὧν τὰ τρίτα πρόσωπα λαμβάνονται ἀπροσώπως (§. 567.).

2. Ὅσακις εἶνε ἀντικείμενον τῶν γνωστικῶν, δοξαστικῶν καὶ
δηλωτικῶν ῥημάτων (§. 622.). Τελικόν δὲ εἶνε τὸ ἀπαρέμφατον:

1. Ὅσακις εἶνε ὑποκείμενον ἀπροσώπων ῥημάτων (§. 620), πλὴν
τῶν τριτοπροσώπων παθητικῶν (§. 567), ὅσα συνυπάρχοντα εἰς
τὴν §. 622.

2. Ὅσακις εἶνε ἀντικείμενον τῶν ἐφετικῶν, προαιρετικῶν καὶ δυ-
νητικῶν ῥημάτων (§. 621.).

II. Ὡς ῥῆμα δὲ τὸ ἀπαρέμφατον ἀπαιτεῖ τοὺς αὐτοὺς ὅρους καὶ πᾶν §. 625.

ῥῆμα, ἢτοι α. ὑποκείμενον, β'. κατηγορούμενον, ἐὰν ἀνήκῃ εἰς τὴν ἴξιν τοῦ συνδετικοῦ καὶ τῶν συνωνύμων (§. 550.), καὶ γ'. ἀντικείμενον, ἐὰν ἀνήκῃ εἰς τὴν τάξιν τῶν μεταβατικῶν (§. 581.)

§. 626. α) Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου ἢ εἶνε τὸ αὐτὸ καὶ τὸ ὑποκείμενον ἢ ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος, (εἴτε κατὰ παρεμφατικὴν ἐγκλίτικην, εἴτε κατ' ἀπαρέμφατον ἢ μετοχὴν), οὗτινος τὸ ἀπαρέμφατον εἶνε ὑποκείμενον ἢ ἀντικείμενον, καὶ τοῦτο καλεῖται ταῦτοπροσωπία· εἶνε διάφορον, καὶ τοῦτο καλεῖται ἑτεροπροσωπία. Ὅθεν ἔχομεν ὁ γενικὸν κανόνα, ὅτι: τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου ἐπὶ μὲν ταῦτοπροσωπίας εἶνε τὸ αὐτὸ καὶ τὸ ὑποκείμενον ἢ ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος· ἐπὶ δὲ ἑτεροπροσωπίας τίθεται κατὰ αἰτιατικὴν, οἷον: (ἐπὶ ταῦτοπροσωπίας): *Ὁμολογῶ ἀδικεῖν* (ἐννοεῖται ἐγὼ)—*Ὁ φίλος ἐσπoudάζειν* (Τὸ: ὁ φίλος εἶνε ὑποκείμενον καὶ τοῦ: ἔρη καὶ τὸ σπουδάζειν).—*Δέομαι σου ἐλθεῖν* (τὸ σου εἶνε καὶ ἀντικείμενον τοῦ: δέομαι καὶ ὑποκείμενον τοῦ: ἐλθεῖν).—*Οὐκ ἔπεισα τὸν πατέρα τοῦτο ποιεῖν* (Τὸ: τὸν πατέρα εἶνε ἀντικείμενον τοῦ: ἔπεισα καὶ ὑποκείμενον τοῦ: ποιεῖν).—*Εὐχομαι σοι διαπρᾶξαι ταῦτα* (Τὸ σοι ἀντικείμενον τοῦ: εὐχομαι καὶ ὑποκείμενον τοῦ: διαπρᾶξαι).—(Ἐπὶ ἑτεροπροσωπίας) *Τὸ ἁμαρτάνειν ἀνθρώπου οὐ θαυμαστόν*.—*Ξέρξης, ὡς ἐπύθετο τὸν Ἑλλησποντι, ἐξεῦχθαι, καὶ τὸν Ἀθω διεσχάφθαι, προῆγεν ἐκ Σάρδεων*.—*Ἀδύνατον πολλὰ τεχνώμενον ἄνθρωπον πάντα καλὰ ποιεῖν*.—*Κάδ μόνον φασὶ τὸν Ἀγήνορος ἐκ Φοινίκης ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀποσταλῆναι πρὸς ζήτησιν Εὐρώπης*.

§. 627. β) Ὅσάκις τὸ ἀπαρέμφατον ἀνήκει εἰς τὴν τάξιν τοῦ συνδετικοῦ καὶ τῶν συνωνύμων ῥημάτων (§. 550) ἀπαιτεῖ πλήν τοῦ ἰδίου ὑποκειμένου, καὶ ἰδίον κατηγορούμενον ἢ κατηγορηματικόν (§. 550, §. 551). Τίθεται δὲ τὸ κατηγορούμενον τοῦτο ἢ τὸ κατηγορηματικόν κατὰ τὸν γενικὸν κανόνα ὁμοιογενῶς, ὁμοιαριθμῶς καὶ ὁμοιοπτώτως πρὸς τὸ ὑποκείμενον, κατ' ὀνομαστικὴν μὲν, ἢ γενικὴν, ἢ δοτικὴν ἢ αἰτιατικὴν ἐπὶ ταῦτοπροσωπίας (§. 626), κατ' αἰτιατικὴν δὲ ἐπὶ ἑτεροπροσωπίας (§. 626), οἷον: *Νόμιζε γήμις δ' οὐδ' ὁλος εἶναι διὰ βίου*.—*Ἀξιοῦμεν ἐλεῦθεροι εἶναι*.—*Ἐδέοντο αὐτοῦ εἶναι προθύμου*.—*Ἐγὼ δ' οὐκ ἐκ τῶν τοιούτων μέλλω σε παρακαλεῖν, ἀλλ' ἐκ τῶν δοξάντων γενέσθαι ἀτυχῶν*.—*Παρτί προσήκει ἄρχοντι φρονίμῳ εἶναι*.—*Οὐκ ἀλλοτρίοις χρωμένοις ὑμῖν παραδείγμασιν ἀλλ' ὁσίοις, ὧς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐν δαίμοσιν ἔξεστι γενέσθαι*.—*Ἐλευθέρῳ ψευδεῖ καλεῖσθαι κῆρ πρόσεστιν οὐ καλή*.—*Τὸ σοῦτον μόνον σε ἐγγύωσκον ὅσον ἤκουον Ἀθηναῖον εἶναι*.—*Οὐ φιλογέλωτας δεῖ τοὺς νέους εἶναι*.

ς) Ὅσακις τὸ ἀπαρέμφατον ἀνήκει εἰς τὴν τάξιν τῶν μεταβατικῶν ρημάτων δύναται νὰ λάβῃ καὶ ἀντικείμενον καθ' ἣν ἀπαιτεῖ πлагіαν πτωσιν τὸ ῥῆμα (β. ἰθ.) οἷον: *Ἡδιστόν ἐστιν εὐτυχοῦντα τοῦτ' εἶναι.*—*Βούλου ἀμαρτημάτων τὴν ψυχὴν καθαρεῖν.*—*Θεῶ μάχεσθαι δεινόν ἐστι καὶ τὴν χ.*

ΣΗΜ. Ἐὰν δὲ τὸ ἀπαρέμφατον ἀνήκῃ εἰς τὴν τάξιν τῶν ρημάτων, ἅτινα ἀπαιτοῦσιν ἀπαρέμφατον (β. κγ. σημ. I) προσλαμβάνει καὶ δευτερον ἀπαρέμφατον ὡς ὑποκείμενον ἢ ἀντικείμενον, οἷον: *Μάταιόν ἐστι τὸ πειρᾶσθαι λέγειν πρὸς γαστέρα ὧτα οὐκ ἔχουσαν.*

Β'. Δύναται νὰ προσλάβωσιν ἐπικτήτως σημασίαν οὐσιαστικοῦ: β. 629.

α. Τὰ ἐπίθετα, κατ' ἔλλειψιν τοῦ οἰκείου οὐσιαστικοῦ ὑπακουομένου ἔξωθεν, οἷον: *Γελά ὁ μῶρος, κἄν τι μὴ γέλοιον ᾖ.*—*Βάδιζε τὴν εὐθεΐαν, ἔνα δίκαιος ᾖς.*—*Τὸ μέσον ἔσον τῶν ἐσχάτων ἀπέχει.*

β. Αἱ ἐπιθετικάι ἀντωνυμῖαι, κατ' ἔλλειψιν τοῦ οἰκείου οὐσιαστικοῦ, ὑπακουομένου ἔξωθεν, οἷον: *Παρελθὼν Δημοσθένης ἐλέξε τοιάδε.*—*Τοῦτο ἡμῖν ἔθραττε τὴν ψυχὴν.*—*Ἐδει γὰρ δυοῖν θάτερον ποιῆσαι.*

γ. Ἡ μετοχὴ, ἣτις εἶνε τὸ ἐπίθετον τοῦ ῥήματος, ὅπως τὸ ἀπαρέμφατον, τὸ οὐσιαστικόν, (β. 619), κατ' ἔλλειψιν τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἔξυπακουομένου ἔξωθεν, ἀπαραλλάκτως ὅπως τὸ ἐπίθετον, οἷον: *οἱ γεινᾶμενοι* (=οἱ γονεῖς)· *οἱ ἠβῶντες* (=οἱ ἔφηβοι)· *οἱ ἔχοντες* (=οἱ πλούσιοι)· *οἱ φυλάσσοντες* (=οἱ φύλακες)· *οἱ δικάζοντες* (=οἱ δικάσταί)· *οἱ λέγοντες* (=οἱ ῥήτορες)· *οἱ προσήκοντες* (=οἱ συγγενεῖς)· *τὸ δειδώς* (=ὁ φόβος)· *τὸ βουλούμενον* (=ἡ βούλησις) κτλ.: *Ἐρῶν ἐρωμένην ἀπειλεῖ.*—*Διαφέρει μαθὼν μὴ μαθόντος.*—*Μὴ παρόρα τὸ συμφέρον.* Περὶ τῆς μετοχῆς δὲ ἄξια προσοχῆς εἶνε αἱ ἐν τῇ ἐξῆς σημειώσαι λεπομέρειαι:

ΣΗΜ. Ἡ μετοχὴ ἔνεκα τῆς ἀρχῆθεν συγγενείας αὐτῆς πρὸς τὸ ἀπαρέμφατον, τίθεται ὡς ἀντικείμενον κατόπιν τάξεων τινῶν ρημάτων ἀπαραλλάκτως σχεδὸν ὅπως καὶ τὸ εἰδικόν (ἐνίοτε καὶ τὸ τελικόν) ἀπαρέμφατον (β. 624), καὶ τότε ἡ μετοχὴ ὀνομάζεται *εἰδική* μὲν, ἐὰν ἀναλύεται δι' εἰδικοῦ κώλου (ὅτι, ὡς—), *τελική* δὲ, ἐὰν ἐξηγῇται ἐν τῇ καθομιλουμένῃ διὰ τοῦ γὰ καὶ τῆς ὑποτακτικῆς. Τίθεται δὲ ἡ ἀπαρεμφαιτική αὕτη μετοχὴ ὁμοιαρίθμως, ὁμοιογενῶς καὶ ὁμοιοπτῶτως πρὸς τὸν οὐσιαστικὸν ὅρον τῆς προτάσεως, κατ' ὀνομαστικὴν μὲν, ἐὰν ὡς ὑποκείμενον αὐτῆς νοῆται τὸ ὑποκείμενον αὐτοῦ, κατ' αἰτιατικὴν δὲ ἡ γενικὴν ἢ δοτικὴν, ἐὰν ὡς ὑποκείμενον αὐτῆς νοῆται τὸ κατ' αἰτιατικὴν ἢ γενικὴν ἢ δοτικὴν ἀντικείμενον αὐτοῦ, οἷον: *Οἶδα θνητὸς ὦν* (=οἶδα ὅτι θνητὸς εἰμι).—*Οἶδα αὐτὸν ποτε πρὸς τὴν Ἰππλίαν τοιάδε διαλεχθέντα* (=οἶδα ὅτι διελέχθη ποτε αὐτὸς πρὸς τὴν Ἰππλίαν).

ται. — Γυναῖκας μισῶν οὐποτ' ἐμπλησθήσομαι. — Ἀγασίλαος οὐκ ἀπέπε μεγάλων καὶ καλῶν ἐφιέμερος. — Καλῶς δημαγωγῆσεις, εἴαν μὴθ' ὑβρίζειν τὸν ὄχλον ἔας, μὴθ' ὑβρίζόμενον περιορῇς.

β) Τῶν τυγχάνω, διατελῶ, διαγίγνομαι, διάγω, φθάνω, οἰχομαι, ἀρχομαι, παύω, παύομαι, λήγω, ἐπέχω, διαλλάττω, ἀπαλλάττομαι, μεθίμαι, λείπομαι, ἐκλείπω, οἶον: Μέγιστον τῶν κακῶν τυγχάνει ὅν τὸ ἀδικεῖν. — Ἀγαθῶν φύσει ἀείποτε τῇ πόλει συνεραστής ὢν διατελῶ. — Οὐ πώποτε διέλειπον καὶ ζητῶν καὶ μαρθάνων διτιδυνάμην ἀγαθόν. — Οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἔφθασαν τὴν ἀρχὴν κατασχόντες καὶ τοῖς Θηβαίοις εὐθὺς ἐπεβούλευσαν. — Πορευόμενον αὐτὸν φθάνει ἡμέρα γερομένη. — Ἀρξομαι δὲ ἀπὸ τῆς Ιατρικῆς λέγων. — Τοὺς πένητας ἔπαυσα ἀδικουμένους. — Ἐγὼ μισῶν γυναῖκας οὐδέποτε παύσομαι. — Ἐπίσχες ὀργιζόμερος. — Τὸ ἀθάνατον σῶν καὶ ἀδιάφορον οἰχεται ἀπὸν.

γ) Ἀπρίτωπά τινα ῥήματα καὶ ῥήσεις, οἶον: πρέπει, συμφέρει, συμβαίνει, φίλον ἐστιν, ἄμεινόν ἐστι, ξύμφορόν ἐστι, κττ. οἶον: Πρέπει μοι ἀγαθῶν ὅντι (=πρέπει μοι ἀγαθῶν εἶναι). — Εἰ τόδ' αὐτῷ φίλον κεκλημένῳ (=εἰ τόδ' αὐτῷ φίλον ἐστὶ κεκλησθαι). — Ἐ-ηρώτων τὸν θεόν, εἰ πολεμοῦσιν ἄμεινον ἐσται (=εἰ αὐτοῖς ἄμεινον ἐσται πολεμεῖν.)

ΕΠΙΣ. δ. Τὰ κλειστά τῶν ἀνωτέρω ῥημάτων φέρονται ὁμοίως καὶ πρὸς ἀπαρέμματα εἰδικῶν ἢ τελικῶν, μετὰ μακρᾶς καὶ λεπτῆς διαφορᾶς τῆς ἐνστάσεως.

ΕΠΙΣ. ε'. Πολλῶν ἐκ τῶν ῥημάτων τούτων ἡ μετοχὴ εἶναι ἄλλοτε εἰδική, καὶ ἄλλοτε τελική. (πρὸς. §. 634.).

ΕΠΙΣ. γ'. Ἐκ τῶν ῥημάτων τούτων ἡ εἰδικὴ ἢ τελικὴ μετοχὴ §. 638. ὢν ἐλλείπει (ὅπως καὶ τὸ ἀπαρέμματος εἶναι §. 551. σημ. α.), καὶ τότε τὸ κατηγορούμενον τῆς μετοχῆς τῷ συνθετικῷ: ὢν, γίνεται κατηγορηματικόν (§. 551.) τῷ ῥήματι, οἶον: Ἀνθρώπων ὁ σωφρότατος πρὸς θεὸν πλῆθος φανεῖται (ἐλλ.: ὢν). — Συμβαίνει μέγιστον κακὸν ἡ ἀδικία (ἐλλ.: ὄν). — Εἰ τις εἴητος τυγχάνει (ἐλλ.: ὢν), ἔγωγε μὲν ἡμῶν. — Τοῦ δικαίου ἀθάνατος αἰεὶ θόξα διατελεῖ (ἐλλ.: οὖσα) μένον. — Οἰδαὶς ἀλλυπός (ἐλλ.: ὢν) τὸν βίον διήγαγε.

ΕΠΙΣ. δ'. Ὅπως τὸ εἰδικὸν ἀπαρέμματος, ὅπως καὶ ἡ εἰδικὴ μετοχὴ εἴρηται συνητάτα ἀναλειφθέντα εἰς εἰδικὴν κῶλον (: δι, ὡς—), οἶον: Ἦ γινώσκεις, ὡς πᾶσιν ἡμῖν ἀποθανεῖν ὀφείλεται. — Ὅρῳμεν ὅτι οἱ σῶφρονες οὐδὲν ἀνέσιον ποιοῦσι. — Σωκράτης ἐπεδείκνυσεν ὅτι τὸ ἄφρον ὅτι μὲν ἐστίν. — Μέννησα νῆος ὢν ὡς γέρον ἔση ποτέ.

δ'. Ὁλόκληρος πρῶτα τις ἡντιμενική, οἶον: Δῆλον ὅτι κοινὰ τὰ τῶν §. 639. φίλων ἐσται. — Λέγει ὡς οὐδὲν ἀδικώτερον τῆς φήμης. — Μαρ-

θάνατος ὅς γησιν εἶναι; — Οὐ φροντιστέον τί ἐροῦσιν οἱ πολλοί, ἀλλ' ὅτι ὁ ἐπαίων περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων. — Δεινὸν ἂν εἶη, εἰ οὕτως ἔχοι.

§. 640. ε. Καὶ πᾶν μέρος λόγου δύναται νὰ καταλάβῃ τόπον ὑποκειμένου ἢ ἀντικειμένου προσλαμβάνον μορφήν οὐσιαστικοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου, οἷον: Ἡ περὶ ἐστὶ δισύλλαβος. — Ὁ εἰ ἐστὶν ὑποθετικός. — Τὸ πέρ ἐστὶ μόριον ἀκλίτον.

§. 641. §. κ'. Εἰς ἔκφρασιν τῶν κατηγορηματικῶν ὄρων ἀρμόζει ἐπὶ μὲν τῶν συνεπτυγμένων προτάσεων τὸ ῥῆμα, ὅπερ, ὡς ἡ κυριωτάτη βάσις τοῦ λόγου δὲν δύναται ν' ἀνταλλαχθῇ, ἐπὶ δὲ τῶν ἀνεπτυγμένων τὸ ἐπιθέτον. Ἀντὶ τοῦ ἐπιθέτου τούτου δύναται νὰ τεθῇ, ἐν τῷ λόγῳ καὶ πᾶν μέρος λόγου, ὅπερ ἔχει ἢ δύναται νὰ προσλάβῃ ἐπικτήτως σημασίαν ἐπιθέτου.

Α'. Ἐχει σημασίαν ἐπιθέτου καὶ δύναται νὰ τεθῇ ἐν τῷ λόγῳ ὡς κατηγορούμενον:

§. 642. α. Πᾶσα ἐπιθετικὴ ἄντωνυμία, οἷον: Πάντα ταῦτα τὰ χωρία ἐμὰ ἐστί. — Ἐγὼ ἐμὸς εἰμι. — Πάτερ σὸς εἰμι. — Τοῦτ' ἐστ' ἐκεῖνο. — Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν ὅσον. — Ἡὔχεις τις εἶναι τοῖς χρήμασι σθένων.

§. 643. β'. Ἡ μετοχή, ἥτις εἶνε τὸ ἐπιθέτον τοῦ ῥήματος (§. 619.), οἷον: Μέτριος πρὸς ἅπαντάς εἰμι, ἐλεήμων, εὖ ποιῶν πολλούς. — Νοῦς ἐστὶν ὁ διακεκοσμηκὼς πάντα ὅσα κατ' οὐρανόν.

Β'. Δύναται νὰ προσλάβῃ ἐπικτήτως σημασίαν ἐπιθέτου:

§. 644. α. Τὸ οὐσιαστικόν, ὁσάκις ἡ ἔννοια αὐτοῦ εἶνε ἡ γενικωτέρα ἢ εἰδικωτέρα τῆς τοῦ ὑποκειμένου, οἷον: ὁ Κῦρος ἦν βασιλεύς. — Ὁ ἄνθρωπος ἐστὶ ζῶον. — Τὸ ζῶον τοῦτό ἐστιν ἕππος. — Ἡ τῆς χιόρος τὸ βάθος ὀργυιὰ (= ὀργυιαῖον).

§. 645. β'. Τὸ ἀπαρέμφατον, ὁσάκις ἡ ἔννοια αὐτοῦ εἶνε ἡ γενικωτέρα ἢ εἰδικωτέρα τῆς τοῦ ὑποκειμένου (Πρὸβλ. 644.), οἷον: Τὸ Μαρ εὐτυχεῖν ἐρίοτε ἐπαχθεῖς ἐστὶ ποιεῖν. — Τίς οἶδεν εἰ τὸ θαρεῖν ζῆν καὶ τὸ ζῆν θαρεῖν ἐν ἁδου τομιζεται;

§. 646. γ'. Τὸ ἐπίρρημα, οἷον: Ἀλὶς τὸ κείνης αἷμα (= ἰκανόν). — Σίγα πάς ἐστω λεώς (= σιγῶν). — Μάτηρ ἐστὶ τὸ μεμνησθαι περὶ αὐτῶν (= μάταιον).

§. 647. δ'. Ὁλόκληρος πρότασις ἀναφορικὴ ἢ ὑποθετικὴ, οἷον: Τὸ γινώθαι σαυτὸν ἐστὶν ἂν τὰ πράγματα ἴδῃς τὰ σαυτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ ΟΡΩΝ ἢ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΩΝ.

§. κα'. Οἱ κύριοι ὅροι ἀρχοῦσιν εἰς τὴν κατασκευὴν ἀπλῆς προτά- §. 648.
σεως, ἀλλ' ὅχι καὶ εἰς τὰς πολλὰς καὶ ποικίλας ἀνάγκας τοῦ ἑλλη-
νος λόγου. Πρὸς ταύτας εἶνε ἀνάγκη νέων ὀρων δευτερευόντων. οἵτινες
χρησιμεύουσιν εἰς ἐπέκτασιν καὶ συμπλήρωσιν τῶν κυρίων ὀρων τῆς
ἀπλῆς προτάσεως, ἥτις δι' αὐτῶν γίνεται κατ' εἶδος μὲν πλουσιωτέρα,
καθ' ὅλην δὲ ἀκριβεστέρα καὶ εἰδικωτέρα διερμηνεύτρια τοῦ ἐνδιαθέ-
του λόγου. Οἱ νέοι οὗτοι δευτερεύοντες ὅροι ὀνομάζονται προσδιορισμοί.

§. κβ'. Οἱ προσδιορισμοὶ εἶνε δύο εἰδῶν ἐπιθετικοὶ καὶ ἐπιρρή- §. 649.
ματικοί. Καὶ ἐπιθετικοὶ μὲν εἶνε ὅσοι ἀναφέρονται εἰς τοὺς οὐσια-
στικούς ὀρους: τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ ἀντικείμενον· ἐπιρρηματικοὶ
δὲ ὅσοι ἀναφέρονται εἰς τοὺς κατηγορηματικούς ὀρους: τὸ ῥῆμα καὶ
ἐπίθετον, οἷον: Ὁ ἐπιμελής Γεώργιος ἀναγινώσκει τὸν θαν-
μαστὸν Ὀμηρον.—Ὁ Γεώργιος ἐστὶ ἄλλαν ἐπιμελῆς.—
Ὁ Γεώργιος ἐπιμελεῖται ἄλλαν.

§. κγ'. Ὅπως ἀνταλλάσσονται οἱ κύριοι ὅροι τῆς προτάσεως, οὕτω §. 650.
δύνανται ν' ἀνταλλαχθῶσι καὶ οἱ προσδιορισμοὶ αὐτῆς. Οὕτως ἀντὶ
τοῦ ἐπιθέτου δύναται νὰ τεθῇ δίκην ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ καὶ
πᾶν πτωτικὸν καὶ ἰδικῶς: α.) τὸ ἄρθρον, β.) ἡ ἐπιθετικὴ ἀντωνυμία, καὶ γ.) ἡ μετοχὴ, οἷον: Ὁ μαθητὴς ἐστὶν ἐπιμελής.—Ὁ ὕ-
τος ὁ μαθητὴς ἐστὶν ἐπιμελής.—Ὁ ἀναγινώσκων μαθητὴς
ἐστὶν ἐπιμελής. Ὁ τοιοῦτος προσδιορισμὸς καλεῖται ὡς ἐπιθετικός.

§. κδ'. Ὅπως τὸ κατηγορούμενον, (§. 552.) οὕτω καὶ ὁ ἐπι- §. 651.
θετικός προσδιορισμὸς τίθεται ὁμοιοπτῶτως, ὁμοιαριθμῶς καὶ ὁ-
μοιογενῶς πρὸς τὸ ὑποκείμενον, οἷον: Οἱ μαθηταὶ εἰσὶν ἐπιμε-
λεῖς.—Ταῦτα τὰ παῖδια εἰσὶν ἐπιμελῆ.—Φροῦδαι ἡμῖν αἱ
χρησταὶ ἐλπίδες ἀπέβησαν.

§. κε'. Καὶ ὁ μὲν ἐπιθετικός καὶ ὡς ἐπιθετικός προσδιορισμὸς §. 652.
σημαίνει τὴν σύντροφον καὶ ἀχώριστον ἀπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ ὀρου
ιδιότητα. Ὁ δὲ ἐπιρρηματικός προσδιορίζει τὴν ἐννοιαν τῶν κατηγο-
ρηματικῶν ὀρων α.) κατὰ τόπον, β.) κατὰ χρόνον, γ.) κατὰ τὸ
αἷτιον τὸ τε ποιητικὸν καὶ τὸ τελικὸν, καὶ δ.) κατὰ τρόπον, οἷον:

α. Κατὰ τόπον. Ἡ πόλις ἐστὶν ἀπανταχόθεν καταφα-
ρής.—Ἡ πόλις καταφαίνεται ἀπανταχόθεν.

β. Κατὰ χρόνον: Ὁ μαθητὴς ἐστὶν νῆστις σήμερον.—Ὁ
μαθητὴς νηστεύσει σήμερον.

γ'. Κατὰ τὸ αἶτυρι: Γέγονα δ' ἐκεῖθεν (=ἐξ ἐκείνου=δι' ἐκείνου) σοφός.—'Εν τεύθερ ἡμεῖς τοῖς πέλας δουλεύομεν.

δ'. Κατὰ τρέπτει: Οἱ μαθηταὶ εἰσι θαυμασῶς ἐπιμελεῖς.—
Οἱ μαθηταὶ θαυμασῶς ἐπιμελῶνται.

§. 653. §. κα'. Ἐπειδὴ τὰ ἐπιρρήματα εὐε συρρενῇ πρὸς τῆς πλῆξης πτώσεως τῶν ὀντοστικῶν (§. 426) διὰ τοῦτο ἀπὸ τοῦ ἐπιρρήματος δύνανται γὰρ τεθῆναι ὡς ἐπιρρηματικῶς προσδιορισμὸς καὶ πλῆξης τῆς πτώσεως, ἢ δὲ τινάσθαι γένους τῶν πλῆξεων πτώσει καλεῖται ἀπόλυτος. Σημαίνουσι δὲ καὶ διὰ τῶν πλῆξεων πτώσει ὡς ἐπιρρηματικῶς προσδιορισμοὶ ὄντα, ὅ,τι καὶ τὰ ἐπιρρήματα: α.) τόποι, β.) γένος, γ.) αἶτυρι καὶ δ.) τρέπτει.

§. 654. §. κα'. Ἐν γένει καὶ καθόλου ὡς πρὸς τὴν τίπτεν μὲν καὶ τὴν γένει καὶ τὸ αἶτυρι ἢ γενική σημαίνει τὴν ἁγνὴν, ἢ ὁλοκήν τὸ μέγεθος καὶ ἢ αἰτιατική τὸ πέραν ὡς πρὸς δὲ τὴν ἔκτασιν τῆς ἐνστάσεως σημαίνει ἢ μὲν γενική τὸ ὁλοκλήρως κατ' ἔκτασιν ἀπὸ τῆς ἁγνῆς τοῦ τίπτεν, γένος καὶ αἶτυρι, ἢ δὲ αἰτιατική ὁλοκλήρως τίπτεν γένος καὶ αἶτυρι ἀπὸ κατ' ἔκτασιν πρὸς τὸ πέραν. Ἐν τῇ ἀποδείξει ταῦτα γένος καὶ πτώσεως ὁλοκλήρως ὡς προσδιορισμὸς ὡς ἐπιρρηματικῶς εἰς τὰ ἀπεκτείναντα κοινῶς ῥήματα. Τὸ πέραν δὲ τῆς ὡς ἐπιρρηματικῆς αὐτῶν ταῦτα ἐνστάσεως, τὸ αἶτυρι, ὅ,τι ὁ τίπτεν εἶναι ἀπὸ τῆς τροποποιήσεως τοῦ αἶτυρι εἶναι τὸ μακρότερον μεταξὺ τῶν πτώσεων προσδιορισμῶν ἐπιρρηματικῶς τὸ ἀπεκτείναντα ὅλως, καὶ τῶν πτώσεων ἐκτείναντων τὸ πρῶτον ἢ τὸ δεύτερον αἶτυρι τῶν μεταβατικῶν, ὅ ὅστις τελεμέναι ἐν τῇ ἔκτασιν ὡς ἁπλοῦς, τινάσθαι δὲ μέγιστα πτώσεως εἶναι ἢ αἰτιατική.

§. 655. Ἡ γενική σημαίνει.

α. Τὸν τόπον ἐν γένει, ὅστις: Ὑπάγεθ' ὑμεῖς τῆς ὁδοῦ (=ἐν τῇ ὁδῷ).—'Επετόχονοι τῆς ὁδοῦ τοὺς σχολαίτερον προσώτους (=καθ' ἑδῆ).—'Ιστασθε βάρβωρον (=ἐπὶ βάρβωρον).—Τῆς Ἰωρδάνου (=κατὰ τὴν Ἰωρδάν) τοῦτο αἰσχρὸν νερόμισται.—[Νέφος οὐ φαίνεται πάσης γαλῆς.—'Ερχονται πεδλοιο.]

§. 656. β. Τὴν γένει, ὅστις: Οἱ λαγὼ τῆς νυχτὸς νέμονται.—'Η οἰκία χειμῶνος μὲν εὐήλιος ἐστὶ, τοῦ δὲ θεροῦς εὐσκιος.—Πόλου μηνὸς καὶ ἐν τίνι ἡμέρᾳ ἐχειροτορήθη Δημοσθένης; Ἐντεῦθεν καὶ τῆς: (τοῦ) ὁρθροῦ, τῆς μεσημβρίας, (τῆς) δειλῆς, (τῆς) ἑσπέρας, ἡρος, ὁπώρας, Ποσειδεῶνος μηνὸς, ἑαρινῆς Πολύλαας, τοῦ ἐνιαυτοῦ (=ἐκαστοῦ ἐνιαυτοῦ), τῆς ἡμέρας (=ἐκαστῆς ἡμέρας), κτλ.

§. 657. ΣΗΜ. Ἐνταῦθα συνπλάγεται καὶ ἡ ἰδιὸς λεγόμενι ἀπόλυτος γενική τῆς μετοχῆς, σημαίνουσα, ὅτι καὶ αἱ λαμπρὴ κατὰ παρθεῖον μετοχῆ, γένος, αἶτυρι, τρέπτει, κτλ. ὄντι: (γένος): Ἐσπέρας οὐσῆς καὶ σκότους ἔρχεται Μηδείας.—Κύρον βασιλεῖοντος ἐγένετο ταῦτα.

§. 658. γ. Αἶτυρι ἐκφράζει καὶ ἡ κατὰ μετοχὴν (§. 657.) καὶ ἡ κατ' ὀντοστικῶν ἀπόλυτος γενική, καθὼς καὶ ἡ γενική τοῦ ἀπαρεμφάτου, ὅτι:

Οἱμοι τῆς τύχης! — "Ουτος ψεύδους (=επει ἐστι ψεῦδος) ἔστιν ἀπάτη.— Τοῦ μὴ διαφεύγειν (τελικόν αἷτιον=ἵνα μὴ διαφεύγῃ) τὸν λαγὼν ἐκ τῶν δικτύων σκοποῦς καθίσταμεν.

ΣΗΜ. α. Τοιαύτη τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου δηλωτικὴ γενικὴ εἶνε §. 659. συνήθης εἰς πολλὰ ῥήματα, καὶ ἰδίως τὰ ἠθικοῦ πάθους ἢ αἰσθήματος σημαντικά: θαυμάζω, ἀγαμαι, ἐλεῶ, συγχαίρω, φθονῶ, ὀργίζομαι, μνησικακῶ κττ. οἷον: Τοὺς περιφόβους τῆς μέν τόλμης οὐ θαυμάζει, τῆς δὲ ἀξυρσεσίας. — Τῆς τύχης, ἢ ἐχρησάμεν, δικαίως δὲ ὑπὸ πάντων ἐλεηθείην.

ΣΗΜ. β. Ἐκ τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου τούτου προκύπτει καὶ ἡ ἔννοια τῆς καταγωγῆς, ἀρχῆς, γενέσεως, κτήσεως, ἀξίας, καὶ τῶν παρομοίων. Ἰδίως δέ:

Ι. Μετὰ τοῦ εἰμὶ καὶ τῶν ὁμοίων (§. 550.) τίθεται γενικὴ σημαίνουσα τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, εἰς τὸ ὑποῖον ἀνήκει τὸ ὑποκείμενον, καὶ οἷον ἐπέχουσα τόπον κατηγορουμένου, διὰ τοῦτο καὶ ἡ γενικὴ αὕτη ὀνομάζεται ἐν γένει κατηγορηματικὴ. Τοιαύτην δὲ γενικὴν ἀπαιτοῦσιν οὐ μόνον τὰ ῥήματα εἰμὶ καὶ τὰ συνώνυμα, ἀλλὰ καὶ παντὸς εἶδους οὐσιαστικά. Ἡ κατηγορηματικὴ αὕτη γενικὴ εἶνε:

α) Κτητικὴ, ὅταν σημαίνῃ ὅτι τὸ ὑποκείμενον εἶνε κτῆμα, ιδιότης, ἔργον, χρέος κττ. τοῦ προσώπου ἢ τοῦ πράγματος τοῦ ἐκφερομένου κατὰ γενικὴν. Συνήθως δ' ἐν τοῖς τοιούτοις ἀντὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ τίθεται καὶ ἀπαρέμφατον (§. 618.), οἷον: Ἡ Ἀκαδημία κῆπος ἦν Ἀκαδημοῦ τινός. — Τὸ μὲν ἀκούσιον ἀμάρτημα τῆς τύχης ἐστὶ τὸ δ' ἐκούσιον τῆς γλώμης. — Δικαιοσύνη ἐστὶ μὲν ἀνδρὸς ἐνός, ἐστὶ δὲ πον καὶ ὁλῆς πόλεως. — Τοῦ μὲν ἀρχοντός ἐστὶ τὸ προστάττειν ὅ,τι χρὴ ποιεῖν, τοῦ δὲ ἀρχομένου τὸ πείθεσθαι. §. 661.

β) Ἐπιμεριστικὴ, ὅταν ἐκφράζῃ τὸ ὅλον, οὗτινος μέρος εἶνε τὸ ὑποκείμενον, οἷον: Ἡ Σπάρτη τῶν ὀλιγανθρωποτάτων πόλεων ἐστὶ. — Οἱ δὲ ἐν τοῖς τελείοις διαγέγονται ἀνεπλήρητοι, οὗτοι τῶν γεραιτέρων γίγνονται. §. 662.

γ) Μετουσιαστικὴ, ὅταν σημαίνῃ τὴν ὕλην, ἐξ ἧς εἶνε τὸ ὑποκείμενον, οἷον: Ἐστρωμένη ἐστὶν ὁδὸς λίθου. §. 663.

δ) Γενικὴ ἐξ ὑποκειμένου καὶ γενικὴ ἐξ ἀντικειμένου, ὅταν §. 664. τρεπομένου τοῦ ὑποκειμένου εἰς τὸ σύστοιχον ῥῆμα, ἡ γενικὴ τρέπεται εἰς ὑποκείμενον ἢ εἰς ἀντικείμενον, οἷον: Καὶ ἦν μέγας φόβος τῶν πολέμων (γενικὴ ἐξ ὑποκειμένου=οἱ πολέμοι ἐφοβοῦντο) Τοῖς ἡμετέροις στρατιώταις φόβος ἐγγίγνεται τῶν πολέμων (Γενικὴ ἐξ ἀντικειμένου: Οἱ ἡμέτεροι στρατιῶται φοβοῦνται τοὺς πολέμους.).

- §. 665. ΕΠΙΣ. Ἡ ἐξ ὑποκειμένου γενική ἀποβαίνει σαφεστέρα προσλαμβάνουσα πολλάκις καὶ τὴν πρόθεσιν ἀπὸ ἧ παρὰ, οἷον: *Λόγον παρ' ἐχθροῦ μὴ ποθ' ἡγήσῃ φίλον* (=λόγον ἐχθροῦ).—*Τῆς εὐνοίας τῆς παρὰ τῶν πολιτῶν καταλείπονται κληρονόμοι οἱ ἐξ ἡμῶν γεγονότες* (=τῆς εὐνοίας τῶν π.).

ΕΠΙΣ. 6'. Ἐκτὸς τούτων ἀπαιτοῦσι:

- §. 666. 1. Γενικὴν ἐξ ἀντικειμένου τὰ εἰς -ικός ἐπίθετα, οἷον: *Παρασκευαστικὸν τῶν εἰς τὸν πόλεμον τὸν στρατηγὸν εἶναι χρή.*

- §. 667. 2. Γενικὴν ἐπιμεριστικὴν αἱ δεικτικαὶ μάλιστα καὶ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι: ὁ μὲν, ὁ δὲ, τίς, τίς, οὐ (μη)δεῖς, ἔνιοι, πολλοί, πότερος, ὁπότερος, ἕκαστος, καὶ τὰ ἀπόλυτα καὶ τακτικὰ ἀριθμητικὰ, οἷον: *Τῶν πολιτῶν αὗται πλείστον χρόνον διαμένουσιν, ἀλλ' ἂν τὸ πλῆθος ἄριστα θεραπεύωσι.*—*Τῶν ἀδικημάτων οὐ ῥάδιόν ἐστιν εὑρεῖν ὃ μὴ πω τυγχάνει γεγενημένον.*—*Τῶν δοξῶν τὰς μὲν δεῖ περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι τὰς δὲ μὴ.*

- §. 668. Ἐπιμεριστικὴν γενικὴν λαμβάνουσι καὶ τὰ θετικὰ μὲν, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον τὰ ὑπερθετικὰ ἐπίθετα, οἷον: *Ἀρετὴ μέγιστον τῶν ἐν ἀνθρώποις καλῶν.*—*Τὸ νικᾶν αὐτὸν πασῶν νικῶν πρώτη τε καὶ ἀρίστη.*

ΣΗΜ. Ἡ ἐπιμεριστικὴ γενικὴ κεῖται πολλάκις καλλιπείας χάριν ἀντὶ ὁμοιοπύου ὁμοιογενούς καὶ ὁμοιαριθμοῦ πρὸς τὸ ἐπίθετον οὐσιαστικοῦ, οἷον: *Αἱ φιλότιμοι τῶν φύσεων* (=αἱ φιλότιμοι φύσεις) τῷ ἐπ' αὐτῷ παροξύνονται. — Οἱ προέχοντες τῶν ποιητῶν (=οἱ τροχόντες ποιηταὶ) μάλιστα ἐπὶ ταῖς καλουμέναις γνώμας ἐσπούδασαν.

- §. 669. II. Πολλὰ τῶν ἐπιθέτων, ὅσα εἶνε σύστοιχα ῥημάτων συντασσόμενων πρὸς γενικὴν, ἀπαιτοῦσι καὶ αὐτὰ γενικὴν, ἥτις ὀνομάζεται *συντακτικὴ*.

- §. 670. α) Τὰ σύστοιχα τῶν πρὸς γενικὴν ῥημάτων (§. ιή, Γ'. §. ιθ', Γ'.) κατ'(ὑπ-ἀν)ήκοος, ἄγνωστος, ἐπι(ἀ)μελής, ἀφρορτις, (ἀ)μνήμων, ἐπιλήσιμος, ἔμ(ᾶ)πειρος, πλήρης, κενός, ἐγκρατής, μεστός, ἔμπλεως, ἐνδεής, πένης, ἔρημος, γυμνός, ψιλός, καθαρός, ἐλεύθερος, ὄφθαλμος, πλούσιος, μέτοχος, ἄμοιρος, ἄγνωστος, ἀλλότριος, οἰκεῖος, ξένος, ἄξιος, τίμιος, κττ. Γυναικα δὲ κατήκοον εἶναι τὰνδρός.—Οἱ Ἀθηναῖοι θαλάσσης ἐμπειρότατοι ἦσαν.—Σοφίας ὁ κατὰ λόγον ζῶν μέτοχος.—Ἡ ψυχὴ καθαρὰ ἔσται πάντων τῶν περὶ τὸ σῶμα κακῶν καὶ ἐπιθυμιῶν.—Αἰθῆς ὦν πλέως, ἐπιστήμης κενὸς ἔσει.—Σωκράτης τῶν ἡδονῶν πάντων ἐγκρατέστατος ἦν.—Αἷματός ἡ ἀρετὴ ὦντα.—Αἰδοῦς ὁ δειλὸς ἐλεύθερος.

ΕΠΙΣ. α. Ἐκ τῶν συστοίχων τῶν πρὸς γενικὴν συντασσομένων ἄξια σημειώσεως ἰδίως εἶνε:

1. Τὰ διαφορικὰ σύστοιχα τῶν (§. 604.): μέσος, διάφορος, ἕτερος, ἄλλος, ἄλλοις κττ. οἶον: Ἐρὸς καὶ πλῆθους τὸ ὀλίγον μέσον.—Ἐπιστήμη ἐπιστήμης διάφορον.—Ἐτερον τὸ ἡδὺ τοῦ ἀγαθοῦ.

2. Τὰ συνώνυμα πρὸς τὰ διαφορικὰ συγκριτικά, οἶον: Τῆς ἀρετῆς οὐδὲν κτῆμα σεμνότερον οὐδὲ βεβαιότερόν ἐστιν.—Νέοις τὸ σιγαῖν κρεῖττον ἐστὶ τοῦ λαλεῖν.

ΕΠΙΣ. β'. Ἀντὶ τῆς γενικῆς τῶν διαφορικῶν καὶ συγκριτικῶν δύναται νὰ τεθῇ ὁ διαφορικὸς καὶ συγκριτικὸς σύνδεσμος: ἢ καὶ ὁμοία πρὸς τὸ διαφορικὸν ἢ συγκριτικὸν πτῶσις.

β) Γενικὴν συντακτικὴν ἀπαιτοῦσι καὶ τὰ τοπικὰ καὶ χρονικὰ ἐπιρρήματα: ἐντός, ἐκτός, εἴσω, ἔσω, χωρὶς, πλὴν, μεταξὺ, εὐθὺς, ἐγγὺς, πλησίον, πρὸς, πόρρω, ἐνταῦθα, ποῦ, ὅπου, πέραν, ἔνθεν, ἀμφοτέρωθεν, ἐκατέρωθεν, κατόπιν, ἀντικρὺ, κττ. οἶον: Ἔστι τι μεταξὺ σοφίας καὶ ἀμαθίας.—Ἐχώρουν ἔξω τοῦ τείχους.—Πλησίον ἦν τοῦ δεσμοτηρίου.—Εὐθὺς τῆς Φασήλιδος τὸν πλοῦν ἐποιεῖτο.—Κατόπιν ἐορτῆς ἤχομεν.—Μὴ φοβεῖσθε πέρα τοῦ μετρίου.—Οὐκ οἶσθ' ὅποι γῆς οὐδ' ὅποι γλώμης φέρει.—Πηρὶ ἐστὶ τῆς ἡμέρας;

δ'. Τρόπον σημαίνει ἢ κατὰ μετοχὴν ἀπόλυτος γενικὴ, οἶον: Βοηθησάστων προθύμως ἡμῶν (=τῇ ἡμετέρᾳ βοηθείᾳ) τὴν πόλιν προσλήψεσθε.

ΣΗΜ. Περὶ τῆς ὑποθετικῆς σημασίας τῆς κατὰ μετοχὴν ἀπολύτου γενικῆς ἴδε κατωτέρω.

β'. Ἡ δοτικὴ ἐν ἀπολύτῳ χρήσει σημαίνει:

α. Τὸν τόπον ἐν ᾧ, οἶον: Αἰσχύνομαι τὰ τρόπαια τὰ Μαραθῶνι καὶ Σαλαμῖνι καὶ Πλαταιαῖς.—Τὴν παλαιὰν φηγὸν αὐδῆσαι ποτε Δωδῶνι ἔφη.

ΣΗΜ. α. Ἡ τοιαύτη ἄνευ τῆς προθέσεως: ἐν χρήσις τῆς δοτικῆς εἶνε σπανία.

ΣΗΜ. β'. Ἐκ τῆς τοπικῆς ταύτης δοτικῆς ἀνεπτυχθῇ ἡ κτητικὴ δοτικὴ μετὰ τῶν ρημάτων: εἰμι, ὑπάρχω, πέφυκα, γίγνομαι κττ. οἶον: Ἦν υἱὸς τῷ Σφοδρίᾳ.—Ἰππλά μόνῳ τῶν ἀδελφῶν παῖδες ἐγένοντο.—Τί ἡμῖν ἔσται, ἂν σοι ξυνῶμεν;—Πόθεν αἱ διαβολαὶ σοι αὐταὶ γεγόνασιν;—Φύσει ὑπάρχει τοῖς παροῦσι τὰ τῶν ἀπόντων καὶ τοῖς ἐθέλουσι πορεῖν καὶ κινδυνεύειν τὰ τῶν ἀμελούντων. Τὰ μετὰ δοτικῆς ῥήματα ταῦτα ἐξηγοῦνται ἐν τῇ καθημιλουμένη διὰ τοῦ ἔχω ἢ ἐτέρου τινὸς συνω-

νόμου μεταβατικοῦ ῥήματος μετὰ αἰτιατικῆς: Εἶχεν υἱὸν ὁ Σφοδρίας. Μόνος ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὁ Ἰππίας ἔκαμε (ἀπέκτησε) τέκνα κτλ.

§. 677. ΣΗΜ. γ'. Διάφορος τῆς κτητικῆς εἶνε ἡ συντακτικὴ δοτικὴ, ἣν ἀπαιτοῦσι πολλὰ ἐπίθετα καὶ ἐπιρῥήματα, ὧν ἡ ἔννοια ὑπάγεται εἰς μίαν τῶν τάξεων τῶν πρὸς δοτικὴν συντασσομένων ῥημάτων (§. 593. §. ιθ'. Β'): χρήσιμος, ἄχρηστος, ὠφέλιμος, βλαβερός, σύμφορος, ἐπιτήδειος, πιστός, συγγνώμων, εὖρους, κακόνους, εὐμενής, δυσμενής, προσφιλής, φίλος, ἐχθρός, ἐπὶβουλος, πολέμιος, ἐναντίος, κοινός, οἰκεῖος, γέλτωρ, συγγενής, ἀκόλουθος, πρεπώδης, ἀρμόδιος, ἀνάρμοστος, ὁμοῖος, ἀνόμοιος, παραπλήσιος, ἐμφορής, προσφορής, ἴσος, ἄριστος, ὁ αὐτός, δοῦλος, σύμφωνος, συνήγορος κττ. Ὁμοίως φέρονται πρὸς δοτικὴν καὶ τὰ οὐσιαστικὰ βοηθός, ὑπηρέτης, δῶρον, ἀπόδοσις, ὑπηρεσία, δουλεία, ἐπιμιξία, ἐντευξίς, ὁμοιότης κττ. Ὁμοίως καὶ τὰ ἐπιρῥήματα: ὁμοῦ, ἅμα, ἐφεξῆς, ἐγγύς, καὶ τὰ δυνάμει τῶν προθέσεων: ἐν, σὺν, πρὸς, ἀντί, καὶ τοῦ ἐπιρῥήματος ὁμοῦ, εἰς τὰ ἀνωτέρω συγκαταλεγόμενα: ἔμφυτος, ἔμμορος, ἔροχος, σύμμαχος, σύμφωνος, σύμφητος, πρόσφορος, ὁμορος, ὁμόλογος, ἀντίθετος, ἀντίστροφος κττ., οἷον: "Εοικας τὰ ἐκάστω ὠφέλιμα κτήματα καλεῖν. — Ἡ ἐδεσμάτων ἐπιθυμία βλαβερὰ μὲν σώματι, βλαβερὰ δὲ ψυχῇ πρὸς τε φρόνησιν καὶ τὸ σωφρονεῖν. — Οὐ πᾶσι οἱ αὐτοὶ πιστοὶ φαίνονται. — Οἱ ὅμοιοι τοῖς ὁμοίοις εὖροί εἰσιν. — Οὐδεὶς θεὸς δύστροπος ἀνθρώποις. — Ὁ ἀγαθὸς τῷ ἀγαθῷ μόνος μόνῳ φίλος. — Κοινόν τι χαρὰ καὶ λύπη δάκρυά ἐστι. — Ἀνάρμοστος ἐστι τὸ αἰσχρὸν παρτὶ τῷ θεῷ. — Πῶς τὸ τῷ καλῷ ἀνόμοιον καλὸν ἂν εἴη; — Αἰδῶ καὶ φόβον οὐχ ὁρᾷς ἔμφυτα ἀνθρώποις ὄντα. — Οὐκ ἐστι τοῖς μὴ δρῶσι ξύμμαχος τύχη. — Ἡ ῥητορικὴ ἐστὶν ἀντίστροφος τῇ διαλεκτικῇ. — Ἐναντίως ἔχει τῷ σώφρονι ὁ ἀκόλαστος. — Σωκράτης ἐπιμελείας ἔτυχεν ὑπ' ἀνθρώπων οὐχ ὁμοίως τοῖς αὐτὸν ἀποκτείνασιν. — Τὸ ὕδωρ ἐπίνετο ὁμοῦ τῷ τηλῷ. — Ἡ ξει Δωρικὸς πόλεμος καὶ λοιμὸς ἅμ' αὐτῷ. — Ἐγγύτερον τῷ ἀνθρωπίνῳ θαράτῳ οὐδὲν ἐστὶν ὕπνου. — Τὰ τούτοις ἐφεξῆς ἡμεῖς λεκτέα.

§. 678. β'. Τὸν χρόνον, καὶ ἰδίως τὸν ὠρισμένον ἐνιαυτὸν, μῆνα, ἡμέραν κτλ. οἷον: Οἱ ἐν Ἰθώμῃ τετάρτῳ ἔτει ξυνέβησαν. — Οἱ Σάμιοι ἐξεπολιορκήθησαν ἐν ἁτῷ μηνί. — Ἰερὸν ὄρος κατελλήφθη Φίλιππος Ἐλαφνβολιῶτος μηνὸς ἔκτη φθίνοντος. — Θεσμοφορίοις ρηστεύομεν. — Χθὲς αὐτὸν διέφυγον τοῖς ἐπιρρικίοις. Ἐντεῦθεν καὶ τὰ: τῇ προτεραίᾳ, τῇ ὑστεραίᾳ, τῇ προτέρᾳ, πρώτῃ, δευτέρᾳ

κτλ. (ἡμέρῃ), τῇ παρσελήνῳ, ἔνῃ καὶ νέῃ, τραγωδοῖς καιροῖς κτλ.

ΣΗΜ. Ἡ δοτ. μετὰ τῆς ἐν ἐπὶ χρόνου σημαίνει τὸ ὅλον χρονικὸν διάστημα, ἐντὸς τοῦ ὁποίου γίνεται τι, οἷον: Οὐ ράδιον τὰ ἐν ἅπαντι τῷ χρόνῳ πραχθέντα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ δηλῶσαι. §. 679.

γ'. Τὸ αἴτιον, οἷον: Ὅποσα ἀγνοοῖα οἱ ἄνθρωποι ἐξαμαρτάνουσι, πάντα ἀκούσια ταῦτ' ἐγὼ νομίζω.—Περικλῆς τοὺς Ἀθηναίους ἔβρει θαρσοῦντας κατέπληξεν ἐπὶ τὸ φοβεῖσθαι. Ἰδίως τίθεται ἡ δοτικὴ αὕτη: §. 680.

1. Εἰς ἔκφρασιν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου:

α) Ὅταν τὸ ῥῆμα ᾗνε πηλητικῷ πρᾶγματι, οἷον: Ταῦτα ἐρρηταί μοι (= ὑπ' ἐμοῦ). — Πολλὰ καὶ καλὰ πέπρακται τοῖς Ἑλλησιν (= ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων). §. 681.

β) Ὅταν τὸ ῥῆμα ᾗνε ψυχικοῦ πάθους ἢ αἰσθήματος σημαντικόν, οἷον: χαλεπαίνω, δυσχεραίνω, ἄλθομαι, δυσγορῶ, ἀπεχθάνομαι, ἀγανακτῶ, ὀργίζομαι, θεμῶμαι, χαίρω, ἡδομαι, αἰσχύνομαι, ἀγάλλομαι, λυποῦμαι, ἀλγῶ, στενάζω, κττ. οἷον: Φθόρος κάκιστος καὶ δίκωτατος θεὸς κακοῖς τε χαίρει καὶ γαθοῖς ἀλγύρεται.—Τι ὧδ' ἀθυμεῖς, ὦ γύναι, τῷ νῦν λόγῳ; — Καλλικρατίδας ἡχθέσθη τῇ ἀραβολῇ καὶ ταῖς ἐπὶ τὰς θύρας φοιτήσεσιν. §. 682.

2. Εἰς ἔκφρασιν τοῦ ἠθικοῦ τελικοῦ αἰτίου, ἥτοι ὅταν ἡ ἔννοια τοῦ ῥήματος ἔχῃ ὡς σκοπὸν ἢ ἀποτέλεσμα τὸ εὐχάριστον ἢ δυσάρεστον αἰσθημα τοῦ προσώπου, ὅπερ τίθεται κατὰ δοτικὴν. Ἡ τοιαύτη δὲ δοτικὴ ὀνομάζεται χαριστικὴ καὶ περιποιητικὴ ἢ ἀντιπεριποιητικὴ δοτικὴ, οἷον: Ἐκαστος οὐχὶ τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ μόνον γεγέννηται ἀλλὰ καὶ τῇ πατρίδι.—Ἐστράτευμαι τὰς στρατείας τῇ πόλει. — Πάντες πάντα κακὰ ροοῦσι τῷ τυράννῳ — Πόλει εὐτυχοῦντες οἱ κακοὶ νόσος.—Ὡς ἡδὺ δούλοις δεσπότης χρηστοὺς λαβεῖν. §. 683.

ΣΗΜ. Ἐκ τῆς χαριστικῆς δοτικῆς ἀνεπτύχθη ἡ δοτικὴ τοῦ διαφέροντος, καὶ ἰδίως:

α) Τοῦ ἠθικοῦ δυσάρεστου ἢ εὐαρέστου διαφέροντος ἡ ἠθικὴ δοτικὴ, οἷον: Πῶς ἡμῖν ἔχεις; (κοινῶς: Τί μᾶς κάμνεις;) Ἡ γυνὴ ἄχθεται ὅτι οὐ τῶν ἀρχόντων αὐτῇ ὁ ἀνὴρ ἐστί (κοινῶς: γιὰτὶ ὁ ἄνδρας δὲν τῆς εἶναι ἄρχοντα). — Κλεώνυμος με κελεύει σου δεηθῆναι σῶσαι οἱ τὸν πατέρα (κοινῶς: νᾶ τοῦ γλυτώσης τὸν πατέρα). — Οὕτως ἡμῖν οἱ ῥήτορες δεξιοὶ ἔσονται (εἰρωνικῶς: τόσον ἐπιδέξιοι θὰ μᾶς γίνουν οἱ ῥήτορες ἢ: τόσον ἐπιδ. θὰ ᾗνε οἱ ῥήτορες μᾶς.) §. 684.

§. 685. b) Ἡ δοξαστική δοτική, οἷον: Ὁ ἐσθλὸς εὐγενὴς ἔμοι γ' (=κατὰ τὴν γνώμην ἐμοῦ τοῦλάχιστον) ἀνὴρ.—Ἐκ τούτου τοῦ λόγου ἡμεῖς (=παρ' ἡμῖν κριταῖς) πᾶσαι ψυχαὶ πάντων ζώων ὁμοίως ἀγαθαὶ ἔσονται.

§. 686. δ'. Τὸν τρόπον, καὶ ἰδίως τὸ ὑλικὸν ἢ ἠθικὸν μέσον ἢ ὄργανον, ὅθεν καὶ ἡ ἐν τριαύτῃ χρήσει δοτικὴ καλεῖται ὀργανική, οἷον: Σοφοὶ τύραννοι τῇ σοφῶν συνουσίᾳ.—Οὐδεὶς ἐπαινον ἡδοναῖς ἐκτίσαστο.—Διοικοῦνται αἱ μὲν τυραννίδες καὶ ὀλιγαρχίαι τοῖς τρόποις τῶν ἐφρεστηκότων, αἱ δὲ πόλεις αἱ δημοκρατοῦμεναι τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις.—Τῷ στρατῷ προσέβαλλον τῷ τειχίσματι.—Οὐδὲν γνῶμη ἀλλὰ τύχῃ πάντα πράττεις.—Σπουδὴ ἔλαβε τὰς βίβλους.

ΣΗΜ. Ὅταν ὁ κατηγορηματικὸς ὅρος σημαίνει παράθεσιν, ὑπεροχὴν ἢ διαφορὰν, ἡ δοτικὴ σημαίνει τὸν ὅρον ἢ τὸ μέτρον τῆς συγκρίσεως ταύτης, ὑπεροχῆς ἢ διαφορᾶς οἷον:

§. 687. 1. Ἐπὶ τῶν παραθετικῶν ἐπιθέτων καὶ ῥημάτων: Τοσοῦτῳ ἡδιον ζῶ, ὅσῳ πλεονα ἔχω.—Περσέως Ἡρακλῆς ἦν τέταρσι γενεαῖς νεώτερος.—Ἐθέλω ὅσῳ περ γεραλτατός εἰμι, τοσοῦτῳ προθυμότατα μαρθάνειν.—Οἱ κρᾶτιστοι καὶ τιμαῖς καὶ δώροις πλεονεκτοῦσι.—Μικρῷ ὑπερέχουσιν ἢ μικρῷ ἐλλείπουσιν.

ΕΠΙΣ. Εἰς δῆλωσιν τοῦ μέτρου τούτου εὐρίσκεται σπανίως ἀντὶ τῆς δοτικῆς καὶ αἰτιατικῆς, ἰδίως τὰ: πολὺ, ὀλίγον, τί, οὐδὲν, μηδὲν, κτλ., οἷον: Πολὺ χεῖρόν ἐστιν ἐρεθίσαι γραῦν ἢ κύνα.—Οὐδὲν ἐστι πραγμάτων ὀλιγότερον τὸ καλῶς φρονεῖν τοῦ κακῶς.

§. 688. 2. Ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ ὅρου ἢ μέτρου, οἷον: Χρήμασι μὲν εὐτυχῶ, ταῖς συμφοραῖς δ', ὡς ὀρεᾶς, οὐκ εὐτυχῶ.—Αἰσχρόν νόμιζε τῶν φίλων ἡττᾶσθαι ταῖς εὐεργεσίαις.

Γ'. Ἡ αἰτιατικὴ σημαίνει:

§. 689. α'. [Τὸν τόπον παρὰ ποιηταῖς κατὰ τὴν πρὸς τι κίνησιν, οἷον: Τοῦ δὲ κλέος οὐρανὸν ἔκει.—Πῶς ἦλθες Ἄργος;] παρὰ δὲ τοῖς πεζοῖς ἰδίως τὸ μῆκος τοῦ τόπου, καὶ τὸ μέτρον αὐτοῦ, οἷον: Μεγάρα ἀπέχει Συρακουσῶν οὔτε πλοῦν πολὺν οὔτε ὀδόν.—Ὀλλγοὶ στόλοι πολὺ ἀπὸ τῆς ἐαυτῶν ἀπάρτατες κατώρθωσαν.—Ἀπέχει ἡ Πλάταια τῶν Θηβῶν σταδίους ἐβδομήκοντα.

§. 690. β'. Τὸν χρόνον, ἰδίως δὲ τὸ μῆκος καὶ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ, καὶ τὸ μέτρον αὐτῆς, οἷον: Ψευδόμενος οὐδεὶς λανθάνει πολὺν χρόνον.—Ὡ πότνια Εἰρήνη, παράμεινον τὸν βίον ἡμῖν.—Λίσπονδαί ἐνιαυτὸν ἔσονται.—Ἡμέρα ἀρξάμενσι τρίτῃ, ταύτην

τε εἰργάζοντο καὶ τὴν τετάρτην καὶ τῆς πέμπτης μέχρις ἀρίστου. Ἐνταῦθα ὑπάγονται καί:

1. Αἱ αἰτιατικαὶ τῶν χρονικῶν οὐσιαστικῶν μετὰ τακτικοῦ ἀριθμητικοῦ, συνήθως δὲ καὶ δεικτικῆς ἀντωνυμίας, οἷον: Πρωταγόρας *τρίτην* ἤδη ἡμέραν ἀποδεδήμηκε (= πρὸ τριῶν ἡδὴ ἡμερῶν). — *Συνεχῶς ἤδη τρίτον ἔτος τοῦτ' ἐστρατηγεί* (= πρὸ τριῶν ἡδὴ ἐτῶν κατὰ συνέχειαν.). §. 691.

2. Αἱ αἰτιατικαὶ τῶν ὡς οὐσιαστικῶν οὐδετέρων ἐπιθέτων: τὸ λοιπὸν (διάφορον τὸ: τοῦ λοιποῦ = ἐν τῷ μέλλοντι, εἰς τὸ μέλλον) = εἰς τὸ ἔξῃς κατὰ συνέχειαν καὶ διάρκειαν πολλὰ, πυκνὰ (= συχνάκις): τὰ πολλὰ (= ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ): τὴν ἀρχὴν (= ἐν γένει, καθόλου), τὴν πρώτην (= κατ' ἀρχάς), (τὸ) τέλος, τὸ τελευταῖον, τὰ τελευταῖα: πρῶτον (= ἐκ πρώτης, κατὰ πρῶτον): τὸ πρῶτον (= πρώτην φοράν): πρότερον (= προτοῦ): τὸ πρότερον (= τὴν προτέραν φοράν): (τὸ) δεύτερον, τρίτον, τέταρτον, κτλ. §. 692.

γ'. Ἡ αἰτιατικὴ σημαίνει ὑπὲρ πάσας τὰς ἄλλας πτώσεις τὸ αἷτιον, ἀλλ' ὅχι τὸ ποιητικόν, ἀλλὰ τὸ τελικόν, τοῦτέστι τὸ αἷτια-τόν, ἐξ οὗ καὶ ὠνομάσθη αἷτιατικὴ. Ἐπειδὴ δὲ τὸ μὲν ποιητικόν αἷτιον ἐκφράζει τὴν ἐκ τινος κίνησιν, τὸ δὲ τελικόν τὴν εἰς τι ὡς πέρχας καὶ αὐτὸ τοῦτο τέλος κίνησιν, διὰ τοῦτο, καὶ ἡ αἷτιατικὴ, ὡς τοιούτου τινὸς τέλους κινήσεως σημαντικὴ, ἀρμόζει μάλιστα εἰς τὰ μεταβατικὰ ῥήματα, ἅτινα, καθὼς εἶδομεν, ἐκφράζουσι τὴν μετάβασιν τῆς ἐννοίας εἰς τι ἐκτὸς τοῦ ὑποκειμένου προσώπου ἢ πρᾶγμα, ὅπερ καλεῖται ἀντικείμενον. §. 693.

δ'. Τὸν τρόπον, οἷον: πάντα τρόπον, τοῦτον τὸν τρόπον. Δεῖ τοὺς μῆτε λόγῳ μῆτε ἔργῳ ὡφελίμους ὄντας πάντα τρόπον κωλύεσθαι. — Ὁμοιότατον ἄνθρωπος οἷῳ τὴν φύσιν τρόπον τιν' ἐστίν. Ὁμοίως λαμβάνονται καὶ αἱ αἷτιατικαί: τὸ λεγόμενον, πρόφασιν κλπ. οἷον: Τὰ μεγάλα πάντα ἐπισφαλῆ καὶ τὸ λεγόμενον (= κατὰ τὸ λεγόμενον) τὰ καλὰ τῶντι χαλεπά. — Οἱ Ἀθηναῖοι πολλῇ στρατιᾷ ὥρμητο πρόφασιν μὲν (= κατὰ πρόφασιν μὲν) Ἐγεσταίων ξυμμαχία, τὸ δὲ ἀληθές (= κατὰ δὲ τὸ ἀληθές, ἀληθῶς δὲ) Σικελίας ἐπιθυμία. Ἐντεῦθεν καὶ πολλαὶ αἷτιατικαὶ ἀπέβησαν τροπικὰ πτωτογενῆ ἐπιρρήματα, οἷον: δίκην, χάριν, προῖκα, δωρεὰν κτλ. (§. 432, α'). Ἰδίως δὲ τίθεται ἡ αἷτιατικὴ ὡς προσδιορισμὸς ὅχι ὅρου κατηγορηματικοῦ, ἀλλὰ ἐπιθέτου ἢ οὐσιαστικοῦ, ὀρίζουσα αὐτοῦ τὸ κατὰ τί: §. 694.

1. Ὑλικῶς (ἐπὶ μέρους, ποσοῦ, κττ.) οἷον: Ἡ τάφος ἦν ὀργυιαία τὸ βάθος. — Τὸν ἀριθμὸν ὀλγοὶ οἱ τὴν ἀρε- §. 695.

τὴν ἔχοντες. Ὅμοίως καὶ αἱ αἰτιατικαὶ: (τὸ) μέγεθος, μῆκος, εὖρος, ὕψος κτλ. — Καθαρόν ἄν τὸν νοῦν ἔχῃς, ἅπαν τὸ σῶμα καθαρὸς εἶ. — Βέλτιόν ἐστι σῶμά γ' ἢ ψυχὴν νοσεῖν. — Τυφλὸς τὰ τ' ὦτα τὸν τε νοῦν τὰ τ' ὄμματα εἶ.

§. 696. 2. Ἡθικῶς, οἷον: Ὅστις διαβολαῖς πείθεται ταχὺ, πονηρὸς αὐτός ἐστι τοὺς τρόπους. — Πλῆθος τι τὴν φύσιν ἐστὶν ἡ πόλις. — Κινάδων ἦν καὶ τὸ εἶδος νεαρίσκος καὶ τὴν ψυχὴν εὖρωστος. — Ἄν εὖ φρονῇς, τὰ πάντα γ' εὐδαίμων ἔσῃ. — Πάντα σοφὸν οὐχ οἶδόν τε ἀνθρώπων εἶναι. — Τί τῶν ἀπάντων σὺ γρησῖμος εἶ; — Ἡ πόλις ἡμῶν οὐδὲν ὁμοίᾳ γέγορεν ἐκείνοις. — Ἔστι τις Σωκράτης τὰ μετέωρα φροντιστής. Ὅμοίως τίθεται κατ' αἰτιατικὴν καὶ τὸ σύστοιχον ἢ συνώνυμον ἀφηρημένον τοῦ ἐπιθέτου, οἷον: Ὁρῶμεν τοὺς πολλοὺς κακοὺς πᾶσαν κακίαν. — Οἱ θεοὶ ἀγαθοὶ εἰσὶ πᾶσαν ἀρετήν.

§. 697. 3. Ἐκ τῆς τελευταίας ταύτης χρήσεως προέκυψε καὶ ἡ πρὸς ῥήματα σύνταξις τροπικῆς αἰτιατικῆς, τιθεμένης κατὰ τὸ σύστοιχον ἢ συνώνυμον κατόπιν ῥημάτων ἀμεταβάτων τῶν πλείστων, ἢ καὶ μεταβατικῶν, ὧν παρελείφθη ἢ δὲν ἀπαιτεῖται τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον, οἷον: Δεῖ τὸν στρατιώτην φοβεῖσθαι τὸν ἄρχοντα, εἰ μέλλει φυλακὰς φυλάξειν. — Ἀθήνησιν ὁ δῆμος ἐστὶν ὁ ἄρχων τὰς ἀρχάς. — Πesseῖσθε ἀτίμως πτώματ' οὐκ ἀνασχετά. — Ζήσεις βίον κράτιστον, ἂν θυμοῦ κρατῇς. — Ἰατροὶ δεινότατοι ἂν γένοιτο, εἰ αὐτοὶ πάσας νόσους κάμωιεν. — Τὸν ἱερὸν πόλεμον ἐστράτευσαν. — Ἡ Κέρκυρα αὐτάρκη θέσιν ἔχειτο. Ὅμοίως τὰ: ρικῶ ρίκην, ρικῶ μάχην, θύω θύματα, θύω Ἡράκλεια, κττ.

ΣΗΜ. Ἐὰν ἡ τροπικὴ αἰτιατικὴ συνοδεύεται καὶ μὲ ἐπίθετον, τὸ μὲν σύστοιχον οὐσιαστικὸν ἐλλείπει, τρέπεται δὲ εἰς οὐδέτερον ἐνικὸν ἢ πληθυντικὸν τὸ ἐπίθετον. Τοῦτο δὲ συμβαίνει μάλιστα, ὅταν τὸ ἐπίθετον ἢ ἡ ἀντωνυμία ᾗνε τῶν πολυχρήστων τούτων: εἷς, ἅλλος, οὗτος, τίς, τις, πολλὸς, μέγας, μικρὸς, ὀλίγος, κττ., κατόπιν οὐ μόνον ἀμεταβάτων καὶ παθητικῶν (I) ἀλλὰ καὶ μεταβατικῶν (II) ῥημάτων τῶν τε πρὸς γενικὴν καὶ δοτικὴν καὶ τῶν πρὸς αἰτιατικὴν.

§. 698. I. Ἀμετάβατα καὶ παθητικά: Ἐν σοι (τοῦτο, ταῦτα, π.ο.λ.λὰ) οὐχ ὁμολογῶ = μίαν σοι ὁμολογίαν οὐχ ὁμ. — Σμικρόν τι ἀπορῶ (= σμικρὰν τινα ἀπορίαν ἀπορῶ). — Ταῦτὰ λυποῦμαι καὶ ταῦτὰ χαίρω τοῖς πολλοῖς = τὰς αὐτὰς λύπας λυποῦμαι καὶ τὰς αὐτὰς χαρὰς χαίρω τοῖς πολλοῖς. — Ὁ ὀργισθεὶς οὐχ ἐλάσσω πταίει ἢ ὁ ἐνὸργήτως τοῖς πράγμασιν ὀμιλῶν = ὁ ὀργ.

οὐκ ἐλάσσω πταίσματα πταίει ἢ ὁ εὐ. τ. πρ. δμ. — Πολλὰ καὶ δεινὰ ἡδικήθηρ = πολλὰς καὶ δεινὰς ἀδικίας ἡδικήθηρ. — Οὐ βλάψονται ἄξια λόγου = οὐ βλάφονται (§. 402. α') ἀξίας λόγου βλάβας.

II. Μεταβατικά:

α) Πρὸς γενικήν: Δέομαι μέτρια καὶ δίκαια ὑμῶν = §. 699. δέομαι ὑμῶν μετρίας καὶ δικαίας δεήσεις. — Δέομαι ὑμῶν, ὧ ἄνδρες δικασταί, βοηθῆσαι ἡμῖν τὰ δίκαια = βοηθῆσαι ἡμῖν τὰς δικαίας βοήθειας = τὴν δικαίαν βοήθειαν.

β) Πρὸς δοτικήν: Κῦρος Αὐσάνδρῳ ἄλλα τε ἐφίλοφρο- §. 700. ρεῖτο, καὶ τὸν ἐν Σάρδεσι παράδεισον ἐπέδειξε = Κ. Λ. ἄλλας τε φιλοφρονήσεις ἐφιλοφρονεῖτο, κ. τ. ἐν Σ. π. ἐπ. — Τί βούλεται ἡμῖν Κῦρος χρῆσθαι; = Τίνα χρῆσιν βούλεται ἡμῖν Κ. χρῆσθαι; — Οὐκ ἔχω ὅ,τι χρῆσομαι τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ = Οὐκ ἔχω ἦν τινα χρῆσιν χρῆσομαι τ. ἀν. τ.

γ) Πρὸς αἰτιατικήν: Ἐὰν ἐμὲ ἀποκτείνετε, οὐκ ἐμὲ μείζω §. 701. βλάψετε ἢ ὑμᾶς αὐτοὺς = οὐκ ἐμὲ μείζους βλάβας βλάψετε ἢ ὑ. αὐ. — Λακεδαιμόνιοι πολλὰ τὴν πόλιν ἡμῶν ἡδικήκασι καὶ μεγάλα = Λ. πολλὰς καὶ μεγάλας ἀδικίας ἡδ. τ. π. ἡ. — Ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἐγκωμιάζουσι τὴν δικαιοσύνην = Ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἐγκώμια ἐγκωμιάζουσι τὴν δ.

ΣΗΜ. Διὰ τῆς τοιούτης εἰς οὐδέτερον ἐνικὸν καὶ πληθυντικὸν ἐπίθετον τροπῆς κατὰ τὴν εἰς τὴν τελευταίαν καὶ πρὸς τὸ ἐπίρρημα ἐγγυτάτην τῶν πτωτικῶν μορφῶν ἢ ἐπίρρηματικὴν κατ' οὐσίαν ἔννοιαν ἐκφράζουσα, διὰ τοῦτο δὲ καὶ τροπικὴ κληθεῖσα αἰτιατική. Ἰδίως δὲ καὶ μάλιστα συμβαίνει τοῦτο εἰς τὰ πρὸς αἰτιατικὴν συντασσόμενα μεταβατικά.

§. κη'. Εἶδομεν ὅτι τὰ ἐπίρρηματα παρακολουθοῦσι τὴν πρὸς τὰς §. 702. πλαγίας πτώσεις σύνταξιν τῶν κατηγορηματικῶν ὄρων, τοῦ ἐπιθέτου ἢ ῥήματος. Καὶ αἱ προθέσεις ἦσαν κατ' ἀρχὰς ἐπίρρηματα, ἐκφράζουσιν ὅ,τι καὶ αὐτὰ: τόπον, χρόνον, καὶ αἷτιον. ἄλλ' ἐπειδὴ τὰς κατηγορίας ταύτας ἐξέφραζον κατὰ γενικωτέρας σχέσεις, ὧν μάλιστα ἔχει χρεῖαν ὁ λόγος, διὰ τοῦτο ἐπὶ τέλους ἀπεχωρίσθησαν ἀπὸ τῶν ἐπίρρημάτων καὶ συναπετέλεσαν ἴδιον μέρος λόγου. Διὰ τοῦτο καὶ:

α'. Προθέσεις τινὲς διέσωσαν παρὰ ποιηταῖς καὶ τὴν ἀρχαίαν αὐ- §. 703. τῶν ἐπίρρηματικὴν χρῆσιν. Παρὰ δὲ τοῖς Ἀττικοῖς διέσωσε τὴν τοιαύτην ἐπίρρηματικὴν ἔννοιαν μόνον ἡ: πρὸς, μετὰ τοῦ: δὲ ἐπομένου ἢ τοῦ: καὶ ἡγουμένου, εἰς: Ἐγὼ ἡγοῦμαι τοῦτον τὸν λόγον ἀσύμφορον εἶναι τῇ πόλει λέγεσθαι, πρὸς δὲ (= προσέτι δὲ) καὶ οὐ δίκαιον. — Ἀθλιὸν εἶναι τὸν ἀδίκως ἀποκτείναντα καὶ ἐλεεινόν γε πρὸς (= καὶ προσέτι ἐλεεινόν).

- §. 704. β'. Αἱ προθέσεις συντάσσονται, ὅπως καὶ τὰ ἐπὶ ῥήματα, πρὸς πλαγίας πτώσεις αἱ μὲν πρὸς τὰς τρεῖς, αἱ δὲ πρὸς δύο, ἔνιαι δὲ καὶ πρὸς μίαν μόνον. Τάττονται δὲ συνήθως μὲν πρὸ τῆς πλαγίας πτώσεως, σπανιώτατα δὲ καὶ κατόπιν αὐτῆς, ὅποτε πάσχοις τινες καὶ ἀναστροφὴν τόνου (§. 75.).
- §. 705. ΣΗΜ. α'. Ἡ ἔνεκα πρόθεσις ἐπιτάσσεται κανονικῶς· ἡ δὲ: *ἄνευ* συνήθως κατόπιν ἀναφορικοῦ, οἷον: *Λιμένας ἔχετε ὧν ἄνευ οὐχ οἶόν τε ναυτικῇ δυνάμει χρῆσθαι*.
- §. 706. ΣΗΜ. β'. Ἐὰν ἡ πλαγία πτώσις τοῦ οὐσιαστικοῦ συνοδεύεται καὶ μὲ ἐπίθετον ἢ ἐπιθετικὸν πτωτικόν, ἡ πρόθεσις δύναται νὰ παρεντεθῇ καὶ μεταξὺ ἐκατέρων, ἀλλὰ σπανιώτατα παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, καὶ συνηθέστερον ἡ ἔνεκα, οἷον: *τοιᾷ δε ἐν τάξει· πᾶσαν ἐς ἀρετὴν· οὐδενὶ ξὺν γῶ· ἡμέρας περὶ τεσσαρασκαίδεκα*, κτλ.
- §. 707. ΣΗΜ. γ'. Τὰ: οὐδεὶς καὶ οὐδέτερος διαιροῦνται πολλάκις εἰς τὰ συνθετικὰ μέρη των, καὶ μεταξὺ αὐτῶν παρεντίθεται ἡ πρόθεσις, ὅπερ καλεῖται *τμησις*, οἷον: *οὐδὲ καθ' ἐν = κατ' οὐδέν· οὐδὲ μεθ' ἐτέρων = μετ' οὐδετέρων*.
- §. 708. §. κθ'. Πρὸς γενικὴν συντάσσονται αἱ προθέσεις πρὸ, ἀπὸ, ἐκ, ἀντὶ, ἄνευ, ἔνεκα, ἄχρι, μέχρι· πρὸς δοτικὴν ἢ ἐν καὶ σὺν· πρὸς αἰτιατικὴν ἢ εἰς καὶ ἀνά· πρὸς γενικὴν καὶ αἰτιατικὴν ἢ διὰ, κατὰ, ὑπὲρ, μετὰ· πρὸς γενικὴν, δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν ἢ ἀμφί, περὶ, παρὰ, πρὸς, ἐπὶ, ὑπό.
- Α'. Αἱ πρὸς γενικὴν μονόπτωτοι προθέσεις σημαίνουσιν:
- §. 709. α'. Ἡ πρὸ σημαίνει κυρίως τὸ ἐμπρὸς ἐπὶ τόπου οἷον: *Πολύ τι σκότος ἐστὶ παρ' ὑμῖν πρὸ τῆς ἀληθείας*· ἐπὶ χρόνου, οἷον: *Ταῦτα πάντα πρὸ ἡμῶν ἐγένετο*· καὶ μεταφορικῶς ὑπεράσπισιν, οἷον: *Πρὸ δεσποτῶν τοῖς γενναίοις δούλοις εὐκλεέστατον θανεῖν* (= ὑπὲρ δεσποτῶν τοῖς γεν.—). Ἐπὶ δὲ συγκριτικῶν καὶ τιμήματος σημαντικῶν ῥημάτων ἢ ἐπιθέτων σημαίνει προτίμησιν.
- §. 710. β'. Ἡ ἀπὸ σημαίνει τὴν ἀρχὴν καὶ καταγωγὴν ἐπὶ τόπου, οἷον: *Αἱ διώρυχες ἦσαν ἀπὸ τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ*· ἐπὶ χρόνου, οἷον: *Προσῆκει τοῖς ἀμφισβητοῦσιν ἀρετῆς εὐθὺς ἀπὸ γενεᾶς διαφέροντας εἶναι τῶν ἄλλων*· ἐπὶ ποιητικοῦ αἰτίου καὶ κατὰ διαφόρους τρόπους μεταφορικῶς, οἷον: *Ἀπ' ἐχθρῶν πολλὰ μαρθάνουσιν οἱ σοφοί*. — *Τὸν θεῶν πόλεμον ἀπὸ ποίου ἄν τὰ χροὺς φεύγων τις ἀποφύγοι*; — *Ἀπὸ σημείου ἐνὸς τὰς γαῖς ἐπέστρεψαν*.
- §. 711. γ'. Ἡ ἀντὶ σημαίνει τὸ τίμημα ἢ τὴν ἀμοιβὴν καὶ τὴν ἀντικα-

τάστασιν, οἷον: Ἀρτ' ἀργυρίου πολλοῦ ἐπριάμην ταῦτα.—
Ἀρτὶ ἡμέρας νύξ ἐγένετο.—Κακὰ πράττει ἀρτ' ἀγαθῶν.

δ'. Ἡ ἐκ σημαίνει ἐπὶ τόπου κίνησιν ἐκ τῶν ἐντὸς πρὸς τὰ ἔξω, §. 712.
ἢ ἀπλῶς τὴν κατὰ τόπον ἢ χρόνον ἀρχήν, οἷον: Ἀπῆλθεν ἐκ
τῆς πόλεως.—Ἐφυγεν ἐκ τῆς μάχης.—Κτήρη ἐκ
Ταόχων ἔλαβον.—Ἐξ ἀπαλῶν ὀρύχων παιδεύομαι· τὸ
ποιητικὸν αἷτιον, οἷον: Ἐκ θεῶν κακὰ γίγνεσθαι ἀδύνατον·
τὴν ἀρχὴν τῆς μεταβολῆς, οἷον: Καλὸς ἄν μοι εἴη ὁ βίος ἀλ-
λην ἐξ ἄλλης πόλεως ἀμειβομένῳ.

ε'. Ἡ ἀνευ σημαίνει: χωρὶς, οἷον: Εὐκλείαν ἔλαβον οὐκ ἀνευ §. 713.
πολλῶν πόρων.

ς'. Ἡ ἐνεκα, ἐνεκεν, καὶ εἵνεκα τελικὸν αἷτιον, οἷον: Λέγεις, §. 714.
ἀ δὲ λέγεις, ἐνεκα τοῦ λαβεῖν λέγεις.

Β'. Αἱ πρὸς δοτικὴν μονόπτωτοι προθέσεις σημαίνουσι:

α'. Ἡ ἐν τὴν ἐντὸς τινος πράγματος κατὰ τόπον ἢ χρόνον §. 715.
διαμονὴν ἢ πρᾶξιν, οἷον: Ἐν γῇ πέρεσθαι κρεῖττον ἢ πλουτοῦντα
πλεῖν.—Χίλιοι τῶν πολιτῶν ἐν Χαιρωνείᾳ ἐτελεύτησαν.
—Ἐν πέντε ἡμέραις ταῦτα ἐγένετο. Ἐπὶ πληθυντικῶν ἢ
περιληπτικῶν ὀνομάτων ἢ ἐν σημαίνει τὸ μεταξὺ, οἷον: Τιμόθεος
ποτ' ἐκεῖνος ἐν ὑμῖν ἐδημηγόρησεν.

ΣΗΜ. Κατ' ἔλλειψιν τῶν λέξεων: οἰκία, γὰρ, τόπος, κττ. ἢ §. 716.
ἐν φέρεται καὶ πρὸς γενικὴν, οἷον: Κλειτίας ἐν Ἀρίφρονος
ἐπαιδεύετο (=Κλ. ἐν Ἀρίφρονος οἰκίᾳ ἢ διδασκαλείῳ ἐπ.—).
Ἐν Διονύσου (=ἐν Δ. ναῶ). ὅς ἄν ἀμύνητος καὶ ἀτέλεστος ἐς
Ἄδου ἀφίκεται ἐν βορβόρῳ κείσεται (=ἐς Ἄδου τόπον).

β'. Ἡ σὺν σημαίνει τὸ ὁμοῦ κυριολεκτικῶς, καὶ μεταφορικῶς §. 717.
βοήθειαν, οἷον: Τῆς γῆς σὺν ἀνδράσι κάλλιον ἢ κενῆς κρα-
τεῖν.—Σὺν Ἀθηναῖ καὶ χεῖρα κίρει.

Γ'. Αἱ πρὸς αἰτιατικὴν μονόπτωτοι προθέσεις σημαίνουσιν:

α'. Ἡ ἀνὰ τὸ ἐπάνω κατὰ κίνησιν ἢ διαμονὴν ἀπλῶς, οἷον: §. 718.
π. λέω ἀνὰ τὸν ποταμόν· οἰκῶ ἀνὰ τὰ ὄρη· ἢ διανομήν,
οἷον: ἐπορεύθησαν ἀνὰ πέντε παρασάγγας τῆς ἡμέρας (=ἀνὰ
π. παρ. ἐκάστης ἡμέρας).

β'. Ἡ εἰς σημαίνει τὴν ἀντίθετον πρὸς τὴν ἐκ κίνησιν ἐκ τῶν §. 719.
ἐκτὸς εἰς τὰ ἐντὸς, οἷον: Τράγος ἐρέπεσεν εἰς φρέαρ. Ἐπὶ δὲ
τοπικῶν ὀνομάτων ἢ εἰς σημαίνει ἀπλῶς κατεύθυνσιν, οἷον: Σικε-
λοὶ ἐξ Ἰταλίας διέβησαν ἐς Σικελίαν· τὸ τέλος καὶ τὸν σκο-

τὴν ἔχορτες. Ὅμοίως καὶ αἱ αἰτιατικαὶ: (τὸ) μέγεθος, μῆκος, εὖρος, ὕψος κτλ. — Καθαρόν ἄν τὸν νοῦν ἔχῃς, ἅπαν τὸ σῶμα καθαρὸς εἶ. — Βέλτιόν ἐστι σῶμά γ' ἢ ψυχὴν ῥοσεῖν. — Τυφλὸς τὰ τ' ὦτα τὸν τε νοῦν τὰ τ' ὄμματα εἶ.

§. 696. 2 Ἠθικῶς, οἶον: "Ὅστις διαβολαῖς πείθεται ταχὺ, πονηρὸς αὐτὸς ἐστὶ τοὺς τρόπους. — Πληθὸς τι τὴν φύσιν ἐστὶν ἡ πόλις. — Κινάδων ἦν καὶ τὸ εἶδος ρεαρίσκος καὶ τὴν ψυχὴν εὖρωστος. — Ἄν εὖ φρονῇς, τὰ πάντα γ' εὐδαίμων ἔσῃ. — Πάντα σοφὸν οὐχ οἶδν τε ἀνθρώπων εἶναι. — Τί τῶν ἀπάντων σὺ γρηῃσιμος εἶ; — Ἡ πόλις ἡμῶν οὐδὲν ὁμοία γέγονεν ἐκείνοις. — Ἐστὶ τις Σωκράτης τὰ μετέωρα φροντιστής. Ὅμοίως τίθεται κατ' αἰτιατικὴν καὶ τὸ σύστοιχον ἢ συνώνυμον ἀφηρημένον τοῦ ἐπιθέτου, οἶον: Ὁρώμεν τοὺς πολλοὺς κακοὺς πᾶσαν κακίαν. — Οἱ θεοὶ ἀγαθοὶ εἰσὶ πᾶσαν ἀρετὴν.

§. 697. 3. Ἐκ τῆς τελευταίας ταύτης χρήσεως προέκυψε καὶ ἡ πρὸς ῥήματα σύνταξις τροπικῆς αἰτιατικῆς, τιθεμένης κατὰ τὸ σύστοιχον ἢ συνώνυμον κατόπιν ῥημάτων ἀμεταβάτων τῶν πλείστων, ἢ καὶ μεταβατικῶν, ὧν παρελείφθη ἢ δὲν ἀπαιτεῖται τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον, οἶον: Δεῖ τὸν στρατιώτην φοβεῖσθαι τὸν ἀρχόντα, εἰ μέλλει φυλακὰς φυλάξειν. — Ἀθήνησιν ὁ δῆμος ἐστὶν ὁ ἄρχων τὰς ἀρχάς. — Περσεῖσθε ἀτίμως πτώματ' οὐκ ἀνασχετά. — Ζήσεις βίον κράτιστον, ἄν θυμοῦ κρατῇς. — Ἰατροὶ δεινότατοι ἄν γένοιτο, εἰ αὐτοὶ πάσας νόσους κάμωιεν. — Τὸν ἱερὸν πόλεμον ἐστράτευσαν. — Ἡ Κέρκυρα αὐτάρκη θέσιν ἔχειτο. Ὅμοίως τὰ: νικῶ νίκην, νικῶ μάχην, θύω θύματα, θύω Ἡράκλεια, κττ.

ΣΗΜ. Ἐὰν ἡ τροπικὴ αἰτιατικὴ συνοδεύεται καὶ μὲ ἐπίθετον, τὸ μὲν σύστοιχον οὐσιαστικὸν ἐλλείπει, τρέπεται δὲ εἰς οὐδέτερον ἐνικόν ἢ πληθυντικὸν τὸ ἐπίθετον. Τοῦτο δὲ συμβαίνει μάλιστα, ὅταν τὸ ἐπίθετον ἢ ἡ ἀντωνυμία ᾗνε τῶν πολυχρήστων τούτων: εἷς, ἄλλος, οὗτος, τις, τὶς, πολλὸς, μέγας, μικρὸς, ὀλίγος, κττ., κατόπιν οὐ μόνον ἀμεταβάτων καὶ παθητικῶν (I) ἀλλὰ καὶ μεταβατικῶν (II) ῥημάτων τῶν τε πρὸς γενικὴν καὶ δοτικὴν καὶ τῶν πρὸς αἰτιατικὴν.

§. 698. I. Ἀμετάβατα καὶ παθητικά: Ἐν σοι (τοῦτο, ταῦτα, πολλὰ) οὐχ ὁμολογῶ = μίαν σοι ὁμολογίαν οὐχ ὄμ. — Σμικρόν τι ἀπορῶ (= σμικράν τινα ἀπορίαν ἀπορῶ). — Ταῦτά λυποῦμαι καὶ ταῦτά χαίρω τοῖς πολλοῖς = τὰς αὐτὰς λύπας λυποῦμαι καὶ τὰς αὐτὰς χαρὰς χαίρω τοῖς πολλοῖς. — Ὁ ὀργισθεὶς οὐκ ἐλάσσω πταίει ἢ ὁ εὐοργήτως τοῖς πράγμασιν ὀμιλῶν = ὁ ὀργ.

οὐκ ἐλάσσω πταίσματα πταίει ἢ ὁ εὐ. τ. πρ. δμ. — Πολλὰ καὶ δεινὰ ἡδικήθη = πολλές καὶ δεινὰς ἀδικίας ἡδικήθη. — Οὐ βλάψονται ἄξια λόγου = οὐ βλάφονται (β. 402. α'). ἄξιας λόγου βλάβας.

II. Μεταβατικά:

α) Πρὸς γενικήν: Δέομαι μέτρια καὶ δίκαια ὑμῶν = β. 699. δέομαι ὑμῶν μετρίας καὶ δικαίας δεήσεις. — Δέομαι ὑμῶν, ὧ ἄνδρες δικασταί, βοηθῆσαι ἡμῖν τὰ δίκαια = βοηθῆσαι ἡμῖν τὰς δικαίας βοηθείας = τὴν δικαίαν βοήθειαν.

β) Πρὸς δοτικήν: Κῦρος Ἀνσάνδρῳ ἄλλα τε ἐφιλοφρο- β. 700. νεῖτο, καὶ τὸν ἐν Σάρδεσι παράδεισον ἐπέδειξε = Κ. Λ. ἄλλας τε φιλοφρονήσεις ἐφιλοφρονεῖτο, κ. τ. ἐν Σ. π. ἐπ. — Τί βούλεται ἡμῖν Κῦρος χρῆσθαι; = Τίνα χρῆσιν βούλεται ἡμῖν Κ. χρῆσθαι; — Οὐκ ἔχω ὅ,τι χρῆσομαι τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ = Οὐκ ἔχω ἢν τινὰ χρῆσιν χρήσομαι τ. ἀν. τ.

γ) Πρὸς αἰτιατικήν: Ἐὰν ἐμὲ ἀποκτείνετε, οὐκ ἐμὲ μείζω β. 701. βλάψετε ἢ ὑμᾶς αὐτοὺς = οὐκ ἐμὲ μείζους βλάβας βλάψετε ἢ ὑ. αὐ. — Λακεδαιμόνιοι πολλὰ τὴν πόλιν ἡμῶν ἡδικήκασι καὶ μεγάλα = Λ. πολλές καὶ μεγάλας ἀδικίας ἡδ. τ. π. ἡ. — Ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἐγκωμιάζουσι τὴν δικαιοσύνην = Ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἐγκώμια ἐγκωμιάζουσι τὴν δ.

ΣΗΜ. Διὰ τῆς τοιζύτης εἰς οὐδέτερον ἐνικὸν καὶ πληθυντικὸν ἐπίθετον τροπῆς καταντᾷ εἰς τὴν τελευταίαν καὶ πρὸς τὸ ἐπίρρημα ἐγγυτάτην τῶν πτωτικῶν μορφῶν ἢ ἐπίρρηματικὴν κατ' οὐσίαν ἔννοιαν ἐκφράζουσα, διὰ τοῦτο δὲ καὶ τροπικὴ κληθεῖσα αἰτιατική. Ἰδίως δὲ καὶ μάλιστα συμβαίνει τοῦτο εἰς τὰ πρὸς αἰτιατικὴν συντασσόμενα μεταβατικά.

β. κη'. Εἶδομεν ὅτι τὰ ἐπιρρήματα παρακολουθοῦσι τὴν πρὸς τὰς β. 702. πλαγίας πτώσεις σύνταξιν τῶν κατηγορηματικῶν ὄρων, τοῦ ἐπιθέτου ἢ ῥήματος. Καὶ αἱ προθέσεις ἦσαν κατ' ἀρχὰς ἐπιρρήματα, ἐκφράζουσαι ὅ,τι καὶ αὐτὰ: τόπον, χρόνον, καὶ αἷτιον ἄλλ' ἐπειδὴ τὰς κατηγορίας ταύτας ἐξέφραζον κατὰ γενικωτέρας σχέσεις, ὧν μάλιστα ἔχει χρεῖαν ὁ λόγος, διὰ τοῦτο ἐπὶ τέλους ἀπεχωρίσθησαν ἀπὸ τῶν ἐπιρρημάτων καὶ συναπετέλεσαν ἴδιον μέρος λόγου. Διὰ τοῦτο καί:

α'. Προθέσεις τινὲς διέσωσαν παρὰ ποιηταῖς καὶ τὴν ἀρχαίαν αὐ- β. 703. τῶν ἐπιρρηματικὴν χρῆσιν. Παρὰ δὲ ταῖς Ἀττικοῖς διέσωσε τὴν τοιαύτην ἐπιρρηματικὴν ἔννοιαν μόνον ἡ: πρὸς, μετὰ τοῦ: δὲ ἐπομένου ἢ τοῦ: καὶ ἡγουμένου, οἷον: Ἐγὼ ἡγοῦμαι τοῦτον τὸν λόγον ἀσύμφορον εἶναι τῇ πόλει λέγεσθαι, πρὸς δὲ (= προσέτι δὲ) καὶ οὐ δίκαιον. — Ἀθλιον εἶναι τὸν ἀδίκως ἀποκτείναντα καὶ ἐλεεινόν γε πρὸς (= καὶ προσέτι ἐλεεινόν).

§. 704. β'. Αἱ προθέσεις συντάσσονται, ὅπως καὶ τὰ ἐπιρρήματα, πρὸς πλαγίας πτώσεις αἱ μὲν πρὸς τὰς τρεῖς, αἱ δὲ πρὸς δύο, ἓναι δὲ καὶ πρὸς μίαν μόνον. Τάττονται δὲ συνήθως μὲν πρὸ τῆς πλαγίας πτώσεως, σπανιώτατα δὲ καὶ κατόπιν αὐτῆς, ὅποτε πάσχοις τινες καὶ ἀναστροφὴν τόνου (§. 75.).

§. 705. ΣΗΜ. α'. Ἡ *ἐνεκα* πρόθεσις ἐπιτάσσεται κανονικῶς· ἡ δὲ: *ἀνευ* συνήθως κατόπιν ἀναφορικοῦ, οἷον: *Λιμένας ἔχετε ὧν ἀνευ οὐχ οἶόν τε ναυτικῇ δυνάμει χρῆσθαι.*

§. 706. ΣΗΜ. β'. Ἐὰν ἡ πλαγία πτώσις τοῦ οὐσιαστικοῦ συνοδεύεται καὶ μὲ ἐπίθετον ἢ ἐπιθετικὸν πτωτικόν, ἡ πρόθεσις δύναται νὰ παρεντεθῇ καὶ μεταξὺ ἐκατέρων, ἀλλὰ σπανιώτατα παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, καὶ συνηθέστερον ἡ *ἐνεκα*, οἷον: *τοιᾷ δε ἐν τάξει· πᾶσαν ἐς ἀρετὴν· οὐδενὶ ξὺν ῥῶ· ἡμέρας περὶ τεσσαρασκαίδεκα*, κτλ.

§. 707. ΣΗΜ. γ'. Τὰ: οὐδεὶς καὶ οὐδέτερος διαιροῦνται πολλάκις εἰς τὰ συνθετικὰ μέρη των, καὶ μεταξὺ αὐτῶν παρεντίθεται ἡ πρόθεσις, ὅπερ καλεῖται *τμήσις*, οἷον: *οὐδὲ καθ' ἐν* = *κατ' οὐδέν· οὐδὲ μεθ' ἐτέρων* = *μετ' οὐδετέρων.*

§. 708. §. κθ'. Πρὸς γενικὴν συντάσσονται αἱ προθέσεις πρὸ, ἀπὸ, ἐκ, ἀντὶ, ἀνευ, ἐνεκα, ἄχρι, μέχρι· πρὸς δοτικὴν ἢ ἐν καὶ σὺν· πρὸς αἰτιατικὴν ἢ εἰς καὶ ἀνά· πρὸς γενικὴν καὶ αἰτιατικὴν ἢ διὰ, κατὰ, ὑπὲρ, μετὰ· πρὸς γενικὴν, δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν ἢ ἀμφί, περὶ, παρὰ, πρὸς, ἐπὶ, ὑπό.

Α'. Αἱ πρὸς γενικὴν μονόπτωτοι προθέσεις σημαίνουσιν:

§. 709. α'. Ἡ πρὸ σημαίνει κυρίως τὸ ἐμπρὸς ἐπὶ τόπου οἷον: *Πολὺ τι σκότος ἐστὶ παρ' ὑμῖν πρὸ τῆς ἀληθείας·* ἐπὶ χρόνου, οἷον: *Ταῦτα πάντα πρὸ ἡμῶν ἐγένετο·* καὶ μεταφορικῶς ὑπεράσπισιν, οἷον: *Πρὸ δεσποτῶν τοῖς γενναίοις δούλοις εὐχλεέστατον θανεῖν* (= ὑπὲρ δεσποτῶν τοῖς γενν.—). Ἐπὶ δὲ συγκριτικῶν καὶ τιμήματος σημαντικῶν ῥημάτων ἢ ἐπιθέτων σημαίνει προτίμησιν.

§. 710. β'. Ἡ ἀπὸ σημαίνει τὴν ἀρχὴν καὶ καταγωγὴν ἐπὶ τόπου, οἷον: *Αἱ διώρυχες ἦσαν ἀπὸ τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ·* ἐπὶ χρόνου, οἷον: *Προσῆκει τοῖς ἀμφισβητοῦσιν ἀρετῆς εὐθὺς ἀπὸ γενεᾶς διαφέροντας εἶναι τῶν ἀλλῶν·* ἐπὶ ποιητικοῦ αἰτίου καὶ κατὰ διαφόρους τρόπους μεταφορικῶς, οἷον: *Ἀπ' ἐχθρῶν πολλὰ μαρθάνουσιν οἱ σοφοί.* — *Τὸν θεῶν πόλεμον ἀπὸ ποίου ἄν τὰ χροὺς φεύγων τις ἀποφύγοι;* — *Ἀπὸ σημείου ἐνός τὰς ραῦς ἐπέστρεψαν.*

§. 711. γ'. Ἡ ἀντὶ σημαίνει τὸ τίμημα ἢ τὴν ἀμοιβὴν καὶ τὴν ἀντικα-

τάσασιν, οἷον: Ἀρτ' ἀργυρίου πολλοῦ ἐπριάμην ταῦτα.—
Ἀρτὶ ἡμέρας ῥυξ ἐγένετο.—Κακὰ πράττει ἄρτ' ἀγαθῶν.

δ'. Ἡ ἐκ σημαίνει ἐπὶ τόπου κίνησιν ἐκ τῶν ἐντὸς πρὸς τὰ ἔξω, §. 712.
ἢ ἀπλῶς τὴν κατὰ τόπον ἢ χρόνον ἀρχήν, οἷον: Ἀπῆλθεν ἐκ
τῆς πόλεως.—Ἐφυγεν ἐκ τῆς μάχης.—Κτήρη ἐκ
Ταόχωρ ἔλαβον.—Ἐξ ἀπαλῶν ὀρύχων παιδεύομαι· τὸ
ποιητικὸν αἷτιον, οἷον: Ἐκ θεῶν κακὰ γίγνεσθαι ἀδύνατον·
τὴν ἀρχὴν τῆς μεταβολῆς, οἷον: Καλὸς ἄν μοι εἴη ὁ βίος ἄλ-
λην ἐξ ἄλλης πόλεως ἀμειβομένῳ.

ε'. Ἡ ἀρεν σημαίνει: χωρὶς, οἷον: Εὐκλειαν ἔλαβον οὐκ ἀρεν §. 713.
πολλῶν πόρων.

ς'. Ἡ ἐνεκα, ἐνεκεν, καὶ εἵνεκα τελικὸν αἷτιον, οἷον: Λέγεις, §. 714.
ἀ δὲ λέγεις, ἐνεκα τοῦ λαβεῖν λέγεις.

Β'. Αἱ πρὸς δοτικὴν μονόπτωτοι προθέσεις σημαίνουσι:

α'. Ἡ ἐν τὴν ἐντὸς τινος πράγματος κατὰ τόπον ἢ χρόνον §. 715.
διαμονὴν ἢ πρᾶξιν, οἷον: Ἐν γῇ πέρεσθαι κρεῖττον ἢ πλουτοῦντα
πλεῖν.—Χίλιοι τῶν πολιτῶν ἐν Χαιρωνεῖα ἐτελεύτησαν.
—Ἐν πέντε ἡμέραις ταῦτα ἐγένετο. Ἐπὶ πληθυντικῶν ἢ
περιληπτικῶν ὀνομάτων ἢ ἐν σημαίνει τὸ μεταξὺ, οἷον: Τιμόθεος
ποτ' ἐκεῖνος ἐν ὑμῖν ἐδημηγόρησεν.

ΣΗΜ. Κατ' ἔλλειψιν τῶν λέξεων: οἰκία, γὰρ, τόπος, κττ. ἢ §. 716.
ἐν φέρεται καὶ πρὸς γενικὴν, οἷον: Κλειρίας ἐν Ἀρίφρονος
ἐπαιδεύετο (=Κλ. ἐν Ἀρίφρονος οἰκίᾳ ἢ διδασκαλείᾳ ἐπ.—).
Ἐν Διονύσου (=ἐν Δ. ναῶ)· ὅς ἄν ἀμύητος καὶ ἀτέλεστος ἐς
Ἄδου ἀφίκηται ἐν βορβόρῳ κελσηται (=ἐς Ἄδου τόπον).

β'. Ἡ σὺν σημαίνει τὸ ὁμοῦ κυριολεκτικῶς, καὶ μεταφορικῶς §. 717.
βοήθειαν, οἷον: Τῆς γῆς σὺν ἀνδράσι κάλλιον ἢ κενῆς κρα-
τεῖν.—Σὺν Ἀθηναῖ καὶ χεῖρα κίνει.

Γ'. Αἱ πρὸς αἰτιατικὴν μονόπτωτοι προθέσεις σημαίνουσιν:

α'. Ἡ ἀνὰ τὸ ἐπάνω κατὰ κίνησιν ἢ διαμονὴν ἀπλῶς, οἷον: §. 718.
πλέω ἀνὰ τὸν ποταμόν· οἰκῶ ἀνὰ τὰ ὄρη· ἢ διανομήν,
οἷον: ἐπορεύθησαν ἀνὰ πέντε παρασάγγας τῆς ἡμέρας (=ἀνὰ
π. παρ. ἐκάστης ἡμέρας).

β'. Ἡ εἰς σημαίνει τὴν ἀντίθετον πρὸς τὴν ἐκ κίνησιν ἐκ τῶν §. 719.
ἐκτὸς εἰς τὰ ἐντὸς, οἷον: Τράγος ἐνέπεσεν εἰς φρέαρ. Ἐπὶ δὲ
τοπικῶν ὀνομάτων ἢ εἰς σημαίνει ἀπλῶς κατεύθυνσιν, οἷον: Σικε-
λοὶ ἐξ Ἰταλίας διέβησαν ἐς Σικελίαν· τὸ τέλος καὶ τὸν σκο-

πόν, οἶον: "Ἦκετε εἰς τὴν τριακοστὴν ἡμέραν.—Τί εἰς πόλεμον κτῆμα χρησιμώτερον ἀνθρώπων;

- §. 720. Δ'. Αἰ πρὸς γενικὴν καὶ αἰτιατικὴν διπίπτωσι προθέσεις σημαίνουσι:
α'. Ἡ διὰ:

1. Μετὰ γενικῆς τὴν διὰ μέσου κίνησιν ἐπὶ τόπου καὶ χρόνου, οἶον: Ἦλθον διὰ Χαλυβῶν (=διὰ μέσου τῆς χώρας τῶν Χαλ.—).—Ἡ ἀρετὴ βαίνει διὰ μόχθων.—Τέρας ἐστὶν εἴ τις εὐτύχηκε διὰ βίου· διάλειμμα κατὰ τόπον ἢ χρόνον, οἶον: Διὰ δέκα ἐπάλλξεων πύργοι ἦσαν (=μεθ' ἐκάστην δεκάδα ἐπάλλξεων).—Μεσσήνην διὰ διακοσίων ἐτῶν κατοικίζουσι (=μετὰ διάλειμμα διακοσίων ἐτῶν)· ὁμοίως καὶ τὸ ὄργανον ἢ μέσον, οἶον: Ἐλεγε δ' ἐρμηνέως.—Εἰ τι καλὸν μαθάνει τις μάθημα, διὰ λόγου μαθάνει.

- §. 721. 2. Ἡ διὰ μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει τὸ ποιητικὸν αἷτιον, οἶον: Διὰ τοὺς μαχομένους αἱ μάχαι κίρνονται.—Διὰ τοὺς ἀδίκως πολιτευομένους ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ δημοκρατία γίγνεται.

β'. Ἡ κατὰ:

- §. 722. 1. Μετὰ γενικῆς σημαίνει κυριολεκτικῶς κίνησιν ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω, οἶον: Κατὰ τῆς κλίμακος καταβαίνει.—"Ὤχορτο κατὰ τῶν πετρῶν φερόμενοι καὶ ἀπέθανον· μεταφορικῶς δὲ σημαίνει τὸ περὶ οὗ, ἢ οὗ ἐναντίον ὁ λόγος, οἶον: Ὁ μαρτεύομαι κατ' Ἰσοκράτους, λέγειν ἐθέλω (=περὶ Ἰσοκράτους).—Οὐκ ἔστι δίκαιον τοὺς καθ' ὑμῶν λόγους, ἀλλὰ μὴ τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν ἐσκέρθαι.

- §. 723. 2. Ἡ κατὰ μετὰ αἰτιατικῆς σημαίνει τὸν τόπον ἐν γένει ἐπὶ τε κινήσεως καὶ ἐπὶ μονῆς, οἶον: Οἱ Ἕλληνες ἐνίκων τοὺς Πέρσας καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν· συμφωνίαν, οἶον: Κατὰ τὸν ἀκριβῆ λόγον οὐδεὶς τῶν δημιουργῶν ἀμαρτάνει· τὸ αἷτιον, οἶον: Οἱ Ἰῶνες ἡξίουσι τοῖς Ἀθηναίοις ἡγεμόνες σφῶν γενέσθαι κατὰ τὸ ξυγγενές (=διὰ τὴν ξυγγένειαν)· διανομήν, οἶον: καθ' ἑνα· κατ' ἐνιαυτόν· κατ' ἔθνος· καθ' ἡμέραν, κτλ.

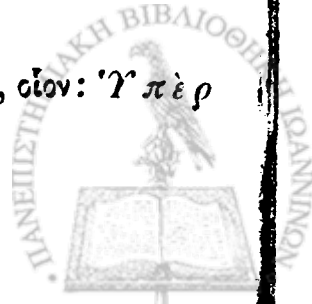
γ'. Ἡ μετὰ:

- §. 724. 1. Μετὰ γενικῆς σημαίνει τὸ ὁμοῦ, οἶον: Αἰακός, ἕως ἣν μετ' ἀνθρώπων, μετὰ καλλίστης ὧν δόξης διετέλεσε.

- §. 725. 2. Μετὰ αἰτιατικῆς σημαίνει τὸ κατόπιν ἐπὶ χρόνου, οἶον: Κῦρος μετὰ Καμβύσῃν Περσῶν ἐβασίλευσε.

δ'. Ἡ ὑπὲρ:

- §. 726. 1. Μετὰ γενικῆς σημαίνει τὸ ὑπεράνω κατὰ τόπον, οἶον: Ὑπὲρ

τῆς κόμης γήλοφος ἦν (== ὑπεράνω τῆς κόμης)· ὑπεράσπισιν, οἶον: *"Ἦν ἐθέλωμεν ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τῶν δικαίων, εὐδοχιμήσομεν.*

2. Μετὰ αἰτιατικῆς σημαίνει τὸ ὑπεράνω καὶ ἐπέκεινα, οἶον: §. 727. *Marla ἴσως ἐστὶν ὑπὲρ δύραμιλ τι ποιεῖν.*

Ε'. Πρὸς γενικὴν, δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν συντάσσονται αἱ: ἀμφὶ, περὶ, παρὰ, πρὸς, ἐπὶ, καὶ ὑπό.

α'. Ἡ ἀμφὶ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς συνήθως φέρεται πρὸς αἰτιατικὴν καὶ σημαίνει κυρίως μὲν τὸ περίξ, συνήθως δὲ ἐπὶ χρόνου καὶ ἀριθμῶν τὸ περίπου, οἶον: *"Ἦδη ἦν ἀμφὶ ἀγορὰν πλήθουσιν.*—*Ἐγένοντο ἀμφὶ τοὺς ἑκατόν.*

β'. Ἡ περὶ:

1. Μετὰ γενικῆς σημαίνει κυρίως μὲν τὸ περίξ, ἀλλὰ παρὰ τοῖς πεζοῖς λαμβάνεται μεταφορικῶς καὶ σημαίνει ὅ,τι καὶ ἐν τῇ σημερινῇ ἑλληνικῇ, οἶον: *Σοφοὺς νόμιζε οὐ τοὺς ἀκριβῶς περὶ μικρῶν ἐρίζοντας, ἀλλὰ τοὺς εὖ περὶ τῶν μεγίστων λέγοντας.* Ἐν ταῖς φράσεσι: περὶ πολλοῦ, σμικροῦ, παντὸς, οὐδεὶος ποιοῦμαι ἢ περὶ σημαίνει ἐκτίμησιν = θεωρῶ ὡς ἄξιον πολλοῦ λόγου ἢ πολλῆς τιμῆς κτλ. οἶον: *Οὐ τὸ ζῆν περὶ πλείστου ποιητέον ἀλλὰ τὸ εὖ ζῆν.*

2. Μετὰ δοτικῆς ἀπαντᾷ σπανίως παρὰ τοῖς πεζοῖς καὶ σημαίνει τὸ περίξ, οἶον: *Οἱ Θράκες φοροῦσι χιτῶνας οὐ μόνον περὶ τοῖς στέργοις ἀλλὰ καὶ περὶ τοῖς μηροῖς.*

3. Μετὰ αἰτιατικῆς σημαίνει ὁμοίως τὸ περίξ εἴτε κατὰ κίνησιν §. 731. εἴτε κατὰ μόνην, οἶον: *Οἱ ἔφηβοι κοιμῶνται περὶ τὰ ἀρχεῖα·* ἐνασχόλησιν, οἶον: *Περὶ ἃ σπουδάζετε, ταῦτ' ἀμεινον ὑμῖν ἔχει·* ἐπὶ χρόνου καὶ ἀριθμῶν τὸ περίπου, ὅπως καὶ ἡ ἀμφὶ, οἶον: *"Ἦδη ἦν περὶ πλήθουσιν ἀγορὰν.* Ἐν τῇ φράσει: οἱ περὶ Σωκράτην (= οἱ ἀμφὶ Σωκρ.), οἱ περὶ Πλάτωνα σημαίνει: ὁ Σωκράτης (ὁ Πλάτων) καὶ οἱ ὀπαδοὶ (μαθηταὶ) αὐτοῦ.

γ'. Ἡ παρὰ:

1. Μετὰ γενικῆς (προσώπου συνήθως παρὰ τοῖς πεζοῖς) σημαίνει §. 732. τὴν ἀρχὴν ἐξ ἧς προέρχεται ἡ δόσις, ἔλευσις, αἴσθησις κττ., οἶον: *Οἱ ἄξιοι παρ' ὑμῶν τὰ δίκαια ἔξουσιν.*—*Σοφοῦ παρ' ἀνδρὸς χρή σοφόν τι μαθάνειν.*

2. Μετὰ δοτικῆς προσώπου συνήθως, σημαίνει ἡ παρὰ τὴν πλη- §. 733. σίον προσώπου τινὸς διαμονήν, εἴτε κυριολεκτικῶς, οἶον: *Δουλεῖαν*

κακίστην νομίζω τὴν παρὰ τοῖς κακίστοις δεσπόταις· ἢ μεταφορικῶς τὴν κρίσιν καὶ τὴν γνώμην, οἶον: Παρὰ τοῖς εὐφρονόμοις κρεῖττον ἐστὶν ἢ παρὰ τοῖς ἀλλοις ἀπασιν εὐδοκιμεῖν.

- §. 734. 3. Μετὰ αἰτιατικῆς προσώπου τὴν ἐπὶ συνεντεύξει κίνησιν, οἶον: Τῆς παρ' ἐμὲ εἰσόδου σοι ὁ Σάκας ἀρξεί· μετὰ αἰτιατικῆς πράγματος σημαίνει τὴν κατὰ ρῆκος ἔκτασιν ἐπὶ τόπου, ἢ διάρκειαν ἐπὶ χρόνου, οἶον: Παρὰ τὴν θάλατταν ἐπορεύετο. — Ἦσαν πόμαι πολλὰ παρὰ τὸν ποταμόν. — Τὸν δόλιον ἄνδρα φέθηκε παρ' ὅλον τὸν βίον· τὴν πλησίον τινὸς διαμονὴν ὑπλῶς, οἶον: Παρὰ τὴν πόλιν ἦν πυραμίς· τὴν παράθεσιν καὶ σύγκρισιν, οἶον: Παρὰ τὰ ἀλλὰ ζῶα ὥσπερ θεοὶ οἱ ἄνθρωποι βιοτεύουσιν· (= παραβάλλόμενοι πρὸς τὰ ἄλλα ζῶα ὥσπ—)· τὸ ἐκτὸς καὶ τὸ ἐναντίον, οἶον: Ὁ παρ' ἡλικίαν τοῖς μῦθος ἐξεργάζεται. — Ἡολλὰ παρὰ γνώμην ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἀποβαίνει.
- δ'. Ἠ πρὸς:

- §. 735. 1. Μετὰ γενικῆς σημαίνει τὸ: ἀπὸ μέρους κυρίως καὶ μεταφορικῶς, οἶον: Χαλκίς πρὸς τῆς Βοιωτίας καίεται (= ἡ Χαλκίς εἶναι ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Βοιωτίας). — Ἀλκιδιάδης λέγεται πρὸς πατρός μὲν Ἀλκμαιωνιδῶν, πρὸς δὲ μητρός Ἰπποκλίου (= ὁ Ἀλκ. λέγεται ὅτι κατήγετο ἀπὸ μέρους τοῦ πατρὸς ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Ἀλκμ., ἀπὸ μέρους δὲ τῆς μητρός ἐκ τοῦ Ἰπκ.). — Χρηστοῦ πρὸς ἄνδρὸς μηδὲν ἐννοεῖν κακόν (= ἴδιον τοῦ χαρακτῆρος τιμίου ἄνδρὸς εἶναι νὰ μὴ συλλογίζεται κανὲν κακόν). — Καλλίας μοι δοκεῖ πρὸς Πρωταγόρου εἶναι (= ὁ Καλλίας μοῦ φαίνεται πῶς εἶναι μὲ τὸ μέρος τοῦ Πρωταγόρου). Ἴν τῇ φράσει: πρὸς (τῶν) θεῶν κατ' ἑλλειψιν τοῦ: ἱκετεύω, δέομαι, ἐκφράζει ἢ πρὸς ἐπικλήσιν, οἶον: Τὴν εὐγένειαν, πρὸς θεῶν, μὴ μοι λέγε (= ἴην εὐγένειαν, διὰ τὸ ὄνομα τῶν θεῶν, μὴ μοῦ τὴν ἀναφέρεις). Σπανίως παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἢ πρὸς σημαίνει τὸ ποιητικὸν αἷτιον, οἶον: Αἱ βαρβαρικά τεχνά ἀδοξοῦνται πρὸς τῶν πόλεων (= ὑπὸ τῶν πόλεων, ἢ = ἐν ταῖς πόλεσιν).

- §. 736. 2. Μετὰ δοτικῆς ἢ παρὰ σημαίνει τὸ πλησίον, οἶον: Οἱ ποταμοὶ πρὸς ταῖς πηγὰς οὐ μεγάλοι εἰσὶν (= πλησίον τῶν πηγῶν). — Κακὰ πρὸς τοῖς κακοῖς οὗτος ἔτερε πολλὰ λέγει (= Κοντὰ εἰς τὰ (ὑπάρχοντα) κακὰ λέγει οὗτος καὶ ἄλλα).

- §. 737. 3. Μετὰ αἰτιατικῆς ἢ πρὸς σημαίνει κίνησιν καὶ διεύθυνσιν ἐπὶ προσώπων καὶ πραγμάτων, οἶον: Ἐρχοῦνται πρὸς ἡμᾶς πρέσβεις. — Σικανοὶ τὰ μέσα καὶ τὰ πρὸς βορρᾶν τῆς Σικελίας οἰκοῦ-

σι.—Τὶ πρὸς τὴν γυναικα ἐρεῖς; Ἡ διεύθυνσις δὲ αὕτη νοεῖται συνήθως καὶ ὡς ἀναφορὰ καὶ σχέσις ἢ φιλικὴ ἢ ἐχθρικὴ ἢ καὶ ἀδιάφορος, οἷον: Βεβαιόταται φιλλαι δοκοῦσιν εἶναι γονεῦσι πρὸς παῖδας.—Ἡδέως ἔχε πρὸς ἅπαντας, χρῶ δὲ τοῖς βελτιστοῖς.—Φιλανθρωπία πρὸς φθόρον καὶ δικαιοσύνη πρὸς κακίαν ἀντιτάσσεται.—Τὰς συνθήκας τῆς πρὸς ἀλλήλους ἀπιστίας ἐνεκα ποιοῦμεθα· τὸ τελικὸν αἶτιον, οἷον: Ταῦτα εὔρηται ταῖς πόλεσι πρὸς φυλακὴν καὶ σωτηρίαν· σύγκρισιν καὶ μέτρον, οἷον: Μὴ πρὸς τὸ ἀργύριον τὴν εὐδαιμονίαν κρίνετε.—Τὰ μικρὰ πρὸς τὰ μέγала μικρά ἐστι· τὸ κατὰ τι, οἷον: Τιμόθεος ἀφύης ἦν πρὸς τὴν τῶν ἀνθρώπων χρείαν (=κατὰ τὴν χρ., ὡς πρὸς τὴν τῶν ἀνθρ. χρ.).

ε'. Ἡ ἐπὶ:

1. Σημαίνει ἐν γένει τὸ ἐπάνω, ἰδίως μετὰ γενικῆς σημαίνει §. 738. τὴν ἐπάνω τινος διαμονὴν κατὰ τόπον, οἷον: Θεοῦ θέλοντος καὶ ἐπὶ ῥίπῃς πλέοις· κίνησιν καὶ κατεύθυνσιν πρὸς τι, οἷον: Ἀνεχώρησαν ἐπὶ οἴκου (=οἶκαδε).—Ἀγικροῦνται ἐπὶ Θράκης (=ἐς Θράκην)· τὸν χρόνον, οἷον: Ἐπὶ Κύρου οὐδὲν ἦν καθεστηκὸς φόρον πέρι (=ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Κύρου=ἄρχοντος τοῦ Κύρου)· ἐπιστάσιαν καὶ ἀρχήν, οἷον: Τὰ πλεῖστα Φίλιππος διώκησατο τῷ διαφθεῖρειν τοὺς ἐπὶ τῶν πραγμάτων. Ἐνίοτε σημαίνει ὅ,τι καὶ ἡ περὶ μετὰ γενικῆς, οἷον: Ὅπερ ἐπὶ τῶν δούλων ἐλέγομεν (=περὶ τῶν δούλων).

2. Μετὰ δοτικῆς ἢ ἐπὶ σημαίνει τὸ ἐπάνω μᾶλλον τῆς γενικῆς §. 739. ὠρισμένως, οἷον: Οἱ Θρῆκες ἀλωπεκίδας ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς φοροῦσι.—Πάντων οἱ τῶν ἀρίστων Περσῶν παῖδες ἐπὶ ταῖς βασιλέως θύραις παιδεύονται· τὸ ἀμέσως κατόπιν καὶ μετέπειτα κατὰ χρόνον, οἷον: Ἐπὶ τούτοις παρῆλθε λέξων Περικλῆς (=κατόπιν τούτων=μετὰ τούτους)· ἐπιστάσιαν καὶ ἀρχήν, οἷον: Τοὺς ἐπὶ τοῖς πράγμασι ν αἰτιῶνται· τὸ ποιητικὸν αἶτιον ἐπὶ ῥημάτων σημαντικῶν πάθους ἢ αἰσθήματος ψυχικοῦ, οἷον: Χαίρειν ἐπ' αἰσχροῖς ἡδοναῖς οὐ δεῖ ποτε.—Οὐδεὶς ἐπὶ σμικροῖς λυπεῖται σοφός· τὸ τελικὸν αἶτιον οἷον: Χρὴ ἐπ' ἀξίοις πορεῖν.—Ἐξαπατῆς ἐπὶ πλεονεξίᾳ· τὸν ὅρον καὶ τὴν συνθήκην, οἷον: Οὐκ ἄν ξυμβαῖμεν ἄλλως ἢ ἐπὶ τοῖς εἰρημέτοισι. Αἱ φράσεις: ἐπὶ τινὶ εἰμι, γίγνομαι, κττ. σημαίνουσιν: εἶμαι εἰς τὴν ἐξουσίαν τινός, κτλ. οἷον: Εἰ ἐπὶ τοῖς πολεμίοις ἐγένοντο, τί ἄν ἔπαθον;

3. Μετὰ αἰτιατικῆς ἢ ἐπὶ σημαίνει κίνησιν πρὸς τὰ ἐπάνω· οἷον: §. 740. Ἀναβάντες ἐπὶ τοὺς ἵππους ἡγοῦντο· κίνησιν πρὸς σκοπὸν τινα ἢ

κατεύθυνσιν ἀπλῶς, οἷον: *Προτρέπεται τοὺς νεωτέρους ἐπ' ἀρετὴν*. ἔκτασιν κατὰ τόπον καὶ χρόνον, οἷον: *Τὸ ὄμμα δύναται ἐπὶ πολλὰ στάδια ἐξικρεῖσθαι*. — *Τὴν γῆν ἀπεμίσθωσαν ἐπὶ δέκα ἔτη*. κίνησιν ἐχθρικὴν ἐναντίον τινός, οἷον: *Οὐδέν ἐστ' ὄφελος πόλεως ἣτις μὴ νεῦρα ἐπὶ τοὺς ἀδικοῦντας ἔχει*. — *Οὐκ εἰκὸς ἀρχὴν ἐπὶ ἀρχὴν στρατεῦσαι*. τὸ τελικὸν αἷτιον, οἷον: *Εἰς τὴν ἀγορὰν χειροτονεῖτε τοὺς ταξιάρχας, οὐκ ἐπὶ τὸν πόλεμον*; ζ'. Ἡ ὑπὸ ἐν γένει σημαίνει τὸ ὑποκάτω, ἰδίως δέ:

- §. 741. 1. Μετὰ γενικῆς, οἷον: *Πᾶς ὅ,τι ἐπὶ γῆς καὶ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιός*. ἐπὶ τῶν παθητικῶν ῥημάτων, ἐνίοτε δὲ καὶ τῶν οὐδετέρων σημαίνει τὸ ποιητικὸν αἷτιον, οἷον: *Ἀθῆναι ὑπὸ Θησέως συνωκίσθησαν*. — *Θεμιστοκλῆς ἦν ἐν μεγάλῳ ἀξιώματι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων*. — *Ὑπὸ τοῦ καύματος οἱ μύρμηκες ἀφανεῖς γίνονται ὑπὸ γῆν*.
- §. 742. 2. Μετὰ δοτικῆς σημαίνει τὴν ὑποκάτω μονὴν καὶ τὴν ὑποταγὴν, οἷον: *Τί ἔχεις ὑπὸ τῷ ἱματίῳ*; — *Τῶν Ἑλλήνων οἱ μὲν ὑφ' ἡμῶν, οἱ δὲ ὑπὸ Λακεδαιμονίοις εἰσὶ*.
- §. 743. Μετὰ αἰτιατικῆς ἡ ὑπὸ σημαίνει κίνησιν πρὸς τὰ ὑποκάτω, ἢ ἔκτασιν κατὰ τόπον καὶ χρόνον, οἷον: *Ἀνακεχωρηότες ὑπὸ τὸ τεῖχος καὶ τὰς πύλας ἡσυχίαν ἤγον*. — *Ἐν ταῖς ὑπὸ τὸ ὄρος κώμας ἠέλιζοντο*. — *Ὑπὸ τοῦτοιοῦ χρόνον καὶ ἔτι πρότερον ἡ δημοκρατία κατελύετο*. καθυπόταξιν, οἷον: *Οἱ φρόνιμοι πόλεις δύνανται ὑφ' ἐαυτοὺς ποιεῖσθαι*.
- §. 744. §. κθ'. Εἰς ἔκφρασιν τῶν ἐπιθετικῶν προσδιορισμῶν ἀρμόζει κυρίως τὸ ἐπιθέτον, οἷον: *Ὁ ἐπιμελής μαθητῆς ἀγαγινώσκει τὸ βιβλίον*. — *Ὁ διδάσκαλος ἐπαινεῖ τὸν ἐπιμελῆ μαθητὴν*. — *Ὁ μαθητῆς κάθηται ἐπὶ τῆς ξυλίνης ἑδρας*. Ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἐπιθέτου δύναται νὰ τεθῇ καὶ πᾶν μέρος λόγου, ὅπερ ἡ ἔχει οἰκοθεν ἢ δύναται νὰ προσλάβῃ ἐπικτήτως ἔννοιαν ἐπιθέτου. (Πρβλ. §. 650).

Α'. Ἐχει σημασίαν ἐπιθέτου καὶ δύναται νὰ τεθῇ ὡς ἐπιθετικός προσδιορισμός:

- §. 745. α'. Πᾶσα ἐπιθετικὴ ἀντωνυμία, οἷον: *Νερίκηκατε διὰ τε τὴν ἡμετέραν ἀρετὴν καὶ τὴν ἡμετέραν προθυμίαν*. — *Τὰ ποιήματα αὐταῖς ταῖς εὐρυθμίαις καὶ συμμετρίαις ψυχαγωγεῖ τοὺς ἀκούοντας*. — *Χρὴ τὰς πόλεις διοικεῖν τοιοῦτοις ἡθεσιν, οἷοις Εὐαγόρας εἶχε*.
- §. 746. β'. Τὸ ἄρθρον, οἷον: *Ὁ παῖς πάντων θηρίων ἐστὶ δυσμεταχειριστότατος*. — *Ὁ σοφιστὴς τυγχάνει ὥν ἔμπορός τις*. — *Πορηρὸν*

ὁ συκοφάντης ἀελ.— Δεῖ τὸν στρατιώτην φοβεῖσθαι μᾶλλον τὸν ἄρχοντα ἢ τοὺς πολεμίους.

ΣΗΜ. Τὸ ἄρθρον κυρίως ἦτο κατ' ἀρχὰς δεικτικὴ ἀντωνυμία, §. 747. καὶ τοιοῦτον παρέμεινε καὶ παρὰ τοῖς πεζογράφοις ἐν τοῖς: ὁ μὲν — ὁ δὲ, οἷον: Περὶ πλεονος ποιοῦ δόξαν πολλὴν ἢ πλοῦτον μέγαρ τοῖς παισὶ καταλιπεῖν· ὁ μὲν γὰρ θνητὸς, ἡ δὲ ἀθάνατος. Τὸ ἄρθρον ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς τῶν οὐσιαστικῶν ὄρων τῆς προτάσεως τιθέμενον:

α) Εἰδοποιεῖ, τουτέστι περιορίζει τὴν ἔννοιαν τῶν οὐσιαστικῶν §. 748. ἐπὶ τὸ εἰδικώτερον καὶ ἀτομικώτερον. Ἐν τῷ λόγῳ π. γ. Κύρου τοῦ νεωτέρου: Ὁρῶ τὸν ἄνδρα, τὸ ἄρθρον τὸν ὀρίζει ἐν γνωστὸν ἄτομον ἐκ τοῦ γένους τῶν ἀνδρῶν, τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κύρου Ἀρταξέρξη. — Ἦλθεν ὁ παῖς (τουτέστιν ὁ εἰς καὶ μόνος γνωστὸς παῖς.) — Σόλων ἔφη τῷ τυράννῳ (τουτέστιν ἐνὶ καὶ μόνῳ, τῷ γνωστῷ τῷ Σόλῳ τυράννῳ, τῷ Πείσειστράτῳ).

β) Τὸναντίον ἐκτείνει τὴν ἔννοιαν τοῦ οὐσιαστικοῦ ἐπὶ τὸ γενικώτερον, οἷον: Ὁ ἄνθρωπος ἐστὶ ζῶον λογικόν (= οἱ ἄνθρωποι = τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων). — Ὁ παῖς πάντων θηρίων δυσμεταχειριστότατος (= οἱ παῖδες ἐν γένει.) — Τῷ τυράννῳ ἔξεστι μὴ πείθεσθαι τοῖς ὀρθῶς λέγουσι (= παντὶ τυράννῳ = τοῖς τυράννοις ἐν γένει.)

γ) Ἐκ τῆς εἰδοποιου δὲ ταύτης ιδιότητος τοῦ ἄρθρου ἐκπηγάζουσι καὶ αἱ ἀκόλουθοι:

1. Ὀρίζει ἔτι μᾶλλον καὶ καθιστᾷ ἐναργεστέραν τὴν οὐσιαστικὴν φύσιν τοῦ ἀπαρεμφάτου, οἷον: Τὸ λέγειν ὡς δεῖ τοῦ φρονεῖν εὖ μέριστον σημεῖον ποιούμεθα. §. 750.

2. Παρέχει μορφήν οὐσιαστικοῦ εἰς πᾶν σχεδὸν μέρος λόγου καὶ §. 751. εἰς ὑλόκληρον πρότασιν, οἷον: Οὐκ ἐκ τοῦ ποτὲ εἰς τὸ ἔπειτα μεταβήσεται τὸ νῦν. — Τὸ φανερώς τοῦ λάθρα κρεῖττον. — Τὸν σὲ καὶ ἐμὲ καὶ Γοργίαν καὶ Φίλητον χρὴ συχνὰ χαίρειν εἶν. — Τὸ γνῶθι σαυτὸν παρταχοῦ ἐστὶ χρήσιμον. — Οὐ περὶ τοῦ ἐπιτυχόντος ὁ λόγος, ἀλλὰ περὶ τοῦ ὅν τινα τρόπον χρὴ ζῆν.

3. Παρέχει μορφήν ἐπιθέτου εἰς τὰς ἐν ἀπολύτῳ χρήσει πλαγίας §. 752. πτώσεις (§. κζ'), εἰς τὸ ἐπίρρημα, καὶ εἰς τὸ προθετόπτωτον (§. κθ'), οἷον: Ὁ μὴ αὐτοῦ φύσει, ἀλλ' ἄλλου, ἄνθρωπος δὲ, οὗτος φύσει δοῦλος ἐστίν. — Τὰς ἀρετὰς ἐκείνας οἱ Μαραθῶνι καὶ Σαλαμῖνι παρέσχορτο. — Τιμαῖος οὐδενὸς ὕστερος ἦν τῷ ἐκεῖ. — Ἦσαν οἱ παρὰ τοῦ Νικίου. — Ἀγησίλαος μάλιστα τῶν καθ' ἑαυτὸν εὐκλειῆς ἐγένετο. — Ἐπέστη ὁ Κῦρος σὺν τοῖς περὶ αὐτόν. —

Ἐτύγχανον οἱ περὶ Νικίαν στρατηγοὶ ἄρτι τὴν ἀρχὴν παρελθότες.

- §. 753. 4. Μεταβάλλει τὸν ἐπιθετικὸν προσδιορισμὸν τῶν οὐσιαστικῶν ὄρων τῆς προτάσεως εἰς ἐπίθετον κατηγορηματικὸν (περὶ οὗ ἴδε §. 762), οἷον: οἱ Ἀθηναῖοι ἡγοῦντο αὐτονόμων τὸ πρῶτον τῶν ξυμμάχων (= αὐτόνομοι ἦσαν τὸ πρῶτον οἱ ξύμμαχοι, ὧν ἡγοῦντο οἱ Ἀθηναῖοι).

- §. 754. γ'. Ἡ μετοχὴ, οἷον: Σωκράτης τοὺς κλαλοῦντας μαθητὰς παρεμυθεῖτο. — Πολλὴ ἦν τοῖς στρατιώταις ἡ συνειλεγμένη λεία. — Καὶ τοῦτο τῶν Εὐριπίδου δραμάτων ἐστίν, Ἡρακλῆς μαιρόμενος.

ΣΗΜ. Περὶ τῆς κατὰ παράθεσιν μετοχῆς ἰδίως ἴδε κατωτέρω §. 773.

Β'. Δύναται νὰ προσλάβῃ ἐπικτήτως σημασίαν ἐπιθέτου, καὶ νὰ τεθῇ ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμός:

- §. 755. α'. Τὸ οὐσιαστικόν, ὡσάκισ ἡ σημασία αὐτοῦ εἶνε ἢ γενικωτέρα ἢ τούναντίον εἰδικωτέρα τῆς τοῦ οὐσιαστικοῦ ὅρου, οἷον: Δειρόν τι καὶ ἀηδὲς ἀνὴρ ἀδολέσχης. — Ἀνδρὶ τυράννῳ οὐδὲν ἄλογον ὅ,τι ξυμφέρον.

- §. 756. β'. Ἐπίρρημα, οἷον: Ἦρχε τότε τῶν Ἀθηναίων Περικλῆς ὁ πᾶν. — Ἡ ἄγαν ἐλευθερία εἰς ἄγαν δουλείαν μεταβάλλει. — Τῆς πάλλιν μέμνησ' ὁδοῦ. — Ἐν τῷ τέως χρόνῳ ἐκολλίζετε τοὺς δωροδοκοῦντας. — Τοὺς ὁμολογουμένως δούλους ἡξίου βασανίζειν. — Ὁ Πανσαρίας ἦν ἐν μεγάλῳ ἀξιώματι διὰ τὴν Πλαταιᾶσιν ἡγεμονίαν. — Τοῦ ἀνθρώπου ὁ ἐν τὸς ἀνθρώπος ἐστὶ ἐγκρατέστατος.

- §. 757. γ'. Προθετόπτωτον, ἥτοι πλαγία πτώσις μετὰ προθέσεως, οἷον: Ἡ γῆ ἐκοῦσα παρέχει τὴν καθ' ἡμέραν τροφήν. — Τὰς ἐκ θεῶν ἀνάγκας θνητὸν ὄντα δεῖ φέρειν. — Ἀπάτης μεστὴ ἡ διὰ τῶν ὁμμάτων σκέψις. — Χαίρουσι ταῖς ἄρεν λυπῶν ἡδοναῖς.

- §. 758. δ. λ'. Ὁ ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς τίθεται, ὅπως καὶ τὸ κατηγορούμενον (§. 552) ὁμοιοπτῶτως, ὁμοιαριθμῶς καὶ ὁμοιογενῶς πρὸς τὸν οὐσιαστικὸν ὅρον, ὃν προσδιορίζει, εἴτε ὑποκείμενον εἶνε οὗτος, εἴτε ἀντικείμενον, εἴτε οὐσιαστικὸν κατηγορούμενον (§. 644), εἴτε πλαγία πτώσις συντακτικῇ προθέσεως, οἷον: Κέρδη πορνηρὰ μεράλας ζημίας τιχτει. — Εὐγενὴς ἀνὴρ μέγαρ κέχτηται πλοῦτον. — Ἀσωτος γέρωρ σπᾶριον ἔφν χρῆμα. — Ἀνδρὶ ἀγαθῷ ἔρις οὐ γίγνεται ἄπαστος. — Παῖς νεαρὸς βιβλίου δεῖται καιροῦ καὶ γραφείου καιροῦ.

§. λα'. Ὁ ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς γίνεται κατὰ τρεῖς διαφόρους τρόπους, α'. κατ' ἐπίθεσιν ἢ κυρίως ἐπιθετικῶς, β'. κατηγορηματικῶς καὶ γ'. κατὰ παράθεσιν.

Α'. Κατ' ἐπίθεσιν ἢ κυρίως ἐπιθετικῶς προσδιορίζεται ὁ οὐσιαστικὸς ὅρος, ὅταν ἡ ἔννοια τοῦ ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ συνάπτεται πρὸς τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ οὕτως ἀναποσπᾶστως, ὥστε συναποτελεῖ μετ' αὐτοῦ μίαν ὅλην ἔννοιαν, οἷον: ὁ δίκαιος Ἀριστείδης, ἢ Ἀριστείδης ὁ δίκαιος· ἀνὴρ ἀγαθός, ἢ: ἀγαθὸς ἀνὴρ· δαίμων ἀγαθός, ἢ: ἀγαθὸς δαίμων = ἀγαθοδαίμων· ἄριστος τέχνημα = ἀριστοτέχνημα· ὁ ἄριστος τεχνίτης, ἢ: ὁ τεχνίτης ὁ ἄριστος = ὁ ἀριστοτέχνης, κτλ. Περὶ τοῦ κυρίως ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ ἄξια σημειώσεως εἶνε τὰ ἐξῆς μάλιστα:

α'. Τὸ ἄρθρον, εἰς ᾧ ἦνε χρεία αὐτοῦ, τίθεται πρὸ τοῦ ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ, εἰδὲ μὴ, ἐπαναλαμβάνεται καὶ πρὸ αὐτοῦ, οἷον: Ὁ νεαρὸς παῖς δεῖται τοῦ καιροῦ βιβλίου ἢ: ὁ παῖς ὁ νεαρὸς δεῖται τοῦ βιβλίου τοῦ καιροῦ. — Ὁ εὐγενὴς ἀνὴρ τὸν μέγαν κέκτηται πλοῦτον· ἢ: ὁ ἀνὴρ ὁ εὐγενὴς τὸν πλοῦτον κέκτηται τὸν μέγαν.

β'. Τοῦ κανόνος τούτου ἐξαιροῦνται, πλὴν ἄλλων, αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι: οὗτος, ὅδε, ἐκεῖνος, καὶ ἡ ὀριστικὴ αὐτός, καθὼς καὶ ἡ ἀριθμητικὴ πᾶς, αἵτινες πάντοτε ἔχουσι τὸ ἄρθρον πρὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ. Ὁμοίως ἐξαιροῦνται καὶ τὰ κύρια ὀνόματα, ἅτινα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ αὐτὰ μὲν κεῖνται ἀνάρθρως, ὁ δὲ προσδιορισμὸς, εἴτε προτασσόμενος, εἴτε ἐπιτασσόμενος, ἐνάρθρως, οἷον: Ἡ δὲ ἡμέρα τοῖς Ἕλλησι μεγάλων κακῶν ἄρξει. — Οὗτος ὁ ἀνὴρ ἔγραψε τὴν ἐπιστολήν. — Ἐκεῖνο τὸ θαῦμα ἔλεγεν. — Αὐτοὶ οἱ λίθοι κεκράζονται. — Σωκράτης ὁ σοφὸς υἱὸς ἦν Σωφροδίσκου καὶ Φαιραρέτης. — Ὁ Ἀχαρνὰν Μεγιστίας ἦν ἀπὸ Μελάμποδος.

Β'. Ἐὰν τὸ ἄρθρον τεθὲν πρὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ ὅρου δὲν ἐπαναληφθῇ καὶ πρὸ τοῦ ἐπιθετικοῦ, τὸ ἐπίθετον εἶνε κατηγορούμενον συνδετικοῦ, ἐλλείψαντος κατὰ σύμπτυξιν τῆς φράσεως, καὶ ὀνομάζεται προσδιορισμὸς κατηγορηματικός. Ὅθεν ὅπως λέγεται: εὐγενὴς ὁ ἀνὴρ = εὐγενὴς ἐστὶν ὁ ἀνὴρ· καὶ: οἱ τρόποι χρηστοὶ = οἱ τρόποι εἰσὶ χρηστοί· οὕτω καὶ συμπτυσσομένης τῆς φράσεως κατ' ἐλλείψιν τοῦ συνδετικοῦ: Εὐγενὴς ὁ ἀνὴρ τοὺς τρόπους ἔχει χρηστοὺς = εὐγενὴς ὢν ὁ ἀνὴρ ἔχει τοὺς τρόπους ἐκείνους, οἵτινές εἰσι χρηστοί. — Πολλοὶ οἱ παροῦργοι τὴν πόλιν ἐτάραττον = οἱ πανοῦργοι πολλοὶ ὄντες τὴν πόλιν ἐτάραττον. — Ἐφημέρους γε τὰς τύχας κεκτήμεθα = ἐφήμεροί εἰσιν αἱ τύχαι, ἃς κεκτήμεθα. — Πτηνὰς διώκεις,

ὦ τέκνον, τὰς ἐλπίδας = πτηναὶ εἰσιν, ὦ τέκνον, αἱ ἐλπίδες, ἃς διώκεις.—Πόσον ἄγει τὸ στράτευμα; = πόσον ἐστὶ τὸ στράτευμα, ὃ ἄγει;—Ὅσος παρ' ὑμῶν ὁ φθόνος φυλάσσεται = ὅσος ἐστὶν ὁ φθόνος, ὃς παρ' ὑμῶν φυλάσσεται.—Δίκαιος ἂν ᾖς, τῷ τρόπῳ χρήσει νόμῳ = δίκαιος ἂν ᾖς, ὁ τρόπος ἐστὶ σοι νόμος, ᾧ χρήσει. Πρὸς τοῦτοις ἄξια σημειώσεως εἶνε καὶ τὰ ἑξῆς:

§. 763. α'. Πολλάκις ἡ φράσις συμπτύσσεται οὕτως, ὥστε, κατ' ἑλλειψιν τοῦ συνδετικοῦ, τὸ κατηγορούμενον αὐτοῦ κεῖται ὡς κατηγορηματικὸν καὶ ἄλλων πλήν τῶν ἐν §. 551. σημειωθέντων ῥημάτων, οἷον: *Αἱ ναῦς συνελέγησαν ἐλάσσους ἢ βασιλεὺς ἔταξεν* = αἱ ναῦς, αἱ συνελέγησαν, ἦσαν ἐλάσσους ἢ βασιλεὺς ἔταξε.—*Ἴπποι ἤγοντο θύματα τῷ ἡλίῳ* = Ἴπποι ἤγοντο, ἐσόμενοι θύματα τῷ ἡλίῳ.—*Τίνος διδάσκαλοι ἦκατε;* = ἦκατε ὄντες ἢ ἐσόμενοι τίνος διδάσκαλοι;

§. 764. β'. Καθ' ὁμοίαν σύμπτυξιν τῆς φράσεως τὸ ἐπίθετον: (*μέγας, ὑψηλός, μακρὸς, κττ.*) κείμενον δίκεν κατηγορηματικοῦ, (§. 551.), εἶνε κατηγορούμενον ἀποτελεσματικοῦ κώλου. Τὸ τοιοῦτον εἶδος τῆς συντάξεως καλεῖται *πρόληψις*, οἷον: *Μέγας ἐκ μικροῦ Φίλιππος ἠύξηται* = ἠύξηται ὁ Φίλιππος, ὥστε ἐκ μικροῦ ἐγένετο μέγας.—*Ὁ δεσπότης μου νῦν μετέωρος αἵρεται* = ὁ δεσπότης μου νῦν αἵρεται ὥστε γίγνεται μετέωρος.—*Μουσικὸν ἔρω διδάσκει κἂν ἄμουσος ἢ τὸ πρὶν* = ἔρω διδάσκει τινα εἶναι μουσικόν, κἂν ἄμουσος ἢ τὸ πρὶν.

§. 765. γ'. Ἐν γένει δὲ καθ' ὅμοιον τρόπον συμπτύξεως εἰς ῥήματα ἀμετάβητα, ἀντὶ ἐπιρρήματικοῦ προσδιορισμοῦ ἐπάγεται ἐπίθετον κατηγορηματικὸν ὅπερ ἀναφέρεται κυρίως ὡς κατηγορούμενον εἰς τὸ ἐλλειψαν καὶ ἔξωθεν ὑπακουόμενον συνδετικόν, οἷον: *Ὁ ἄνεμος ἐκπνεῖ μέγας* = ὁ ἄνεμος ἐκπνεῖ ὢν μέγας.—*Ὁ Ἀσωπὸς ποταμὸς ἐρρύη μέγας* = ἐρρύη ὢν μέγας ἢ ὁ Ἀσ. ποτ. ἐρρύη, ῥέων δὲ ἦν μέγας.—*Ἔστι κρήνη ἡδέος ὕδατος καὶ ἀφθονος ῥέουσα* = ἔστι κρ. ἡδ. ὕδ. καὶ ἀφθονος οὕσα ἐν τῷ ῥεεῖν = ἀφθόνως ῥέουσα. Οὕτω λαμβάνονται συνήθως τὰ ἐπίθετα: *πολὺς, μέγας, ἄσμενος, ἐκὼν, ἐκούσιος, ἐθελούσιος, πρότερος, πρῶτος, ὕστερος, ὕστατος, τελευταῖος, ὀρθριος, σκοταῖος, ἢ σκοτιαῖος, δευτεραῖος, τριταῖος, κτλ.*

ΣΗΜ. Τὸ: *πρῶτος Μεθύμνη προσέβαλε*, διαφέρει τοῦ: *πρῶτον Μεθύμνη προσέβαλε*· καὶ ἐν γένει τὰ ἐπίθετα ταῦτα διαφέρουσι πάντων τῶν ἀντιστοιχῶν ἐπιρρήμάτων.

§. 766. Β'. Ἰδιαίτερον εἶδος ἐπίθετικοῦ προσδιορισμοῦ τῶν οὐσιαστικῶν ὄρων τῆς προτάσεως εἶνε ἡ *παράθεσις*. Ἡ παράθεσις εἶνε ἡ χάριν ἐπεξηγήσεως τοῦ οὐσιαστικοῦ ὄρου, πρόσθεσις ἐτέρου οὐσιαστικοῦ, οἷον:

Τοῦτο ὡς ἀληθῶς ψευδὸς καλεῖται, ἡ ἄγνοια. Περὶ τῆς παραθέσεως ἄξια σημειώσεως εἶνε τὰ ἑξῆς:

α'. Κατὰ παράθεσιν προσδιορισμὸς τίθεται εἰς τὰς πρωτοτύπους §. 767. ἀντωνυμίας τοῦ α'. καὶ β'. προσώπου λεγομένης ἢ ἐλλειπούσας, ὅστις πρέπει νὰ διακριθῇ ἀπὸ τοῦ κατηγορηματικοῦ προσδιορισμοῦ (§. 762), οἷον: Οἷας ὁ τ. λήμων ἄγγε. λῶν ἤκω τύχας! — Θεμιστοκλῆς ἤκω παρὰ σέ. — Ὁ δὲ Μαΐας τῆς Ἀτλαντος διακονοῦμαι αὐτοῖς (= διακονοῦμαι δὲ αὐτοῖς ἐγώ, ὁ Μαΐας τῆς Ἀτλαντος υἱός).

β'. Ὁ κατὰ παράθεσιν προσδιορισμὸς εἶνε κυρίως οὐσιαστικόν, §. 768. ἀλλὰ δύναται νὰ τεθῇ ἀντ' αὐτοῦ καὶ πᾶν μέρος λόγου δυνάμενον νὰ προσλάβῃ οὐσιαστικοῦ ἔννοιαν, (πρβλ. §. κγ'), ἰδίως δὲ τὸ ἀπαρέμφατον, ὅπερ μάλιστα τίθεται ὡς παράθεσις οὐδετέρων ἀντωνυμιῶν ἢ ἐπιθέτων, ἐπεχόντων τόπον οὐσιαστικῶν ὄρων, οἷον: Δοκῶ τὸ ῥᾶστον ποιεῖν, ἐπιτιμᾶν τοῖς ἄλλοις. — Ἐκεῖνο, τέκνον, κάλλιον, ἰσότητα τιμᾶν. — Τοῦτ' αὐτὸ χρήζω, πάντας Ἀργεῖους μαθεῖν.

γ'. Ὁμοίως οὐδέτεροι ἀντωνυμῖαι, ἐπίθετα, μετοχαί, οὐσιαστικά, §. 769. μόνᾳ ἢ μετὰ γενικῆς ἢ μετὰ προθέσεων τίθενται ὡς παράθεσις ὀλοκλήρου προτάσεως, οἷον: Αὐτὸ τοῦτο, τοὺς φίλους ἐν τοῖς κακοῖς χρή τοῖς φίλοις ὠφελεῖν. — Τὸ πάντων μέγιστον καὶ κάλλιστον, τὴν μὲν σὴν χώραν αὐξανομένην ὁρᾷς τὴν δὲ τῶν πολεμίων μειουμένην. — Τὸ λεγόμενον, τὰ παιδῶν μαθήματα θαυμαστὸν ἔχει τιμῆς. Οὕτω τίθενται αἱ φράσεις: αὐτὸ τοῦτο· δυοῖν θύτερον· πότερον; ἀμφοτέρων· τὸ λεγόμενον· κεφάλαιον· τεκμήριον· τὸ τῆς παροιμίας· τὸ τοῦ λόγου, κτλ.

δ'. Εἶδη τοῦ κατὰ παράθεσιν προσδιορισμοῦ εἶνε τρία:

1. Ὁ ἐπιμερισμὸς, καθ' ὃν, προηγουμένου ὡς οὐσιαστικοῦ ὅρου §. 770. περιληπτικοῦ ἢ ἄλλου οὐσιαστικοῦ ἐκφράζοντος τὸ ὅλον, ἔπονται ὁμοιοπτῶτως, ἀλλ' ὅχι καὶ ὁμοιαριθμῶς πάντοτε, τὰ μέρη, καὶ ἰδίως αἱ ἀντωνυμῖαι: ἕκαστος, ἑκάτερος, ἄλλος κτλ. Ἐν τοῖς τοιούτοις ὁ οὐσιαστικὸς ὅρος ἰσοδυναμεῖ πρὸς γενικὴν ἐπιμεριστικὴν (§. 662), οἷον: Αὐπαίαι μὲν χρησταί εἰσιν αἱ δὲ κακαί. — Οἱ ἐκπίπτοντες, παρ' Ἀθηναίους οἱ δυνατώτατοι ἀρεχῶρουν. — Αἱ τέχναι τὸ ἐαυτῆς ἐκάστη ἔργον ἐργάζεται. — Οὗτοι ἄλλος ἄλλα λέγει.

2. Ἡ ἐπεξήγησις, δι' ἧς ἡ παράθεσις ἐπακολουθεῖ εἰς τὸν οὐσιαστικὸν ὅρον (συνήθως οὐδέτερον ἐπίθετον, ἀντωνυμίαν δεικτικὴν, ἢ ἄλλην, ἢ καὶ ἀριθμητικὸν οὐσιαστικόν), προσδιορίζουσα εἰδικώτερον αὐτόν. Ἡ ἐπεξήγησις συνοδεύεται ἐνίοτε ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἑλληνικῇ καὶ

μέ τὸ λέγω (ἐν δὲ τῇ καθομιλουμένῃ διὰ τοῦ τουτέστι, δηλαδή κττ.). οἷον: Καὶ τοῦτό τοι τὰ ρεῖον ἢ προμηθία.—Τοῦθ' ἔσθ' ὁ θνητῶν εὐ πόλεις οἰκουμένας δόμους τ' ἀπόλλυσ' οἱ καλοὶ λίαν λόγοι.—Δύο ἔτι λοιπὰ, ἦτε σωφροσύνη καὶ ἡ δικαιοσύνη.—Ἐτερον ἀπεκτείνετε, Κτησικλέα λέγω.

§. 772. 3. Ἡ παρένθεσις, καθ' ἣν ἀπεικονίζεται παραθετικῶς ὁ οὐσιαστικός ὁρος δι' ἐτέρας ἐννοίας. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ παρένθεσις ἔχει διαφόρους ἄλλους προσδιορισμούς ἐπιθετικούς ἢ ὡς ἐπιθετικούς, καὶ ἰσοδυναμεῖ σχεδὸν πρὸς ἀναφορικὴν πρότασιν, οἷον: Ἡ ὑμετέρα πόλις, κοινὴ καταγωγὴ τῶν Ἑλλήνων, οὐκέτι περὶ τῆς ἡγεμονίας ἀγωνίζεται (Ἡ ἡμ. πόλ., ἣτις ἐστὶ κοιν. καταφ. τῶν Ἑλλ., —). Τὸ σῶμα δεινὰ καὶ ἀναγκαῖα παθήματα ἐν ἑαυτῷ ἔχει, πρῶτον μὲν ἡδονήν, μετὰ τὸν κακοῦ δέλεαρ, ἔπειτα λύπας, ἀγαθῶν φυγὰς, ἔτι δ' αὖ θάρρος καὶ φόβον, ἀφρονεξυμβούλῳ.

§. 773. ΣΗΜ. Ὅπως τὰ ἐπίθετα, οὕτω καὶ αἱ μετοχαὶ τίθενται ἐν τῷ λόγῳ α'. κατ' ἐπίθεσιν, β' κατηγορηματικῶς καὶ γ'. κατὰ παρένθεσιν. Καὶ περὶ μὲν τῆς κατ' ἐπίθεσιν καὶ κατηγορηματικῶς τιθεμένης μετοχῆς ἰσχύουσι τὰ ἐν §. 766 — 771. Κατὰ παρένθεσιν δὲ τιθεμένη ἐν τῷ λόγῳ ἡ μετοχή, περιέχει ἐν ἑαυτῇ, ὅπως καὶ αἱ λοιπαὶ παρενθέσεις, τὰ σπέρματα ὁλοκλήρου πλαγίας προτάσεως. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ σπέρματα ταῦτα, ἔνεκα τῆς ῥηματικῆς φύσεως τῆς μετοχῆς, περιέχονται ἐν αὐτῇ γονιμώτερα καὶ ἐνεργότερα, διὰ τοῦτο καὶ ἡ κατὰ παρένθεσιν μετοχή δὲν ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἀναφορικὰς μόνον προτάσεις ὅπως καὶ αἱ δι' ἐπιθέτου παρενθέσεις, ἀλλὰ καὶ πρὸς διαφόρους ἄλλας προτάσεις ἐκφερομένας διὰ χρονικῶν, αἰτιολογικῶν καὶ ἄλλων συνδέσμων. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ κατὰ παρένθεσιν μετοχή δύναται νὰ ἀναλυθῇ:

§. 774. I. Εἰς ἀναφορικὴν πρότασιν, εἴτε ἑναρθρον εἴτε ἄναρθρον οὖσαν, καὶ καλεῖται ἀναφορικὴ, οἷον: Γυνή τις χήρα ὄρνιν εἶχε καθ' ἐκάστην ἡμέραν ὥδ' αὐτῇ τίκτουσαν (= ἡ ἔτικτεν).—Χαλεπόν ἐστι πρὸς γαστέρα λέγειν, ὥτα οὐκ ἔχουσαν (= ἡτις ὥτα οὐκ ἔχει).—Ὁ μὴ δαρεὶς ἄνθρωπος οὐ παιδεύεται (= ὁ ἄνθρωπος, ὃς ἂν μὴ δαρῇ, οὐ παιδεύεται).

§. 775. II. Ἐκ τῆς ἀναφορικῆς ταύτης μετοχῆς ἀνεπτύχθη ἡ χρονικὴ, ἡ ὑποθετικὴ, ἡ αἰτιολογικὴ καὶ ἡ τροπικὴ, ἣτις ἐκφράζουσα τὸν χρόνον, ὑπόθεσιν, αἰτίαν καὶ τρόπον ἰσοδυναμεῖ πῶς πρὸς προτάσεις ἐκφερομένας διὰ χρονικῶν, ὑποθετικῶν καὶ αἰτιολογικῶν συνδέσμων ἢ πρὸς ἐπιρρήματα ἢ προθετόπτωτα σημαίνοντα χρόνον, αἷτιον καὶ τρόπον.

§. 776. a) Μετοχὴ χρονικὴ, οἷον: Γράμματα μαθεῖν δεῖ καὶ μα-

θόρτα ροῦν ἔχειν (=καὶ μετὰ τὸ μαθεῖν=καὶ ἐπειδὴν τις μά-
θη).—Νεανίας ὅστις ὦν Ἄρην στυγεῖ, κόμη μόνον καὶ σάρκες,
ἔργα δ' οὐδαμοῦ (=ὅστις Ἄρην στυγεῖ, ἐν ᾧ ἐστὶ νεανίας—).

ΕΠΙΣ. Εἰς ἐναργεστέραν δῆλωσιν τῆς χρονικῆς σχέσεως τῆς μετοχῆς τίθενται
συνήθως καὶ διάφορα χρονικά ἐπιβλήματα πρὸ αὐτῆς ἢ μετ' αὐτήν, οἷον: μετα-
ξὺ, εὐθύς, ἄμα, ἐνταῦθα, δὴ, εἴτα, ἔπειτα, οὕτως, (τότε), ἥδη.

b) Ἐκ τῆς χρονικῆς προέκυψεν ἡ ὑποθετικὴ μετοχή, οἷον: Ὁ 777.
θυμὸς ἀλγῶν (=ἐὰν ἀλγῇ), ἀσφάλεια οὐκ ἔχει.—Δυεῖν λε-
γόντοιν (=ὅταν δύο λέγωσι), θατέρου θυμουμένου (=ἐὰν ὁ
ἕτερος θυμῶται), ὁ μὴ ἀρτιτείνων τοῖς λόγοις σοφώτερος.—
Τοὺς φίλους εὐεργετοῦντες (=ἐὰν τοὺς φίλους εὐεργετῇτε),
καὶ τοὺς ἐχθροὺς δυνήσεσθε κολάζειν.

c) Ἐκ τούτων δὲ ἡ αἰτιολογικὴ, ἡ τε τοῦ ποιητικοῦ, καὶ ἡ τοῦ
ὀργανικοῦ τε καὶ τελικοῦ αἰτίου σημαντικὴ

1. Ἰδίως αἰτιολογικὴ, οἷον: Παρανομοῦσιν οἱ Λακεδαιμό- 778.
νιοι οὐ διδόντες χρυσίον (=ὅτι οὐ διδῶσι).—Πολλοὶ τὰ
 χρήματα ἀναλώσαντες (=ἐπεὶ ἀνήλωσαν τὰ χρ.), ὦν πρόσθεν
ἀπείχοντο κερδῶν, αἰσχροὶ ρομιζόντες (=ὅτι αἰσχροὶ ἐνόμιζον
=αἰσχροὶ γὰρ ἐνόμιζον), τούτων οὐκ ἀπέχονται.—Συνετὸς πε-
φυκὼς (=ἐπεὶ συνετὸς πέφυκας), φεῦγε τὴν παρουργίαν.—
Λέγω τοῦδ' ἔνεκα βουλόμενος (=βούλομαι γὰρ) δόξαι σοὶ
ὅπερ ἐμοί.

2. Ὀργανικὴ, οἷον: Μὴ κρῖν' ὁρῶν τὸ κάλλος ἀλλὰ τὸν 779.
τρόπον (=Μὴ κρῖνε ἐκ τῆς τοῦ κάλλους ἀλλὰ τοῦ τρ. ὕψους).
—Οὐκ ἔστιν ἀδικοῦντα (=τῷ ἀδικεῖν) δύναμιν βεβαίαν
κτῆσασθαι.

ΕΠΙΣ. Εἶδος τῆς ὀργανικῆς μετοχῆς εἶνε καὶ ἡ τροπικὴ, οἷον:
Γελῶν ἔφη (=σὺν γέλῳτι ἔφη).

3. Τελικὴ εἶνε ἡ κατὰ μέλλοντα, ἰδίως μετὰ τὰ κινήσεως ση- 780.
μαντικὰ ῥήματα, οἷον: Ἐγὼ ἔρχομαι ὑμῖν ἐπικουρήσω (=εἰς
ἐπικουρίαν=ἵνα ἐπικουρήσω).—Πέμπει ὁ σκοπάρχης τινὰ ἀγγε-
λοῦντα ταῦτα τῷ Κύρῳ (=ἵνα ἀγγείλῃ).—Τὸν ἀδικοῦντα
παρὰ τοὺς δικαστὰς ἄγειν δεῖ δίκην δῶσορτα (=ἵνα δῶ δίκην).

ΕΠΙΣ. Εἰς δῆλωσιν βεβαιωτέρας καὶ ὁμολογουμένης τῆς αἰτιολο- 781.
γικῆς σχέσεως, προσλαμβάνει ἡ μετοχὴ αὕτη τὸ ἄτε καὶ οἶα,
οἷον: Ὁ Κύρος ἄτε παῖς ὦν φιλόκαλος καὶ φιλότιμος, ἤθετο τῇ
στολῇ.—Ἄτε ἀήθους τοῖς Λακεδαιμονίοις γεγενημένης τῆς
τοιαύτης συμφορᾶς, πολὺ πένθος ἦν. Τὸ δὲ ὡς προστιθέμενον εἰς
τε τὴν αἰτιολογικὴν καὶ τὴν τελικὴν μετοχὴν σημαίνει τὸ κατὰ τὸ

φαινόμενον αἵτιον, πρόφασιν, πρόσχημα, προσποιήσιν, ἄττ. οἷον: Ἐγὼ δέ σοι οὐκ ἐβελήσω διδόναι πλὴν μετρίους τινας, ὡς βουλόμενος πρὸς τὰ φρούρια ἐλθεῖν.— Ἀρταξέρξης συλλαμβάνει Κύρον ὡς ἀποκτενῶν.— Οἱ Ἀθηναῖοι παρεσκευάζοντο ὡς πολεμήσοιτες.

§. 782. d) Ἐκ τῆς χρονικῆς ὁμοίως πηγάζει καὶ ἡ ἐναντιωματικὴ μετοχή, οἷον: Πολλοὶ ὄντες εὐγενεῖς (= καὶ τοὶ εἰσιν εὐγενεῖς) εἰσὶ κακοί.— Ἀνὴρ δίκαιος οὐχ ὁ μὴ ἀδικῶν, ἀλλ' ὅστις ἀδικεῖν δυνάμενος (= καὶ τοὶ ἀδικεῖν δύναται), οὐ βούλεται.

§. 783. ΕΠΙΣ. Εἰς ἐναργεστέραν δῆλωσιν τῆς ἐναντιώσεως ἡ ἐναντιωματικὴ μετοχὴ προσλαμβάνει τὸ: καὶ, καὶ περ (οὐδὲ, μηδὲ ἐν ἀποφάσει), ἢ μόνον ἢ μετὰ τοῦ ὅμως ἐν τῇ ἀποδόσει, οἷον: Αἱ συμφοραὶ καὶ βραχὺν ὄντα (= καὶ τοὶ ἐστὶ βραχύς) μακρὸν δοκεῖν εἶναι ποιοῦσι τὸν βίον.— Συμβουλεύω σοὶ καὶ περ νεώτερος ὢν (= εἰ καὶ νεώτερός εἰμι).— Κύπρις οὐδὲ νουθετουμένη χαλᾷ. (= Κύπρις δέ, καὶ εἰ νουθετεῖται, οὐ χαλᾷ ὅμως.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

ΣΥΝΘΕΤΟΣ ΠΡΟΤΑΣΙΣ.—ΚΩΛΟΝ.—ΛΟΓΟΣ.—ΠΕΡΙΟΔΟΣ.

§. 784. §. λβ'. Ἐν ταῖς μέχρι τοῦδε δυσὶ κεφαλαίοις εἶδομεν πῶς συντάσσονται πρῶτον οἱ κύριοι ὅροι, καὶ δεύτερον οἱ προσδιορισμοὶ τῆς ἀπλῆς προτάσεως. Ἀλλὰ πολλάκις δὲν ἐπαρκεῖ εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ λόγου ἡ ἀπλὴ πρότασις, ἀλλ' εἶνε ἀνάγκη ἢ νὰ πολλαπλασιασθῶσι εἰς ἢ πλείότεροι ὅροι ἢ προσδιορισμοὶ τῆς ἀπλῆς προτάσεως, ἢ νὰ συγχωνευθῇ εἰς αὐτὴν ἑτέρα τις. Κατὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν ἡ ἀπλὴ πρότασις μεταβάλλεται εἰς σύνθετον πρότασιν, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν ἡ ἀπλὴ πρότασις μεταβάλλεται εἰς λόγον, κατὰ τὴν στενοτέραν σημασίαν τῆς λέξεως. Ἀμφότεραι δὲ αὗται αἱ μεταβολαὶ ἐνεργοῦνται διὰ τῶν συνδέσμων.

§. λγ'. Σύνθετος γίνεται ἡ ἀπλὴ πρότασις, ὅταν εἴτε οἱ κύριοι αὐτῆς ὅροι εἴτε οἱ προσδιορισμοὶ πολλαπλασιασθῶσι συνδεθέντες πρὸς ἀλλήλους διὰ τῶν ἐκάστοτε καταλλήλων συνδέσμων, οἷον: Αἰεὶ γὰρ ἔρις τε φίλη πόλεμοι τε μάχαι τε.— Φέρειν χρὴ τὰ τε δαιμόνια ἀναγκαίως τὰ τε ἀπὸ τῶν πολέμιων ἀνδρείως.— Ἄρχοντες μὲν εἰσι καὶ οἱ βουκόλοι τῶν βοῶν καὶ οἱ ἱπποφορβοὶ τῶν ἵππων καὶ πάντες δὲ οἱ καλούμενοι νομεῖς ὧν ἂν ἐπιστῶσι ζῶων.— Καὶ ἱμάτιον ἡμφιεσαι οὐ μόνον φαῦλον, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ θέρους τε καὶ χειμῶνος.— Οὐκοῦν ἦτοι ὅλον τοῦ εἵδους ἢ μέρους ἐκάστου τὸ μεταλαμβάνον μεταλαμβάνει.

§. λδ'. Ἡ σύνδεσις εἶνε τριπλῇ: συμπλεκτική, ἀντιθετική, καὶ διαζευκτική.

Α'. Συμπλεκτική εἶνε ἡ σύνδεσις, ὅταν διάφοροι ἔννοιαι ὁμοταγεῖς συσσωρεύωνται πρὸς ἀλλήλας. Γίνεται δὲ ἡ σύνδεσις αὕτη διὰ τῶν συμπλεκτικῶν συνδέσμων, ἀπλῶς μὲν διὰ τοῦ καὶ (ἢ τὲ), ἐντονώτερον δὲ διὰ τοῦ: καὶ — καὶ (ἢ τὲ — τὲ) συνεκτικώτερον δὲ διὰ τοῦ τὲ — καί. Καὶ ὁ μὲν καὶ προτάσσεται τῆς λέξεως, ἣν συνδέει, ὁ δὲ τὲ ἐπιτάσσεται, οἷον: Σωκράτης καὶ Ξενοφῶν διαλέγονται. — Εἰρήκα καὶ ταῦτα καὶ ἕτερα. — Ξενοφῶν ἦν καλὸς τε καὶ ἀγαθός. — Χρηστοὺς τε καὶ πονηροὺς ἑώρακα. Περὶ τούτων σημειῶσαι ἰδίως τὰ ἐξῆς:

α'. Ὁ τὲ σύνδεσμος ὡς ἐγκλιτικὸς συνάπτεται εἰς μίαν λέξιν μετὰ τοῦ ἀρνητικοῦ μορίου: οὐ καὶ τοῦ ἀπαγορευτικοῦ: μὴ, ἐὰν γίνῃ χρεία αὐτῶν ἐν τῷ λόγῳ: οὔτε, μήτε. §. 787.

β'. Ὁ καὶ, ὅταν δὲν συνδέῃ λέξιν πρὸς λέξιν, ἀλλ' ἀναφέρεται εἰς μίαν καὶ μόνην, ἔχει διάφορον τοῦ συμπλεκτικοῦ σημασίαν καὶ ὀνομάζεται ἐπιδοτικὸς, οἷον: Καὶ σὺ ταῦτα πράττεις; Ἐὰν γίνῃ χρεία ἀρνήσεως ἢ ἀπαγορεύσεως, ἀντίστοιχον τοῦ ἐπιδοτικοῦ καὶ εἶνε τὸ: οὐδὲ καὶ μὴδὲ, οἷον: Οὐδὲ σὺ τὰ δέοντα πράττεις. — Αἰσχρὸν, ἐὰν μὴδὲ σὺ νῦν τὰ δέοντα πράξῃς. §. 788.

γ'. Ἐντείνεται ἔτι μᾶλλον ἡ σύνδεσις, ἐὰν προηγουμένης ἀρνήσεως ἢ ἀπαγορεύσεως (οὐ, μὴ) μετὰ τοῦ μόρον ἢ ὅτι ἢ ὅπως, ἐπακολουθήσῃ ὁ καὶ μετὰ τοῦ ἀντιθετικοῦ ἀλλὰ, οἷον: Σωκράτης οὐ μόνον σοφὸς ἦν, ἀλλὰ καὶ ἀγαθός. Καὶ μὴν ὑπεραποθνήσκειν ἤθελον οὐχ (μόρον) ὅτι ἄνδρες ἀλλὰ καὶ γυναῖκες. — Μὴ ὅπως ὀρχεῖσθαι ἐν ῥυθμῷ, ἀλλ' οὐδ' ὀρθοῦσθαι ἠδύνατο. §. 789.

Β'. Διαζευκτική εἶνε ἡ σύνδεσις, ὅταν διάφοροι ἔννοιαι ἀποκλείωσι λογικῶς ἀλλήλας. Γίνεται δὲ ἡ σύνδεσις αὕτη διὰ τῶν διαζευκτικῶν συνδέσμων ἢ· ἢ — ἢ· ἢτοι — ἢ, οἷον: ἢ ξένος ἢ ἀστός τις εἶπε ταῦτα. §. 790.

ΣΗΜ. Διάφορος τοῦ διαζευκτικοῦ ἢ εἶνε ὁ διαφορικὸς καὶ συγκριτικὸς ἢ, ὅστις τίθεται κατὸ πιν τῶν διαφορικῶν καὶ συγκριτικῶν ἐπιθέτων, ἀντωνυμιῶν καὶ ῥημάτων (§. 672, ἐπισ.).

ΣΗΜ. β'. Ὁ εἴτε — εἴτε, ἐάν τε — ἐάν τε ἔχει διάφορον σημασίαν καὶ συνδέει μᾶλλον ῥήματα καὶ προτάσεις.

Γ'. Ἀντιθετική εἶνε ἡ σύνδεσις, ὅταν διάφοροι ἔννοιαι ἀντιθέτωνται πρὸς ἀλλήλας. Γίνεται δὲ ἡ σύνδεσις αὕτη διὰ τῶν συνδέσμων: δὲ, μὲν — δὲ, καὶ ἔτι ἐντονώτερον διὰ τοῦ ἀλλὰ, μὲν τοι, ὅμως, οἷον: Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος γίγνονται παῖδες δύο, πρεσβύτερος μὲν Ἀρταξέρξης, νεώτερος δὲ Κῦρος. — Σοφὸς σὺ μάντις, §. 791.

ἀλλὰ τὰδικεῖν φιλῶν. Ὁ ἀλλὰ ἰδίως χρησιμεύει καὶ εἰς τὸ νᾶ αἶρῃ διὰ τῆς ἀντιθετικῆς τοῦ φύσεως προηγουμένην ἄρνησιν, οἷον: Οὐκ ἐμὸν, ἀλλὰ σὸν τὸ ἀδίκημα.

§. λε'. Περὶ τοῦ προσώπου καὶ ἀριθμοῦ τοῦ ῥήματος καὶ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ γένους τοῦ κατηγορουμένου καὶ τοῦ ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ τῆς συνθέτου προτάσεως ἄξια σημειώσεως εἶνε τὰ ἑξῆς:

- §. 792. Α'. Ἐπὶ πολλῶν ὑποκειμένων ἢ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ, ἢ πληθυντικοῦ, ἢ ἐνικοῦ ἅμα καὶ πληθυντικοῦ, τὸ ῥῆμα: α'. προτάσσεται πληθυντικῶς, οἷον: *Τῶν αὐτῶν δέονται καὶ ἡ γυνὴ καὶ ὁ ἀνὴρ, δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης.*—β'. ἐπιτάσσεται πληθυντικῶς, οἷον: *Λήθη καὶ δυσκολία καὶ μαρία πολλάκις πολλοῖς διὰ τὴν τοῦ σώματος καχεξίαν εἰς τὴν διάνοιαν ἐμπίπτουσι.*—*Δημοσθένους καὶ οἱ συστρατηγοὶ συσπένδονται.* γ'. προτάσσεται ἐνικῶς, συμφωνοῦν πρὸς τὸ ἀμέσως ἐπακολουθοῦν ὑποκείμενον ἐνικοῦ ἀριθμοῦ, οἷον: *Ἐπεμψέ με Ἀριαῖος καὶ Ἀρτάβαζος, πιστοὶ ὄντες Κύρῳ καὶ ὑμῖν εὖνοι.* δ'. ἐπιτάσσεται ἐνικῶς, οἷον: *Τὸ γινῶθι σαυτὸν καὶ τὸ σωφρόνει ἐστὶ ταυτόν.* ὁμοίως καὶ ἐὰν τὸ τελευταῖον ᾗνε οὐδέτερον πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, οἷον: *Σάρκες καὶ ρεῦρα ἐξ αἵματος γίγνεται.*

- Β'. Ἐπὶ πολλῶν ὑποκειμένων διαφόρου προσώπου τὸ ῥῆμα τίθεται: §. 793. α'. Ἐνικῶς κατὰ τὸ προσεχέστερον, οἷον: *Οἷδα σαφῶς καὶ ἐγὼ καὶ σὺ ὅτι εὐδοκίμει Περικλῆς.*—*Σὺ τε Ἕλληρ εἶ καὶ ἡμεῖς.*—*Οὔτε σὺ οὔτ' ἄν ἄλλος οὐδεὶς δύναται ἀρτεπεῖν.* β'. πληθυντικῶς κατὰ πρῶτον πρόσωπον, ἐὰν ὑπάρχῃ καὶ ὑποκείμενον πρῶτου προσώπου, καὶ κατὰ δεύτερον, ἐὰν ὑπάρχῃ καὶ ὑποκείμενον δευτέρου προσώπου, οἷον: *Δεινοὶ τε καὶ σοφοὶ ἐγὼ τε καὶ σὺ ἦμεν.*—*Ἐυφωροῦμεν ἐγὼ τε καὶ ὑμεῖς.*—*Τὴν μαιείαν ἐγὼ τε καὶ ἡ μήτηρ ἐλάχομεν.*—*Οὐ σὺ μόνος οὐδὲ οἱ σοὶ φίλοι πρῶτον καὶ πρώτην ταύτην δόξαν περὶ θεῶν ἔσχετε.* γ'. πληθυντικῶς κατὰ τὸ προσεχέστερον, οἷον: *Μεθ' ὑμῶν ἐρίκων οὔτοι οἱ ξένοι καὶ ὑμεῖς μετ' ἐκείνων.*

- Γ'. Τὸ κατηγορούμενον καὶ ὁ ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς ἐπὶ πολλῶν οὐσιαστικῶν ὄρων τοῦ αὐτοῦ ἢ διαφόρου γένους καὶ ἀριθμοῦ τίθεται: §. 794. α'. Κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον γένος (εἶνε δὲ ἐπικρατέστερον τὸ ἀρσενικὸν τοῦ θηλυκοῦ, καὶ τὸ θηλυκὸν τοῦ οὐδετέρου) καὶ ἐνικὸν ἀριθμὸν, ἐὰν ᾗνε ἐνικοῦ ἀριθμοῦ ὁ οὐσιαστικὸς ὅρος, ὁ ἔχων τὸ ἐπικρατέστερον γένος, οἷον: *Τὸν καλὸν κάγαθόν ἄνδρα καὶ γυναικα εὐδαίμονα εἶναι φημι, τὸν δὲ ἄδικον καὶ πορνηρὸν ἄθλιον.*—*Εἰκός γε παρτὶ καὶ λόγῳ καὶ μηχανῇ πατρίδος ἐρῶντας ἐκπορεῖν σωτηρίαν.*—*Ἀφοβὸν δείκνυσι καὶ σχῆμα καὶ πρόσωπον καὶ λόγος.*

β'. Κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον γένος καὶ πληθυντικὸν ἀριθμὸν, §. 795.
ἐὰν ᾖ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ ὁ ἔχων τὸ ἐπικρατέστερον γένος οὐσια-
στικὸς ὄρος, οἷον: Δεινὰ πεπόνθασι καὶ πόλεις ὅλαι καὶ ἔθνη.
— Ἀμφοτέροις οἱ αὐτοὶ ὄρκοι καὶ ξυμμαχία κατέστη. — Λα-
κεδαιμόνιοι καὶ ἡμεῖς οὔτε νόμοις οὔτε ἔθεσι χρώμεθα τοῖς
αὐτοῖς οὔτε πολιτεία.

γ'. Κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον γένος καὶ πληθυντικὸν ἀριθμὸν, καὶ §. 796.
ἐὰν ᾖ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ οἱ οὐσιαστικαὶ ὄροι, οἷον: Ἀγάθων καὶ
Σωκράτης λοιποί. — Σωφρόνων ἐστὶ καὶ ἀνδρὸς καὶ γυ-
ναικὸς οὕτω ποιεῖν, ὅπως τὰ ὄντα ὡς βέλτιστα ἔξει. — Ἀλχη-
στις ἠθέλησε μὲν ὑπὲρ τοῦ αὐτῆς ἀνδρὸς ἀποθανεῖν, ὅντων
αὐτῷ πατρός τε καὶ μητρός. — Ἡ τύχη καὶ Φίλιππος ἦσαν
τῶν ἔργων κύριοι.

δ'. Κατὰ οὐδέτερον γένος καὶ πληθυντικὸν ἀριθμὸν, οἷον: Ἡ §. 797.
καλλίστη πολιτεία τε καὶ ὁ κάλλιστος ἀνὴρ λοιπὰ ἂν ἡμῶν
εἶη διελθεῖν. — Κάλλος καὶ ἰσχὺς δειλῶ καὶ κακῶ ξυνοικοῦν-
τα ἀπρεπῆ φαίνεται. — Δόξα καὶ ἐπιμέλεια καὶ νόμιμα καὶ
τέχνη καὶ νόμος σκληρῶν καὶ μαλακῶν πρότερα ἂν εἶη.

§. λε'. Ἡ ἀπλῆ πρότασις μεταβάλλεται εἰς λόγον, ὅταν δι' ἀνα- §. 798.
φορικῆς λέξεως ἢ διὰ συνδέσμου συνδεθῇ ὁλόκληρος πρὸς ἑτέραν πρό-
τασιν, ὅπερ συμβαίνει, ἐὰν ἡ σύνδεσις συνάψῃ τὰ ῥήματα τῶν δύο
προτάσεων, ἅτινα εἶνε οἱ κυριώτατοι ὄροι αὐτῶν, οἷον: Ἦλθεν ὁ
Κῦρος καὶ οἱ στρατιῶται ὁμοῦ ἐγένοντο. — Ἐπεὶ ὁ Κῦρος ἦλ-
θεν, οἱ στρατιῶται ὁμοῦ ἐγένοντο. — Χρῶ τοῖς πράγμασιν ὅπως
ἂν σοι βέλτιον δοκῇ. — Ὁ βασιλεὺς οὗς καταλαμβάνοι τῶν
στρατιωτῶν ἀμαρτάνοντας ἐκόλαζεν.

§. λς'. Αἱ δύο προτάσεις αἱ συνδεόμεναι δι' ἀναφορικῆς λέξεως ἢ §. 799.
διὰ συνδέσμου ὀνομαζονται κῶλα τοῦ λόγου, οἷον: Ὁ δὲ Κῦρος,
ἐν ᾧ συνελέγετο, ἐθύετο. Ἀντὶ μιᾶς δύνανται νὰ συνδεθῶσι πλειό-
τεραι προτάσεις, καὶ τότε τὰ κῶλα εἶνε τόσα, ὅσα καὶ αἱ προτά-
σεις, οἷον: Ὁ δὲ Κῦρος, ἐν ᾧ συνελέγοντο, ἐθύετο· ἐπεὶ δὲ καλὰ
ἦν τὰ ἱερὰ αὐτῷ, συνεκάλεσε τοὺς τε τῶν Περσῶν ἡγεμόνας
καὶ τοὺς τῶν Μήδων· ἐπεὶ δὲ ὁμοῦ ἦσαν, ἔλεξε τοιάδε.

§. λζ'. Τὰ κῶλα τοῦ λόγου συνδέονται ἢ κατὰ παράταξιν ἢ §. 800.
καθ' ὑπόταξιν. Καὶ διὰ μὲν τῆς παρατάξεως θέτονται κατὰ σει-
ρὰν ἀπλῶς διάφοροι προτάσεις σύνθετοι· διὰ δὲ τῆς ὑποτάξεως ἡ
ἑτέρα πρότασις συγχωνεύεται ὡς ὑποτελὴς εἰς τὴν ἑτέραν, γινομέ-
νην τοιουτοτρόπως κυρίαν αὐτῆς.

§. λη'. Τὸ κυριώτατον τῶν γραμματικῶν γνωρισμάτων τῆς καθ' ὑπό- §. 801.

ταξιν συνδέσεως, εἶνε τὸ ἄν ἢ ἑτέρα πρότασις μεταβάλλει ὡς ἐκ τοῦ εἶδους τοῦ συνδέσμου ἢ ἔχει τὴν δύναμιν νὰ μεταβάλλῃ τὴν ἐγκλίσιν τοῦ ῥήματος τῆς ἑτέρας προτάσεως ἀπὸ ὀρθῆς εἰς πλαγίαν. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἐννοήσωμεν τοῦτο, πρέπει νὰ ἴδωμεν πρότερον τί ἐστὶν ὀρθὴ καὶ τί πλαγία ἐγκλίσις.

§. 802. §. λθ'. "Ο,τι εἶνε αἱ πτώσεις διὰ τὸ οὐσιαστικόν, τὸ αὐτὸ εἶνε καὶ αἱ ἐγκλίσεις διὰ τὸ ῥῆμα. Αἱ ἐγκλίσεις ἐκφράζουσι τὸν διόφορον τρόπον καθ' ὃν ἐκφρίνεται ἡ πνευματικὴ ἐνέργεια τοῦ ἀνθρώπου, εἴτε ὡς γνῶσις εἴτε ὡς βούλησις· τούτεστι διὰ τῶν ἐγκλίσεων ἐκφράζονται ἡ κρίσεις καὶ συλλογισμοί, ἢ βουλήματα κατὰ τὴν γενικωτάτην σημασίαν τῆς λέξεως.

ΣΗΜ. Τοῦτο νοητέον ὅχι ἀπολύτως ἀλλὰ σχετικῶς, καὶ κατὰ τοσοῦτον μόνον, καθ' ὅσον τὸ ῥῆμα (οὐτινος παρεπόμενα εἶνε αἱ ἐγκλίσεις), εἶνε ὁ κυριώτατος μοχλὸς τοῦ λόγου· διότι ἄλλως, ἐννοεῖται, ὅτι, ὡς προεβρέθη (§. 546), καὶ τὰς κρ'σεις καὶ τοὺς συλλογισμοὺς ἐξ ἑνὸς μέρους καὶ τὰ βουλήματα ἐξ ἄλλου ἐκφράζει ὁλόκληρος ἡ πρότασις, ὅχι μόνον τὸ ῥῆμα.

§. 803. §. μ'. Αἱ ἐγκλίσεις εἶνε κυρίως τέσσαρες, ἡ ὀριστικὴ, ἡ ὑποτακτικὴ, ἡ εὐκτικὴ καὶ ἡ προστακτικὴ· καταχρηστικῶς δὲ λέγονται ἐγκλίσεις καὶ ἡ ἀπαρέμφατος καὶ ἡ μετοχὴ, αἵτινες εἶναι μικτὰ μέρη τοῦ λόγου, μετέχοντα καὶ τῆς φύσεως τοῦ ῥήματος καὶ τῆς φύσεως τοῦ ὀνόματος. Εἶνε δὲ τὸ μὲν ἀπαρέμφατον ῥηματικὸν οὐσιαστικόν, ἡ δὲ μετοχὴ ῥηματικὸν ἐπίθετον. (Πρὸβλ. §. 619).

§. 804. §. μα'. Αἱ κυρίως ἐγκλίσεις, ἥτοι: ἡ ὀριστικὴ, ἡ ὑποτακτικὴ, ἡ εὐκτικὴ καὶ ἡ προστακτικὴ ὀνομάζονται παρεμφατικαί, διότι παρεμφαίνουσι πλὴν τῆς ιδέας τῆς ἐγκλίσεως, καὶ τὰ πρόσωπα καὶ τοὺς ἀριθμοὺς, πρὸς διάκρισιν τῆς ἀπαρεμφάτου, ἥτις δὲν παρεμφαίνει οὔτε τὴν ιδέαν τῆς ἐγκλίσεως, οὔτε τὰ πρόσωπα καὶ τοὺς ἀριθμοὺς, ἀλλὰ μόνον τὸν χρόνον, καθὼς καὶ τῆς μετοχῆς, ἥτις δὲν παρεμφαίνει πρόσωπα.

§. 805. §. μβ'. Ἐκ τῶν παρεμφατικῶν ἐγκλίσεων ἡ μὲν ὀριστικὴ ἀναλογεῖ πρὸς τὴν ὀνομαστικὴν πτῶσιν, ἡ δὲ προστακτικὴ πρὸς τὴν κλητικὴν, καὶ ἡ ὑποτακτικὴ καὶ εὐκτικὴ πρὸς τὰς πλαγίας. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ μὲν ὀριστικὴ καὶ προστακτικὴ δύνανται νὰ ὀνομασθῶσιν ὀρθαί, ἡ δὲ ὑποτακτικὴ καὶ εὐκτικὴ πλαγίαι ἐγκλίσεις.

§. 806. §. μγ'. Ἐκ τῶν ὀρθῶν ἐγκλίσεων ἡ μὲν ὀριστικὴ ἐκφράζει τὰ διανοήματα ἡμῶν ὡς κρίσεις βεβαίας, ὀριστικὰς, καὶ κατὰ πάντα λόγον ἀπολύτους· ἡ δὲ προστακτικὴ ἐκφράζει ὡς βέβαια, ὀριστικὰ, καὶ ἀπόλυτα τὰ βουλήματα ἡμῶν.

§. 807. §. μδ'. Αἱ πλαγίαι ἐγκλίσεις ἐκφράζουσι τὰ διανοήματα καὶ βουλήματα ἡμῶν ὅχι ὡς ἀπόλυτα, ἀλλ' ὡς ἐξηρητημένα κατὰ διαφόρους τρόπους ἐξ ἀνωτέρων διανοημάτων καὶ βουλημάτων, ὅτινα μόνον εἶνε ἀπόλυτα. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ πρότασις εἶνε κυρία, ἀπόλυτος καὶ αὐ-

τοτελής, ὅταν τὸ ῥῆμα αὐτῆς κῆται κατ' ὀρθὴν ἐγκλίσιν· πλαγία δὲ καὶ ὑποταγῆς ἢ ὑποτελής, ὅταν τὸ ῥῆμα αὐτῆς κεῖται κατὰ πλαγίαν ἐγκλίσιν: ὑποτακτικὴν ἢ εὐκτικὴν.

§. με'. Αὐτοτελοῦς προτάσεως τὸ ῥῆμα κεῖται καὶ κατὰ πλαγίαν ἐγκλίσιν, ἀλλ' ἐξαιρετικῶς καὶ κατὰ τὰς ἀκολουθούς μόνον περιστάσεις:

Α'. Ἡ ὑποτακτικὴ τίθεται δίκην ὀρθῆς ἐγκλίσεως:

α'. Ἐπὶ τοῦ α'. ἐνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ προσώπου παρακελευ- §. 808.
στικῶς ἀντὶ τῆς προστακτικῆς προηγουμένου συνήθως τοῦ: ἴθι, ἄγε, ἄγετε, φέρε, κττ. οἶον: "Ἴθι δὴ, ἀναλογισώμεθα τὰ ὁμολογημένα ἡμῖν.—" Ἀγε σκοπῶμεν καθ' ἕναστον.—" Ἀγε τε κατὰ λίπωμα τὸς ἐπιτηδειοτάτους.—Φέρε δὴ πρὸς ἐμὰν τὸν ἀναλάβω ὁ λέγεις.

β'. Ἐπὶ ὁλοκλήρου τοῦ ἀορίστου μετὰ τοῦ μὴ ἀπαγορευτικῶς §. 809.
ἀντὶ τῆς προστακτικῆς, οἶον: Μὴ τοῦτο ποιήσης (ὄχι: μὴ τοῦτο ποιήσον).—Μηδ' ἐνὶ συμφορὰν ὀνειδίσῃς· κοινὴ γὰρ ἡ τύχη καὶ τὸ μέλλον ἀόρατον.—Μὴ ἀποῦσι μὲν τοῖς τριάκοντα ἐπιδουλεύετε, παρόντας δ' ἀφῆτε.

γ'. Ἐπὶ ἀπορηματικῶν ἐρωτήσεων, ὅπου ἐν τῇ καθομιλουμένῃ τί- §. 810.
θεται ἡ ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ γὰ, οἶον: Τί φῶ; (= τί νὰ εἰπῶ;) — Τί δρῶ; (= τί νὰ κάμω;) — Πόθεν οὖν τις ἄρξεται, πολλῆς οὔσης περὶ τὰ ἀμφισβητούμενα μάχης (= ἀπὸ ποῦ ν' ἀρχίσῃ τις;);

δ'. Ἐνδοιαστικῶς μετὰ τοῦ μὴ, ὅπου ἐν τῇ καθομιλουμένῃ τίθε- §. 811.
ται ἡ φράσις: (γὰ) μὴ τύχη καὶ, ἢ: γὰ μὴ μεθ' ὑποτακτικῆς, οἶον: Μὴ ἀγροικότερον ἢ τὸ ἀληθές εἰπεῖν· ὁκνῶ γὰρ Γοργίου εἶνεκα λέγειν (= νὰ μὴ τύχη καὶ ἔρχεται σὺν χωριάτικο νὰ εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν).

Β'. Ἡ εὐκτικὴ τίθεται δίκην ὀρθῆς ἐγκλίσεως:

α'. Ἐπὶ εὐχῶν, εἴτε μετὰ τοῦ εὐκτικοῦ: εἰ, εἴθε, εἰ γὰρ, οὕτως, §. 812.
ὡς, εἴτε ἄνευ αὐτῶν, οἶον: Ὡ παῖ, γένοιο πατρός· εὐτυχέστερος.— Μὴ ζώῃη μετ' ἀμουσίας.— Εἰ γὰρ γενοίμην, τέκνον, ἀντὶ σοῦ νεκρός.— Εἴθ' ἡμῖν ἀμφοῖν τοῖς γένοιτο σωφρονεῖν.— "Εγὼ" οὕτως ὀναίμην τῶν τέκνων, μισῶ τὸν ἄνδρ' ἐκεῖνον (= ἐγὼ, ἔτσι νὰ χαρῶ τὰ παιδιὰ μου, μισῶ τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον).

β'. Ἡ εὐκτικὴ τίθεται δίκην ὀρθῆς ἐγκλίσεως μετὰ τοῦ δυνητι- §. 813.
κοῦ ἂν ἐπὶ δυνητικῆς ἐννόας, οἶον: Οἱ κακοὶ οὐ ποτ' εὖ πρά- ξειαν ἂν (= Οἱ κ. ποτέ δὲν εἶνε δυνατόν νὰ εὐτυχήσωσι).—Ποῖ

τις ἂν τράποιτο (= πῶς ἔμπορεῖ νῦν φέρη τις;); — Ἀλλ' ὁρι-
στος οὐκ ἂν εἴη δυσγενής.

- §. 814. γ'. Ἡ εὐκτική τίθεται μετὰ τοῦ ἂν δίκην ὁρθῆς ἐγκλίσεως ἐπὶ
τὸ ἁστυκώτερον καὶ εὐγενικώτερον πρὸς ὑποταγὴν τοῦ ὑπερτέρου
τῆς ὁριστικῆς, οἷον: Λέγοις ἂν ὥς τάχιστα, καὶ τάχ' εἰσομαι.
— Οὐτ' ἂν ἐγὼ ταῦτα φήσαιομι, ἀδικοῖην γάρ ἂν ὑμᾶς, ὡς
ἂν ὑμεῖς εὖ οἴδ' ὅτι συγχωρήσασαιτε. — Οὐκ ἂν ἀποφει-
τοῖς τὴν νόσον. — Ὡρα ἂν εἴη πράττειν τὰ δέοντα.

ΣΗΜ. Καθ' ἀπόσας τὰς ἄνωτέρω περιπτώσεις ἡ ὑποτακτικὴ καὶ εὐκτική τί-
θενται κατ' ἐλλειψιν προτάσεως ἀντιτελεῖας κατ' ὁρθὴν ἐγκλίσειν, ἥτις πολλῶν
καὶ λέγεται. Διὰ τοῦτο ὁ ἐν §. μδ'. κανὼν ἔχει σχεδὸν ἀπὸλυτον κῶρον.

§. μδ'. Ἡ κυρία ἔννοια τῶν ἐγκλίσεων δίνεται κατὰ τριποπληθῆ,
ἐκ τῶν γενικῶν κατηγοριῶν τῆς ἀρνήσεως, τῆς ἐρωτήσεως καὶ τοῦ
δυνητικοῦ, αἵτινες ἐκφράζονται διὰ διαφόρων κλίσεων ἢ ἀκλίσεων
μερῶν τοῦ λόγου.

- §. 815. Α'. Ἡ ἀρνησις ἀναρεῖ τὴν ἔννοιαν τοῦ ῥήματος ἀμέσως, καὶ
διὰ τοῦ ῥήματος ὁλοκληρῶν τῆς προτάσεως ἐρμείως. Ἐκφράζεται
δὲ ἡ ἀρνησις αὕτη κατὰ τρεῖς μὲν γενεὴν καὶ ἀπόλυτον ἐν τῇ
ὁριστικῇ καὶ διὰ τοῦ ἀρνητικοῦ ἐπιρρήματος: οὐ, ἥττοι δὲ ἀπολύ-
τως ἐν τῇ προστακτικῇ καὶ ταῖς πλάγιάς ἐγκλίσεις διὰ τοῦ ἀπα-
γορευτικοῦ ἐπιρρήματος: μὴ, οἷον: Φίλιππος οὐκ ἄγει εἰρήνην.
— Οὐ παρεγένετο ὁ φίλος. — Οὐκ ἔσται πόλεμος. — Μὴ
λέγε ταῦτα. — Μὴ τοῦτο φίλον Διὶ πατρὶ γένοιτο. — Ἐὰν
μὴ ὁρθῶς εἴπω, σὸν ἔργον λαμβάνειν λόγον καὶ ἐλέγχειν.
Ὅθεν καθόλου εἰπεῖν τὸ μὲν οὐ ἀρμόζει εἰς τὰς ἀντιτελεῖας, τὸ δὲ
μὴ εἰς τὰς ὑποτελεῖς προτάσεις. Ἐκ τῶν περὶ τῆς ἀρνήσεως ἤξει
σημειώσεως εἶνε αἱ ἐξῆς μάλιστα λεπτομέρειαι:

- §. 816. α'. Ἡ εὐκτικὴ τημεμένη δίκην ὁρθῆς ἐγκλίσεως (§. με'. Β'.) μό-
νον ἐπὶ εὐχῶν λαμβάνει μὴ, ἐπὶ δὲ τῶν λαπῶν περιπτώσεων (§. 813.
814.) λαμβάνει οὐ, οἷον: Μὴ ἔφη μετ' ἀμουσίας. — Οὐκ ἂν
γένοιτο ταῦτα. — Οὐκ ἂν ἀποφειτοῖς τὴν νόσον.

- §. 817. β'. Εἰς τὸ ἀπαρέμνατον, τελικὸν μὲν, ἀρμόζει τὸ μὴ, εἰδικὸν δὲ.
τὸ οὐ, οἷον: Χρὴ μὴ καταφρονεῖν τοῦ πλήθους. — Ἀνάγκη
φαιέν οὐδένα θεῶν οὔτε μάχεσθαι τὰ νῦν, οὔτε μαχεῖ-
σθαι ποτε.

- §. 818. γ'. Εἰς τὴν μετοχὴν ἀρμόζει τὸ μὴ μὲν, ἐὰν ἀναλύεται εἰς ὁρσι-
κὴν, τὸ οὐ δὲ ἐὰν ἀναλύεται εἰς πλάγιαν ἐγκλίσειν, οἷον: Οὐκ ἂν
δύνατο μὴ καμῶν εὐδαιμονεῖν (= οἷον ἂν δύνατο εὐδαιμονεῖν. εἰ
μὴ κάμοις). — Ὁ μὴ δαρεῖς ἄνθρωπος οὐ παιδεύεται (= ὅς ἂν

μὴ δαρῇ ἄνθρωπος οὐ παιδεύεται).—Ἐτέροις ἂν ἔχοιμι ἐπιθεῖ-
ξαι οὐ μετασχόντας τῆς πολιτείας (=ἐτέροις ἂν ἔχοιμι ἐπι-
θεῖξαι, αἱ (ᾗ: ὅτι) οὐ μετέσχον τῆς πολιτείας).

ΣΗΜ. Ὁ λόγος ᾗ το μέγρι τῷδε περὶ τοῦ οὐ καὶ μὴ ὡς ἀναφερο- §. 819.
μένων εἰς τὸ ῥῆμα καὶ δι' αὐτοῦ εἰς ὁλόκληρον ἐμμέσως τὴν αὐτοτελῆ
ᾗ ὑποτελῇ πρότασιν. Ἄλλος ὁ λόγος, ὅταν τὸ οὐ καὶ μὴ ἀναφέρεται
ὅχι εἰς τὸ ῥῆμα, ἀλλὰ εἰς ἑτέραν λέξιν τῆς προτάσεως, εἴτε κύριον
ὅρον εἴτε προσδιορισμὸν αὐτῆς, ὅπερ δύναται νὰ διακριθῇ μόνον ἐκ
τῆς ἐννοίας καὶ ἐκ τῆς θέσεως τοῦ μορίου, οἷον: Οὐ πάντα ὀρθῶς
ἐποίησεν.—Πάντα οὐκ ὀρθῶς ἐποίησε.—Ὄρθως πάντα οὐκ
ἐποίησε. Καὶ ἐν τούτοις τίθεται: οὐ μὲν, ἐὰν μετατρέπομένης τῆς
προτάσεως γεννᾶται χρεία ὀριστικῆς ᾗ μετοχῆς μετὰ τοῦ οὐ, τίθεται
δὲ μὴ, ἐὰν γεννᾶται χρεία πλῆγας ἐγκλίσεως ᾗ ἀπαρεμφάτου ᾗ μετο-
χῆς μετὰ τοῦ μὴ, οἷον: Ὁ μὴ ἱατρὸς ἀρεπιστήμων ὧν ὁ ἱατρὸς ἐπι-
στήμων (=ὅς ἂν μὴ ἥιατρὸς, ἂν.—) Τὸ τῶν ὁμοίων ἠξιῶσθαι τοὺς
μὴ ὁμοίους οὐ δίκαιον (=τούς μὴ ὁμοίους ὄντας=οἱ ἂν μὴ ὁμοιο-
ῶσι).—Δεινὸν ἐστὶν ἢ μὴ ἐμπειρία (=τὸ μὴ ἐμπειρον εἶναι
τινα).—Θεμιστοκλῆς ἔγραψε τὴν τῶν γεφυρῶν δι' αὐτὸν οὐ
διὰ λυσιγ (=Θεμ. ἔγρ. ὅτι αἱ γεφυραὶ δι' αὐτὸν οὐ διελύθησαν).

Β'. Ἡ ἐρώτησις κεῖται ὡς μέσως τις ὅρος μετὰ τῆς καταφάσεως §. 820.
καὶ τῆς ἀποφάσεως, οὔτε θέτουσα καὶ καταφάσκουσα, οὔτε αἰρουσα
καὶ ἀποφάσκουσα τι, ἀλλὰ ᾗ ἐξαρτῶσα αὐτὸ ἐκ τῆς ἀποκρίσεως τοῦ
πρὸς ὃν ἡ ἐρώτησις, ᾗ ἀρίνουσα τὸ πρᾶγμα ἐν γένει ἐκπρεμές. Ὅπως
δὲ ἡ ἀρνήσις, οὕτω καὶ ἡ ἐρώτησις ἀναφέρεται ᾗ εἰς μίαν τινα λέξιν
τῆς προτάσεως μόνον, ὅρον κύριον ᾗ προσδιορισμὸν, ᾗ ἀμέσως εἰς τὸ
ῥῆμα καὶ δι' αὐτοῦ ἐμμέσως εἰς ὁλόκληρον τὴν πρότασιν. Τὸ πρῶτον
γίνεται διὰ τῶν ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν, τὸ δεῦτερον ᾗ διὰ τῆς
ἀρνήσεως καὶ τῆς προφορᾶς, ᾗ δι' ἐρωτηματικῶν ἐπιρρήματων.

α'. Διὰ τῶν ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν: τίς, πότερος, πῶς, §. 821.
πόσος, ᾗ ἐρώτησις περιορίζεται εἰς κύριον τινα ὅρον ᾗ προσδιορισμὸν
τῆς προτάσεως, οἷον: Τίς ἐστὶν ὁ αἷτιος;—Τίνα φέρεις ἄγγε-
λιαν;—Πόσον τὰ ὦτια ἐπρίω;—Διὰ τί ταῦτα πέπρακται;
Ἡ τοιαύτη δὲ ἐρώτησις τίθεται οὐ μόνον ἐπὶ τῶν αὐτοτελῶν προτά-
σεων, ἀλλὰ παρεμβάλλεται καὶ εἰς τὰς ὑποτελεῖς, καὶ εἰς τὰς μετο-
χικάς, οἷον: Πότε ἂ χρὴ πράξετε; ἐπειδὴν τί γένηται;—Τί
ιδὼν τὸν Κριτόβοσλον ποιῶντα ταῦτα κατέγνωκας αὐτοῦ;

β'. Ἡ ἐρώτησις, ᾗτις δὲν περιορίζεται εἰς ὅρον τινα κύριον ᾗ
προσδιορισμὸν, ἀλλ' ἀναφέρεται εἰς τὸ ῥῆμα, καὶ δι' αὐτοῦ εἰς
ὁλόκληρον τὴν πρότασιν, ἐκφράζεται:

- §. 822. 1. Διὰ τῶν ἀρνητικῶν μορίων: οὐ, οὐκουν, μὴ, μῶν. Καὶ διὰ μὲν τοῦ οὐ, οὐκουν, κττ. ὁ ἐρωτῶν προσδοκᾷ καταφατικὴν ἀπόκρισιν, διὰ δὲ τοῦ: μὴ, μῶν, κττ. ἀποφατικὴν, οἶον: Οὐ τοῦτό γε θάνατος ὀνομάζεται, λύσις καὶ χωρισμὸς ψυχῆς ἀπὸ σώματος; Παρτάπασί γε.—Οὐκουν καὶ λῦπαι ὡσαύτως αἱ μὲν χρησταὶ εἰσιν, αἱ δὲ πονηραὶ; Πῶς γὰρ οὐ;—Μὴ Ἀχιλλεὺς οἶει φροντίσαι θανάτου καὶ κινδύνου; Οὐ δῆτα.—Μὴ ἀρχιτέκτων βούλει γενέσθαι;—Μῶν καὶ πρὸς ἡμᾶς τείνει τοῦτο;—Τί δέ; οἱ τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν ὀρίζομενοι μῶν μὴ ἐλάττωτος πλάνης ἔμπλεοι τῶν ἐτέρων;—Ἀρ' ὧ Ἀντίσθενης εἰσὶ τινες ἀξιοὶ φίλων ὥσπερ οἰκετῶν;
- §. 823. 2. Ἐὰν ἡ ἐρώτησις ἐκφέρεται διὰ τοῦ ἦ, ἡ προσδοκωμένη ἀπόκρισις δύναται νὰ ᾔη καὶ ἀποφατικὴ καὶ καταφατικὴ, οἶον: Ἡ καὶ σχολὴ ἔσται, ὧ πάτερ, σωμασκεῖν τοὺς στρατιώτας;
- §. 824. 3. Ἡ ἐρώτησις δηλοῦται διὰ μόνης τῆς προφορᾶς, εἴτε εἰς ἓνα καὶ μόνον ὄρον ἢ προσδιορισμὸν εἴτε εἰς τὸ ῥῆμα καὶ ὀλόκληρον τὴν πρότασιν ἀναφερομένη, οἶον: Ἐλλήνες ὄντες βαρβύροις δουλεύομεν;—Ἐμὲ μόνον οὐ γιγνώσκεις, ὧ Κῦρε, τῶν συγγενῶν;—Οἶσθαι τινὰς ἀνθρώπους ἀχαρίστους καλουμένους;
- §. 825. 4. Ἐρώτησις ἀναφερομένη εἰς τὸ ῥῆμα ἀμέσως καὶ δι' αὐτοῦ εἰς ὀλόκληρον τὴν πρότασιν ἐκφράζεται μάλιστα καὶ κυριώτατα διὰ τῶν ἐρωτηματικῶν ἐπιρρήμάτων: πῶς, πόθεν, ποῦ κτλ. καὶ τῶν οὐδετέρων ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν, ἐπεχουσῶν τόπον ἐπιρρήματος: τί, πότερον, πότερα, κτλ. οἶον: πῶς ἡμῖν ἔχεις;—Ποτέρως ἂν μᾶλλον ἄνθρωποι σωφρονοῖεν ἀργοῦντες ἢ τῶν χρησίμων ἐπιμελούμενοι;—Οἱ φαίνονται καὶ λέγοντες ὁ μὴ ἴσασι καὶ πράττοντες πότερὰ σοι δοκοῦσιν ἐπὶ τοῖς τοιοῦτοις παῖνον ἢ ψέγου τυγχάνειν;—Καὶ πῶς ἂν ταῦτα γ' ἔτι ξυγχωροῖμεν;—Τί οὖν οὐ διηγῆσω ἡμῖν τὴν ξυρροσίαν;—Τί ποτε οἱ βουλόμενοι καθαρίζειν ἑκατοὶ γενέσθαι πειρῶνται ὡς συνεχέστατα ποιεῖν τοῦτο;—Τί θνητὸς ὢν ἀθάνατα φρονεῖς;
- §. 826. Γ'. Τὸ δυνητικὸν εἶνε αὐτὴ ἡ ἐννοια τῶν πλαγίων ἐγκλίσεων, ἐκφράζουσα τὸ ἐνδεχόμενον ἀντιθέτως πρὸς τὴν ὀριστικὴν, ἣτις ἐκφράζει τὸ ὠρισμένον καὶ βέβαιον. Τὸ δυνητικὸν τοῦτο ἐκφράζει ὁ δυνητικὸς σύνδεσμος ἂν. Ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς ἐννοίας του ὁ δυνητικὸς ἂν ἀρμόζει εἰς τὰς πλαγίας ἐγκλίσεις. Ἀλλὰ καθὼς αἱ πλάγια ἐγκλίσεις τίθενται ἐνίοτε κατ' ἐξαίρεσιν δίκην ὀρθῆς, οὕτω καὶ τὰν ἀπαλιν ἢ ὀρθὴ ἐγκλίσις, ἡ ὀριστικὴ, τίθεται ἀντὶ πλαγίας, καὶ τότε λαμβάνει τὸν δυνητικὸν ἂν. Περὶ τῆς κυρίας ἐν ὑποτελεῖ προτάσει χρήσεως τοῦ

ἂν θέλωμεν ἰδῆ ἀκολούθως· ἐνταῦθα δὲ λέγομεν περὶ τῆς ἐν αὐτο-
τελεῖ προτάσει χρήσεως αὐτοῦ.

α'. Ὁ ἂν τίθεται μετὰ τῆς εὐκτικῆς ὡς εὐθείας ἐγκλίσεως κει- §. 827.
μένης εἴτε ἐπὶ δυνητικῆς ἐννοίας (§. 813) εἴτε πρὸς κόλασιν ἀστυ-
χωτέρων τοῦ ἀποτόμου τῆς ὀριστικῆς (§. 714), οἶον: Ἀνὴρ ἄριστος
οὐκ ἂν εἴη δυσγενής. — Ὡρα ἂν εἴη πράττειν τὰ δεόντα.

β'. Ὁ ἂν τίθεται μετὰ τῶν παραγομένων χρόνων τῆς ὀριστικῆς §. 828.
ἐν τῇ ἀποδόσει ἀδυνάτων ὑποθέσεων, οἶον: Πολ.λοῦ ἂν ἄξιον ἦν
τὸ πλουτεῖν, εἰ καὶ τὸ χαιρεῖν αὐτῷ συνῆν. — Λυκοῦργος οὐδὲν
ἂν διάφορον τῶν ἄλλων πόλεων τὴν Σπάρτην ἐποίησεν, εἰμὴ
τὸ πείθεσθαι τοῖς νόμοις μάλιστα ἐνεργάσατο αὐτῇ. — Τῶν ἀδι-
κημάτων ἂν ἐμέμνητο τῶν αὐτοῦ, εἴτι περὶ ἐμοῦ γεγράφει.

ΣΗΜ. α'. Ἐν τούτοις ἡ ὀριστικὴ εἶνε κατὰ γραμματικὴν μόνον μορφήν ὀρθή
ἐγκλισις, διότι λογικῶς εἶνε καὶ αὐτῶν τῶν πλαγίων ἐγκλίσεων πλαγιωτέρα, ὡς
ἐκφράζουσά τι ὅπως ἀδύνατον.

ΣΗΜ. β'. Ἐν γένει δὲ, ὅπως αἱ πλάγιοι ἐγκλίσεις τίθενται ἐν τῷ λόγῳ δίκην
ὀρθῶν κατ' ἐξαιρέσιν καὶ κατὰ συμβεβηκός, οὕτω καὶ ὁ δυνητικὸς ἂν τίθεται μετὰ
τῆς ὀριστικῆς καὶ τῆς ἐν ὀρθῇ χρήσει εὐκτικῆς κατ' ἐξαιρέσιν καὶ κατὰ συμβεβηκός.

ΣΗΜ. γ'. Ἡ ὑποτακτικὴ, ὡς ἡ κυρίως καὶ καθ' αὐτὸ πλάγια ἐγκλισις, οὐ μόνον
ἦχιστα καὶ μόλις τίθεται ὡς ὀρθή ἐγκλισις, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ὡς ὀρθῆς χρήσει
αὐτῆς (§. με'. Δ'.) οὐδέποτε λαμβάνει τὸν δυνητικὸν ἂν.

ΣΗΜ. δ'. Τὸν δυνητικὸν ἂν προσλαμβάνει καὶ τὸ ἀπαρέμφατον §. 829.
καὶ ἡ μετοχή, ὅσκις περιφραζομένου τοῦ λόγου γίνεται χρεῖα τοῦ
ἂν ἐν τῇ ἀναλύσει τοῦ ἀπαρεμφάτου ἢ τῆς μετοχῆς, οἶον: Κῦρος
εἰ ἐβίωσεν, ἄριστος ἂν δοκεῖ ἄρχων γενέσθαι (=Κῦρος εἰ ἐβίω-
σεν, ἄριστος ἂν ἄρχων ἐγένετο, ὡς μοι δοκεῖ). — Εὐ ἴσθι μηδὲν ἂν
με τούτων ἐπιχειρήσασα πείθειν, εἰ δυναστεῖαι μόνον καὶ
πλουτοῦν ἐώρων ἐξ αὐτῶν γενησόμενον (=Εὐ ἴσθι ὅτι, οὐδὲν ἂν
τούτων ἐπεχειροῦν πείθειν, εἰ δυν. μόν. κ. πλ. ἐώρων ἐξ αὐτῶν γεν.).

§. μζ'. Τὰ κῶλα τοῦ λόγου συνδέονται, ὡς προεῖρέθη (§. 800), ἢ §. 830.
κατὰ παράταξιν ἢ καθ' ὑπόταξιν. Κατὰ παράταξιν συνδέονται τὰ
κῶλα, ὅταν ὁ σύνδεσμος δὲν ἔχῃ τὴν δύναμιν νὰ μεταβάλλῃ εἰς πλα-
γίαν τὴν ὀρθὴν ἐγκλισιν τοῦ ἐτέρου κώλου, οἶον: Φιλομαθὴς ἦς ποτε,
καὶ νῦν πολυμαθὴς εἶ. — Πολυμαθὴς εἶ νῦν, φιλομαθὴς γὰρ ἦς
ποτε. — Φιλομαθὴς ἀείποτε διετέλεις ὦν, νῦν οὐκ πολυμα-
θὴς γέγονας. Καθ' ὑπόταξιν δὲ συνδέονται τὰ κῶλα, ὅταν ὁ σύν-
δεσμος, δι' οὗ συνδέονται, ἢ μετέβαλεν ἢ ἔχῃ τὴν δύναμιν νὰ μετα-
βάλλῃ εἰς πλαγίαν τὴν ὀρθὴν ἐγκλισιν τοῦ ῥήματος τοῦ ἐτέρου τῶν
κώλων, οἶον: Ἔσο φιλομαθὴς, ἵνα ἦς πολυμαθὴς. — Πολυμα-
θὴς εἶ, ἐπεὶ φιλομαθὴς ἦς (διότι καὶ: ἐπὶ φιλομαθὴς γένῃ,
πολυμαθὴς ἔσῃ). — Εἰ φιλομαθὴς γέγονας, πολυμαθὴς εἶ (διότι

καί: εἰ φιλομαθής εἴης, πολυμαθής ἂν εἴης· καί: ἐὰν (εἰ + ἂν) ἦς φιλομαθής, ἔση πολυμαθής.), κτλ.

- §. 831. §. μη'. Ἡ κατὰ παράταξιν σύνδεσις δύναται νὰ παρεμβληθῇ εἰς τὸ κῶλον λόγου καθ' ὑπόταξιν, καὶ τότε, ἐὰν τὸ κῶλον ἦνε ἡ ὑποτελής πρότασις (§. μδ'), ὁλόκληρος ὁ κατὰ παράταξιν λόγος νὰ ἦνε ἓν κατὰ παράταξιν σύνδετον κῶλον τοῦ καθ' ὑπόταξιν λόγου, οἷον: *Ἐὰν ἦς φιλομαθής, καὶ τοῖς διδάσκουσι σεαυτὸν εὐπειθῇ τε καὶ εὐσεβῇ διατελῇς παρέχων, καλὸς παρ' ἀπάντων ἀκούσεις κάγαθός.* Καὶ ἀμφοτέρω τὰ κῶλα τοῦ καθ' ὑπόταξιν λόγου δυνατὸν νὰ ἦνε λόγοι κατὰ παράταξιν, οἷον: *Ἐὰν ἦς φιλομαθής καὶ τοῖς διδάσκουσι σεαυτὸν εὐπειθῇ τε καὶ εὐσεβῇ διατελῇς παρέχων, καλὸς μὲν κάγαθός παρ' ἀπάντων ἀκούσεις, ὀνήσιμος δέ σοι ἐν τῷ βίῳ ἔσται ἡ ἐκ τῶν λόγων μάθησις.* Ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ παρένθετος αὕτη παράταξις δυνατὸν νὰ γίνη καὶ διὰ συνδέσμων ὅχι τοῦ αὐτοῦ ἀλλὰ διαφόρου εἶδους, οἷον: *Ἐὰν ἦς φιλομαθής, καὶ τοῖς μὲν διδάσκουσι σεαυτὸν εὐπειθῇ τε παρέχης καὶ εὐσεβῇ, τοῖς δὲ διδασκομένοις τὸν νοῦν προσέχης, καλὸς μὲν κάγαθός παρ' ἀπάντων ἀκούσεις, ὀνήσιμος δέ σοι ἐν τῷ βίῳ ἔσται ἡ ἐκ τῶν λόγων μάθησις, καὶ σεαυτῷ γῆρας ἄλυπον παρασκευάσεις.*

§. μθ'. Εἰς τὴν κατὰ παράταξιν σύνδεσιν χρησιμεύουσι:

- §. 832. Α'. Τὰ τρία εἶδη τῶν συνδέσμων, τὰ χρησιμεύοντα καὶ εἰς τὴν σύνδεσιν τῶν κυρίων ὄρων ἢ τῶν προσδιορισμῶν τῆς συνθέτου προτάσεως (§. λδ'), ἦτοι οἱ συμπλεκτικοί, οἱ ἀντιθετικοί καὶ οἱ διαζευκτικοί. Οἱ λόγοι, ὧν τὰ κῶλα συνδέονται διὰ τῶν συνδέσμων τούτων, ὀνομάζονται καὶ αὐτὰ συμπλεκτικοί, διαζευκτικοί καὶ ἀντιθετικοί. Συνδέονται δὲ τὰ κῶλα τῶν λόγων τούτων ἢ δι' ἐνὸς ἢ διὰ δύο συνδέσμων, ἐκατέρου αὐτῶν εἰς ἐκάτερον τῶν κῶλων ἀναφερόμενου, ὅπως δεικνύουσι τὰ ἀκόλουθα παραδείγματα:

- §. 833. α'. Συμπλεκτικοί λόγοι συνδεόμενοι διὰ τοῦ καί, τὲ, καὶ — καί, τε — τε, τὲ — καί, οἷον: *Σωκράτης ἐδίδασκε καὶ Ξενοφῶν ἤκουεν αὐτοῦ. — Ἐς τὸν Μαραθῶνα τὰς νέας ὤρμιζε οὗτος, ἐκδάντας τε ἐς γῆν τοὺς βαρβάρους διέτασσε. — Καὶ αὐτοὶ ἐμάχοντο καὶ τοῖς ἄλλοις παρεσκευάζοντο. — Παρῶμέν τε οὖν ἐπὶ τόδῃ τὸ ἀρχεῖον, ἀσπῶμέν τε, δι' ὧν μάλιστα δυνησόμεθα κατέχειν ἃ δεῖ, παρέχωμέν τε ἡμᾶς αὐτοὺς χρῆσθαι Κύρῳ ὅτι ἂν δεῖ. — Ὁ γὰρ Γλαῦκων αἰεί τε ἀνδρειότατος ὢν τυγχάνει πρὸς ἅπαντα, καὶ δὴ καὶ τότε τοῦ Θρασυμάχου τὴν ἀπόρρησιν οὐκ ἀπεδέξατο.*

ΣΗΜ. α'. Ἡ συμπλοκή δυνατὸν νὰ συμβαίνει καὶ εἰς πλαγίας ἐγκλίσεις κατὰ τὰ ἐν §. μη'. εἰρημένα.

ΣΗΜ. β'. Μετὰ τοῦ οὐ ὃ τε γίνεται οὐτε, μετὰ δὲ τοῦ μὴ γίνεται μήτε. Καὶ τὸ μὲν οὐτε ἀναφέρεται εἰς τὰς ὀρθὰς ἐγκλίσεις κυρίως, τὸ δὲ μήτε εἰς τὰς πλαγίας. Ἴδε καὶ §. μζ'. Α.

ΣΗΜ. δ'. Ἐπιτείνεται ἐτι μᾶλλον ἢ συμπλοκὴ διὰ τῶν: οὐ (μὴ) μόνον (ὅτι, ὅπως)—ἀλλὰ καὶ.

β'. Ἀντιθετικοὶ λόγοι, ὧν τὰ δύο κῶλα συνδέονται διὰ τοῦ: δὲ §. 834. μόνον, ἢ: μὲν — δὲ, καὶ ἐτι ἐντονώτερον διὰ τοῦ: (μὲν)—ἀλλὰ (μὲν τοι, ὅμως), οἷον: *Εὐμπορήσετε ἐν τῇ πόλει ἕκαστοι ἐν μέρει, τὸν δὲ πολὺν χρόνον μετ' ἀλλήλων οἰκήσετε ἐν τῷ καθαρῷ. — Λέγεις μὲν εὖ, πράττεεις δ' οὐδέν. — Ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοὶ, ἀλλ' οὐκ Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἠνθαρε θυμῷ. — Ἦδομαι μὲν ὑπὸ ὑμῶν τιμώμενος, τὸ μὲν τοι ἐμὲ προκριθῆναι οὐ δοκεῖ μοι συμφέρον εἶναι.*

ΣΗΜ. α'. Ὁ δὲ (καὶ μετ' ἀρνήσεως οὐδὲ, μηδὲ) χρησιμεύει πολ- §. 835. λάκις ἄνευ προηγούμενου μὲν εἰς τὸ νὰ συνδέσῃ οὐ μόνον κῶλον λόγου πρὸς προηγούμενον, ἀλλὰ καὶ λόγον, καὶ περίοδον πρὸς τὰ προηγούμενα, ἄνευ ἀντιθετικῆς σημασίας καὶ μόνον πρὸς μετάβασιν ἀπὸ ἑτέρου εἰς ἕτερον ἀντικείμενον· ὀνομάζεται δὲ τότε μεταβατικὸς.

ΣΗΜ. β'. Ὁ ἀλλὰ ἀναιρεῖ προηγούμενην ἄρνησιν, οἷον: *Καὶ γὰρ οὐ παρελήλυθα ἐρῶν ὑπὲρ ἑμαυτοῦ, ἀλλὰ περὶ τοῦ δικαίου ἀγωνίζομαι.* Πολλάκις δὲ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τίθεται ὁ δὲ ἀντὶ τοῦ ἀλλὰ.

ΣΗΜ. γ'. Πολλάκις τὸ ῥῆμα (ὅπως καὶ ἐν τῇ συνθέτῳ προτάτει §. 837. ὁ κύριος ὅρος ἢ ὁ προσδιορισμὸς) ἐπαναλαμβάνεται ἐν ἀμφοτέροις τοῖς κώλοις, ἄνευ ἀντιθετικῆς σημασίας, συμπλοκῆς δὲ μόνον ἀπλῆς χάριν, οἷον: *Ὁ ἀρετὴν ἔχων πλουτεῖ μὲν ὄντων φίλων, πλουτεῖ δὲ καὶ ἄλλων βουλομένων γενέσθαι (=ὁ ἀρ. ἔχων καὶ ὄντων φίλων, καὶ ἄλλων βουλομένων γενέσθαι πλουτεῖ).*

γ'. Διαζευκτικοὶ λόγοι, ὧν τὰ δύο κῶλα συνδέονται διὰ τοῦ: ἢ, §. 838. ἢ — ἢ, ἢτοι ἢ, οἷον: *Χρῶ τοῖς εἰρημένοισι, ἢ ζητεῖ βελτίῳ τούτων. — Ἡ λέγε τι σιγῆς κρεῖττον, ἢ σιγὴν ἔχε. — Αὐτοὶ ἢτοι κρίνομεν γε, ἢ ἐνθυμούμεθα ὀρθῶς τὰ πράγματα.*

ΣΗΜ. α'. Ἡ ἀδιάφορος καὶ κατ' ἀρέσκειαν διάζευξις ἐκφράζε- §. 839. ται διὰ τοῦ: εἴτε (ἐάν τε, ἄν τε, ἢν τε) σπανίως, εἴτε — εἴτε συνήθως, καὶ εἴτε — ἢ συνηθέστατα. Καὶ τὸ μὲν εἴτε φέρεται πρὸς ὀριστικὴν, τὸ δὲ ἐάν (ἄν, ἢν) τε πρὸς ὑποτακτικὴν.

ΣΗΜ. β'. Ὁ διαφορικὸς καὶ συγκριτικὸς ἢ συνδέει ὅπως τοὺς κυ- §. 840. οῖους ὅρους ἢ τοὺς προσδιορισμοὺς τῆς συνθέτου προτάσεως, οὕτω καὶ τὰ κῶλα διαφορικοῦ ἢ συγκριτικοῦ λόγου, οἷον: *Οὐδέν τι νεώτερον*

πεποίηκα ἢ καὶ ἐν εἰρήνῃ εἶωθα ποιεῖν.—Προσέβαλον ἐκ τοῦμπαλιν ἢ οἱ ἄνδρες αὐτῶν ὑπερέβαινον.

- §. 841. Β'. Εἰς τὴν κατὰ παράταξιν σύνδεσιν χρησιμεύουσι καὶ οἱ κατὰ παράταξιν αἰτιολογικοὶ: γὰρ, ἄρα, οὖν, τοίνυν, ὥστε κτλ. Οἱ κατὰ παράταξιν οὗτοι αἰτιολογικοὶ ἀναλογοῦσι πρὸς τοὺς καθ' ὑπόταξιν αἰτιολογικούς, καὶ ἰδίως ὁ μὲν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου δηλωτικός γὰρ πρὸς τὸν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου δηλωτικὸν ἐπεὶ, ἐπειδὴ, οἱ δὲ συμπερασματικοὶ: ἄρα, οὖν, τοίνυν κτλ. καὶ ὁ ἀποτελεσματικός ὥστε πρὸς τοὺς τελικούς ὅπως καὶ ἔνα.

- §. 842. α'. Διὰ τοῦ γὰρ ἐπιφέρεται πρότασις ἐκφράζουσα τὸ ποιητικὸν αἶτιον, οἷον: Λέγε, σὺ γὰρ οἶσθα.—Πολλὰς ἄν εὗροις μηχανὰς, γυνὴ γὰρ εἶ.

- §. 843. ΣΗΜ. α'. Ἐνίοτε ἢ μετὰ τοῦ γὰρ αἰτιολογικὴ πρότασις παρεμβάλλεται δίκην παρενθέσεως εἰς τὴν αἰτιολογουμένην, οἷον: Φέρε δὴ, ῥητορικῆς γὰρ φῆς ἐπιστήμην τέχνης εἶναι, ἢ ῥητορικὴ περὶ τί τῶν ὄντων τυγχάνει οὕσα;

- §. 844. ΣΗΜ. β'. Μετὰ τοῦ αἰτιολογικοῦ κώλου συγχωνεύεται συνήθως κῶλον ἀντιθετικόν, ἐξ οὗ ἀπομένει μόνον ὁ σύνδεσμος ἀλλὰ κατ' ἔλλειψιν τοῦ ῥήματος, οἷον: Ἐγὼ γοῦν καὶ αὐτὸς ἐκαλλυνόμην τε καὶ ἡδυνόμην ἄν, εἰ ἠπιστάμην ταῦτα· ἀλλ' οὐ γὰρ ἐπίσταμαι, (=ἀλλ' οὐ καλλύνομαι οὐδ' ἡδυνόμην, οὐ γὰρ ἐπίσταμαι).

- §. 845. ΣΗΜ. Διάφορος τοῦ αἰτιολογικοῦ εἶνε ὁ ἐπεξηγηματικός γὰρ, συνήθης εἰς τὰς κατὰ παράθεσιν ἐπιφερομένας προτάσεις (§. λα'. Γ'), οἷον: Ἀθηναῖοι περὶ χρηστῆς μᾶλλον δόξης ἐσπούδαζον ἢ περὶ χρημάτων. Τεκμήριον δὲ· χρήματα γὰρ πλεῖστα ὑπὲρ φιλοτιμίας ἀνῆλωσαν.

- §. 846. β'. Διὰ τῶν συμπερασματικῶν συνδέσμων: ἄρα, οὖν, οὐκοῦν, τοίνυν, κτλ. ἐπιφέρεται κατὰ παράταξιν κῶλον δηλωτικὸν τοῦ ἐκ τῶν προηγουμένων κρίσεων ἐξαγομένου συμπεράσματος, οἷον: Τί περὶ ψυχῆς ἐλέγομεν; ὁρατὸν εἶναι ἢ οὐχ ὁρατόν; Οὐχ ὁρατόν. Ἀειδὲς ἄρα.—Ἀναρχία ἄν καὶ ἀταξία ἐνόμιζον ἡμᾶς ἀπολέσθαι. Δεῖ οὖν πολὺ τοὺς ἄρχοντας ἐπιμελεστέρους εἶναι τοὺς νῦν τῶν πρόσθεν.—Τί τὸ ζῶν; ψυχῆς φήσομεν εἶναι; Μάλιστα γ' ἔφη. Οὐκοῦν καὶ ἀρετὴν τινὰ φαμεν ψυχῆς εἶναι; Φαμέν.—Ἐγὼ οἶδ' ὅτι ἡὔξω τὰ νῦν πεπραγμένα σοι καταπραχθῆναι. Ἐμοὶ τοίνυν αἰσχίον δοκεῖ εἶναι τὸ ταῦτα νῦν μὴ κατασχεῖν ἢ τότε μὴ λαβεῖν.

- §. 847. γ'. Διὰ τοῦ ἀποτελεσματικοῦ συνδέσμου ὥστε ἐπιφέρεται κατὰ παράταξιν κῶλον δηλωτικὸν τοῦ ἐκ τῶν προηγουμένων ἀποτελέσματος.

τος ἢ αἰτιατοῦ, οἷον: Οὕτως ἰσχυρόν ἐστὶν ἢ ἀλήθεια, ὥστε πάντων ἐπικρατεῖ τῶν ἀνθρωπίνων λογισμῶν. — Λακεδαιμόνιοι τοσοῦτον ἀπολελειμμένοι τῆς κοινῆς παιδείας καὶ φιλοσοφίας εἰσὶν, ὥστ' οὐδὲ γράμματα μαρθάνουσιν.

ΣΗΜ. α'. Τὸ ὥστε φέρεται πρὸς ἀπαρέμφατον, ὅταν τὸ ἀποτελεσματικὸν κῶλον νοῆται ὅχι ὡς βέβαιον ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς γραμματικῆς ἐγκλίσεως ἢ ὡς ἐκ τῆς λογικῆς φύσεως τῶν προηγουμένων ἐνδεχόμενον καὶ προσδοκητέον ἀποτελεσμα, οἷον: Χρὴ εἰς τοιοῦτον ἀγῶνα μηδέποτε καταστῆναι, ὥστε πάντα λαβεῖν ἢ πάντα ἀποβαλεῖν. — Διὰ παρτὸς τοῦ χρόνου τὴν ἀλήθειαν οὕτω φαίρου προτιμῶν, ὥστε πιστοτέρους εἶναι τοὺς σοὺς λόγους ἢ τοὺς τῶν ἄλλων ὄρκους. — Κλέαρχος ἤλυνεν ἐπὶ τοὺς Μέγανρος, ὥστε ἐκείνους ἐκπεπληχθαι.

ΣΗΜ. β'. Ἀπαρεμφατικὸν ἀποτελεσματικὸν κῶλον προσλαμβάνει τὸν συγκριτικὸν ἢ, ὅταν νοῆται ὡς ἐνδεχόμενος ὅρος συγκρίσεως, οἷον: Φοβοῦμαι μὴ τι μεῖζον ἢ ὥστε φέρειν δύνασθαι κακὸν τῇ πόλει συμβῇ (= φοβοῦμαι μὴ συμβῇ τῇ πόλει κακὸν τι μεῖζον οὐ ἂν δύναίτο φέρειν.).

§. γ'. Τοῦ καθ' ὑπόταξιν λόγου τὰ κῶλα συνδέονται ἢ δι' ἀναφορικῶν λέξεων, ἢ δι' ὑποτακτικῶν συνδέσμων. Καὶ τὸ μὲν κῶλον, ὅπερ ἔχει τὴν ἀναφορικὴν λέξιν ἢ τὸν ὑποτακτικὸν σύνδεσμον, ὀνομάζεται ὑποταγὴς κῶλον, ἢ πρότασις κατ' εἰδικωτέραν σημασίαν, τὸ δὲ ἕτερον κύριον ἢ αὐτοτελὲς κῶλον ἢ ἀπόδοσις. Τὸ ὑποταγὴς κῶλον δύναται νὰ λέγεται καὶ πλαγία ἢ ἐξηρητημένη πρότασις, τὸ δὲ κύριον καὶ κυρία ἢ πρωτεύουσα πρότασις.

§. δ'. Τὸ ῥῆμα τῆς ὑποταγοῦς προτάσεως δὲν δύναται ἐξ οὐδενὸς λόγου νὰ μεταβάλλῃ τὴν ἅπαξ ὁρισθεῖσαν ἐγκλισίν του. Ἀλλὰ τὸ ῥῆμα τῆς ἀποδόσεως δύναται ὡς ἐκ τῶν διαφορῶν πρὸς τὰ ἡγούμενα ἢ τὰ ἐπόμενα σχέσεων του, καὶ ἰδίως ἐὰν ἡ ἀπόδοσις γίνῃ καὶ αὐτὴ ὑποταγὴς πρότασις ἐτέρας ἀποδόσεως, νὰ μεταβάλλῃ τὴν ἐγκλισίν του, ἥτοι ἀπὸ ὀρθοῦ νὰ πλαγιασθῇ, καὶ ἀπὸ πλαγίου ἢ παρεμφατικοῦ νὰ γίνῃ ἀπαρεμφατικόν. Ὁ γενικὸς διὰ τὰς τοιαύτας μεταβολὰς κανὼν εἶνε, ὅτι: τὸ ῥῆμα πλαγιαζόμενον ἢ ἀπὸ παρεμφατικοῦ τρεπόμενον εἰς ἀπαρεμφατικόν (ἀπαρέμφατον ἢ μετοχὴν), φυλάττει τὸν δυνητικὸν ἄν, ἐὰν εἶχεν αὐτὸν καὶ ὅτε ἦτο, ἢ ὅταν γίνῃ ἐκ περιφράσεως ὀρθόν, οἷον:

α'. Ἀπὸ ὁριστικῆς ὀρθολεκτουμένης μετὰ τοῦ ἄν: Κῦρος, εἰ ἐδίωσει, ἄριστος ἄν ἄρχων ἐγέρετο (ὀρθῶς καὶ παρεμφατικῶς). — Ξενοφῶν φησιν, ὅτι Κῦρος, εἰ ἐδίωσει, ἄριστος ἄν ἄρχων ἐγέρ-

ρετο (πλαγίως καὶ παρεμφατικῶς). — *Ξενοφῶν* φησι *Κῦρον* ἄριστον ἄνδρα ἄρχοντα γενέσθαι (πλαγίως καὶ ἀπαρεμφατικῶς). — *Μαρτυρεῖ* δέ μοι καὶ *Ξενοφῶν* ἐν οἷς ἱστορήκε περὶ *Κύρου* ἀριστοῦ ἄνδρος γενομένου ἄρχοντος (πλαγίως καὶ μετοχικῶς).

- §. 853. β'. Ἀπὸ εὐκτικῆς ὀρθολεκτουμένης μετὰ τοῦ ἄνδρα: Ἀνὴρ ἄριστος οὐκ ἄνδρα εἶη δυσγενῆς (ὀρθῶς καὶ παρεμφατικῶς). — *Λέγει* δὲ καὶ ὁ ποιητής, ὡς ἀνὴρ ἄριστος οὐκ ἄνδρα εἶη δυσγενῆς (πλαγίως καὶ παρεμφατικῶς). — *Δοκεῖ* δὲ καὶ τῷ ποιητῇ ἀνὴρ ἄριστος οὐκ ἄνδρα δυσγενῆς εἶναι (πλαγίως καὶ ἀπαρεμφατικῶς). — Ὅδ' ἐστὶν ὁ ἀνὴρ ὁ ἄριστος, οὗ ὡς οὐκ ἄνδρος δυσγενοῦς μέμνηται ἐν τοῖς ἱαμβείοις ὁ ποιητής (πλαγίως καὶ μετοχικῶς).

§. νβ'. Αἱ ἀναφορικαὶ λέξεις καὶ οἱ ὑποτακτικοὶ σύνδεσμοι ἢ ὀρθολεκτοῦνται πρὸς ὀριστικὴν, ἢ πλαγιάζονται πρὸς εὐκτικὴν καὶ ὑποτακτικὴν.

α'. Αἱ ἀναφορικαὶ λέξεις καὶ οἱ ὑποτακτικοὶ σύνδεσμοι:

- §. 854. 1. Ὄρθολεκτοῦνται μὲν, ὅταν ὁ λόγος ᾗ περὶ πράγματος βεβαίως καὶ ὀριστικῶς ἢ γενομένου ἐν τῷ παρελθόντι, ἢ γινομένου ἐν τῷ παρόντι, ἢ γενησομένου ἐν τῷ μέλλοντι, ὅπερ γραμματικῶς μόνον ἐξήρτηται ἐκ τῆς ἐννοίας τῆς κυρίας προτάσεως.

- §. 855. 2. Πλαγιάζονται δὲ πρὸς εὐκτικὴν καὶ ὑποτακτικὴν, ὅταν ὁ λόγος περὶ πράγματος ἀβεβαίου καὶ ἐνδεχομένου, οὔτινος ἢ ἀλήθειας ἢ ἡ πραγματοποιήσις ἐξήρτηται οὐ μόνον γραμματικῶς ἀλλὰ καὶ λογικῶς ἐκ τῆς ἐννοίας τῆς κυρίας προτάσεως.

- §. 856. β'. Κυρίως εἰπεῖν τὸ ἀβέβαιον καὶ ἐνδεχόμενον ἐκφράζουσιν ἐπίσης ἢ τε ὑποτακτικὴ καὶ ἡ εὐκτικὴ, διαφέρουσι δὲ μόνον ὡς πρὸς τὸν χρόνον· διότι ἡ μὲν ὑποτακτικὴ ἀναφέρει τὴν ἀβεβαιότητα ταύτην μᾶλλον εἰς τὸ μέλλον, ἡ δὲ εὐκτικὴ μᾶλλον εἰς τὸ παρελθόν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ μὲν ὑποτακτικὴ κλίνει μᾶλλον πρὸς ὅ,τι εἶνε ἢ θὰ ᾗ ἐνδεχόμενον νὰ γίνη, ἡ δὲ εὐκτικὴ μᾶλλον πρὸς ὅ,τι ᾗτο ἐνδεχόμενον νὰ γίνη. Ἐκ τῆς χρονικῆς δὲ ταύτης διαφορᾶς προῆλθε καὶ ὁ ἐξῆς γενικὸς κανὼν:

- §. 857. γ'. Ἡ πλαγία σύνταξις τῶν ἀναφορικῶν λέξεων καὶ τῶν ὑποτακτικῶν συνδέσμων φέρεται πρὸς ὑποτακτικὴν μὲν, εἴαν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει προηγῇται παράγων χρόνος (ἐνεστώς, μέλλων, παρκαίμενος), πρὸς εὐκτικὴν δὲ, εἴαν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει προηγῇται παραγόμενος χρόνος (παρατατικός, ἀόριστος, ὑπερσυντελικός).

ΣΗΜ. Ὁ κανὼν οὗτος δὲν ἔχει ἀπόλυτον κύρος, διότι πολλάκις καὶ εἰς παράγοντας χρόνους ἐπακολουθεῖ εὐκτικὴ, καὶ εἰς παραγόμενους ὑποτακτικὴ, οὐχὶ ἕνεκα τῆς χρονικῆς (§. 856) ἀλλ' ἕνεκα τῆς

περὶ τὴν σημασίαν διαφορᾶς (§. 855). Διὰ τὴν ἐννοήσωμεν δὲ τὸν ἄνωτέρω κανόνα, ἀνάγκη πρότερον νὰ ἐξηγήσωμεν τὴν ἔννοιαν τῶν διαφορῶν χρόνων τοῦ ῥήματος.

§. νγ'. Ὁ χρόνος διαιρεῖται εἰς τρία κυρίως μέρη, τὸ παρελθόν, §. 859. τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον. Κατὰ ταῦτα καὶ οἱ χρόνοι διαίρουνται εἰς τοὺς παρωχημένους, τὸν ἐνεστῶτα καὶ τὸν μέλλοντα. Καὶ ὁ μὲν ἐνεστῶς καὶ ὁ μέλλων εἶνε μοναδικοί· οἱ δὲ παρωχημένοι χρόνοι εἶνε τέσσαρες καὶ διαφοροί, ὁ παρατατικός, ὁ παρακείμενος, ὁ ὑπερσυντελικὸς καὶ ὁ ἀόριστος.

§. νδ'. Ὡς πρὸς τὴν διάρκειαν τοῦ χρόνου ὁ μὲν ἐνεστῶς ἐν τῷ §. 860. παρόντι σημαίνει παράτασιν, καθὼς καὶ ὁ παρατατικός ἐν τῷ παρελθόντι. Ὁ ἀόριστος σημαίνει τὸν ἀντικείμενον τὸ ἀκαριαῖον καὶ ἅπαξ ἐν τῷ παρελθόντι γινόμενον. Ὁ παρακείμενος σημαίνει τὸ ἐν τῷ παρελθόντι συντελὲς καὶ πλήρες· ὁ δὲ ὑπερσυντελικὸς σημαίνει καὶ αὐτός, ὅπως ὁ παρακείμενος, τὸ πλήρες καὶ συντελὲς, ἀλλὰ ἐν χρόνῳ προτέρῳ ἑτέρου χρόνου παρελθόντος, καὶ ἔχει πρὸς τὸν παρακείμενον ὃν λόγον ὁ παρατατικός πρὸς τὸν ἐνεστῶτα. Ὁ δὲ μέλλων εἶνε χρόνος μικτός ἐκφράζων ἄλλοτε μὲν τὸ παρατατικὸν τοῦ ἐνεστῶτος, ἄλλοτε δὲ τὸ ἀκαριαῖον τοῦ ἀορίστου. Μόνον δὲ ὁ μετ' ὀλίγον μέλλων ἐκφράζει τὸ ἐν μέλλοντι χρόνῳ συντελὲς καὶ πλήρες τοῦ παρακειμένου.

§. νε'. Ὁ παρατατικός καὶ ὑπερσυντελικὸς ὑπάρχουσι μόνον ἐν τῇ §. 861. ὀριστικῇ, ἐν δὲ τῇ εὐκτικῇ, ἀπαρεμφάτῳ καὶ μετοχῇ ἡ ἔννοια αὐτῶν συγχωνεύεται πρὸς τὴν τοῦ ἐνεστῶτος καὶ παρακειμένου, οἷον: Ταῦτα αὐτοὶ τε ποιεῖτε, καὶ τοὺς προγόνους ὀργίζεσθε, ἐὰν μὴ τις φῇ ποιεῖν (πεποιημένοι) (=ἐὰν φῇ τις ὅτι οἱ πρόγονοι οὐκ ἐποιοῦν (οὐκ ἐπεποιήκισαν) ταῦτα).—Ἐπίστασθε Κόνωνα μὲν ἄρχοντα (ἡρχότα) Νικόφημον δὲ ποιῶντα (πεποιηκότα) ὅ,τι ἐκεῖνος προστάττει (=ἐπίστασθε ὅτι Κόνων μὲν ἡρχε (ἡρχει), Νικόφημος δὲ ἐπολεῖ (ἐπεποιήκει), ὅ,τι ἐκεῖνος προστάττει).—Ἐλεγον, ὅσα ἀγαθὰ εἶη (ἐγεγόνει) ὅτε κοινῇ ἀμφοτέρω ἐπραττον (=ἐν τῇ καθομιλ.) ἔλεγον πόσα ἀγαθὰ ἦσαν, (εἶχαν γίγνη) ὅτ. κ. ἀμφ. ἔπ.).

§. νς'. Ἡ χρονικὴ διαφορὰ τοῦ ἐνεστῶτος, παρακειμένου καὶ §. 862. ἀορίστου ἰσχύει μόνον ἐν τῇ ὀριστικῇ. Ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς ἐγκλίσει ταῖς τε παρεμφατικαῖς (ὑποτακτικῇ, εὐκτικῇ καὶ προστακτικῇ) καὶ ταῖς ἀπαρεμφατικαῖς (ἀπαρεμφάτῳ καὶ μετοχῇ), ἡ χρονικὴ ὡς πρὸς τὸ παρὸν καὶ παρελθόν διαφορὰ ἐξαφανίζεται, καὶ μένει μόνον ἡ δευτέρω διαφορὰ, τουτέστιν ὁ μὲν ἐνεστῶς σημαίνει παράτασιν, ὁ δὲ ἀόριστος τὸν ἀντικείμενον τὸ ἅπαξ καὶ ἀκαριαῖον, καὶ ὁ παρακείμενος τὸ πλήρες καὶ συντελὲς.

§. 863. §. νζ'. Ἀφ' οὗ εἶδομεν κατὰ τί διακρίνεται ἡ ὀρθὴ τῆς πλαγίας συντάξεως, καὶ ἐδιδάχθημεν τὸν γενικὸν κανόνα, καθ' ὃν ἐν τῇ πλαγίᾳ συντάξει τίθεται ὑποτακτικὴ ἢ εὐκτικὴ, ἴδωμεν τώρα τίνες αἱ λέξεις καὶ οἱ σύνδεσμοι οἱ ὀρθολεκτούμενοι, ἥτοι φερόμενοι πρὸς ὀριστικὴν, καὶ τίνες οἱ πλαγιαζόμενοι, ἥτοι φερόμενοι πρὸς πλαγίαν ἔγκλινιν:

α'. Ὀρθολεκτοῦνται πρὸς ὀριστικὴν καὶ πλαγιαζονται πρὸς ἀμφοτέρας τὰς πλαγίας ἔγκλισεις, πρὸς ὑποτακτικὴν μὲν μετὰ τοῦ δυνητικοῦ ἄν, πρὸς εὐκτικὴν δὲ ἄνευ αὐτοῦ:

1. Αἱ ἀναφορικαὶ λέξεις, ἥτοι αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι καὶ τὰ ἀναφορικὰ ἐπιρρήματα: τοπικὰ (οὗ, ὅπου, ἐνθα, ἧ, ὅπη, ἐπειδὴ, ἕως, πρὶν, κτλ.), τροπικὰ (ὥς, ὅπως).

2. Ὁ ὑποθετικὸς σύνδεσμος: εἰ.

β'. Ὀρθολεκτοῦνται πρὸς ὀριστικὴν, καὶ πλαγιαζονται μόνον πρὸς εὐκτικὴν οἱ εἰδικοὶ σύνδεσμοι: ὅτι, ὥς.

γ'. Δὲν ὀρθολεκτοῦνται ἀλλὰ πλαγιαζονται μόνον πρὸς ὑποτακτικὴν καὶ εὐκτικὴν οἱ τελικοὶ σύνδεσμοι: ἵνα, ὥς, ὅπως.

§. νη'. Ἰδωμεν τὸν ἀνωτέρω γενικὸν κανόνα ἐν λεπτομερείᾳ καὶ ἐν παραδείγμασι. Καὶ κατὰ πρῶτον ἴδωμεν τὰς ἀναφορικὰς λέξεις καὶ τὸν ὑποθετικὸν σύνδεσμον εἰ ἐν τῇ ὀρθῇ αὐτῶν συντάξει:

Α'. Παραδείγματα ἀναφορικῶν λέξεων ὀρθολεκτουμένων καὶ ἰδίως:

α'. Παραδείγματα ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν: "Ἔστι δίκης ὀφθαλμὸς, ὃς τὰ πάντα ὁρᾷ (ὁρᾷται).—Ἔστι δίκης ὀφθαλμὸς, ὃς τὰ πάντα εἶδεν (ἐώρακεν).—Ἦν δίκης ὀφθαλμὸς, ὃς τὰ πάντα ἐώρα (ἐώρακει).—Ἔσται δίκης ὀφθαλμὸς, ὃς τὰ πάντα ὁρᾷται (ἐώρακὼς ἔσται)."

§. 864. ΣΗΜ. α'. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ὥς ἀναφέρεται εἰς τοὺς οὐσι-
στικούς ἄνθρωπους τῆς αὐτοτελοῦς προτάσεως, ἢ δὲ: οἶος (ὁποῖος), ὅσος (ὁπόσος) καὶ ἡλικίος εἰς τοὺς ἐπιθετικούς ὄρους αὐτῆς, καὶ ἰδίως εἰς τὰς συστοίχους δεικτικὰς ἀντωνυμίας, λεγομένας ἢ ἐλλειπούσας. οἶον: Τοιοῦτος γίγνου περὶ τοὺς γονεῖς, οἷους ἄν εὖξαιο περὶ σεαυτὸν γενέσθαι τοὺς σεαυτοῦ παῖδας.—Οἱ γονεῖς τοὺς παῖδας ἐποίησαν τοσαῦτα καλὰ ἰδεῖν καὶ τοσοῦτων ἀγαθῶν μετασχεῖν, ὅσα οἱ θεοὶ παρέχουσι τοῖς ἀνθρώποις.—Οὗτος βέλτιστος ἄν εἴη καὶ σωφρονέστατος, ὅστις κοσμιώτατα τὰς συμφορὰς φέρειν δύναται. Ἀλλὰ πολλάκις ἐν τῷ ἀναφορικῷ κώλῳ τίθεται ὅχι ἢ σύστοιχος τῆς ἐν τῷ κυρίῳ δεικτικῆς, καὶ συνήθως ἀντὶ τῆς: οἶος, ὅσος, τίθεται ἐν τῷ ἀναφορικῷ κώλῳ ἢ ὅς, ὅστις καὶ τὰ

νάπαλιν ἐν τῷ κυρίῳ κώλῳ ἀντὶ τῆς τοιοῦτος καὶ τοσοῦτος ἡ: οὗτος, οἷον: Τίς οὐκ ἂν ἐπαιρέσειεν ἄνδρα τοιοῦτον, ὅστις πολλὰ ἀνατλάς ἔσωσε τὴν ἱερὰν πόλιν; — Σωκράτης ἠγαρτιώθη τοιαύτῃ ὁρμῇ τοῦ δήμου, ἢ οὐκ ἂν οἶμαι ἄλλον οὐδένα ἄνθρωπον ὑπομεῖναι. — Ὅσοι δύνανται ἔχειν ἀπὸ τοῦ δικαίου ὅσων δέονται, τί ἂν τούτους οἰκτεῖροι τις ὡς πένητας;

ΣΗΜ. Β'. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία κατὰ γένος μὲν καὶ ἀριθμὸν §. 865. συμφωνεῖ πρὸς τὸν ὅρον ἢ τὸν προσδιορισμὸν τῆς κυρίας προτάσεως, πρὸς ὃν ἀναφέρεται, λαμβάνει δὲ τὴν πτώσιν ἐκείνην, ἣν ἀπαιτεῖ ἡ ἐν τῷ ἀναφορικῷ κώλῳ θέσις αὐτῆς, οἷον: Οὗτός ἐστιν ὁ ἀνὴρ, ὃν εἶδες. — Οὗτοι εἰσιν οἱ ἄνδρες, ὧν μέμνησαι. — Θαυμαστὴ δὲ ἦν ἡ ἀρετὴ τοῦ ἀνδρός, ἣ διὰ παντὸς κέχρηται τοῦ βίου. — Ὡρα νῦν καὶ ταῦτα σκοπεῖν, περὶ ὧν ἡμεῖς πρότερον ἦν ὁ λόγος.

ΣΗΜ. Γ'. Ἀλλὰ τοῦ κανόνος τούτου συνηθεστέρᾳ καὶ δοκιμω- §. 866. τέρα εἶνε ἡ ἐξαιρέσις, ἥτοι ἡ λεγομένη ἀφομοίωσις, ἐὰν μάλιστα ἐλλείψῃ ἡ συσχετικὴ δεικτικὴ. Κατὰ τὸ σχῆμα τοῦτο τῆς ἀφομοιώσεως ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία δὲν λαμβάνει τὴν πτώσιν ἐκείνην, ἣν ἀπαιτεῖ ἡ ἐν τῷ ἀναφορικῷ κώλῳ θέσις αὐτῆς, ἀλλὰ συναφομοιοῦται πρὸς τὴν πτώσιν τοῦ ὅρου ἢ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ κυρίου κώλου, πρὸς ὃν ἀναφέρεται, οἷον: Τίς ἡ ὠφέλεια τοῖς θεοῖς τυγχάνει οὐσα ἀπὸ τῶν δώρων, ὧν παρ' ἡμῶν λαμβάνουσιν; (= ἂν λαμβάνουσι). — Χρὴ τὰς πόλεις διοικεῖν τοιοῦτοις ἡθεσιν, οἷοις Εὐαγόρας εἶχεν (= οἷα Εὐαγ. εἶχ.). — Χειμῶνος ὄντος, οἷου λέγεις, ὑβρίζον (= οἷον λ.). Πολλάκις δὲ ἡ ἀφομοίωσις γίνεται, καὶ ἐλλειπούσης ὅλως οὐ μόνον τῆς συσχετικῆς δεικτικῆς ἀντωνυμίας, ἀλλὰ καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ ὅρου τῆς ἀποδόσεως, οἷον: Σὺν οἷς εἶχεν, ἦει πρὸς τὸ τεῖχος (= ἦει πρὸς τὸ τεῖχος σὺν τούτοις, οὓς εἶχε).

Β'. Παραδείγματα ἀναφορικῶν ἐπιρρήμάτων, τοπικῶν (οὐ, ὅπου, §. 867. ἐνθα, ἧ, ὅπη, ἔνα, ὁπόθεν, κτλ.), χρονικῶν (ὅτε, ὁπότε, ὡς, ἠνίκα, ἐπεὶ, ἐπειδὴ, ἕως, πρὶν), καὶ τροπικῶν (ὡς, ὅπως), ὀρθολεκτουμένων πρὸς ὑριστικὴν, οἷον: Ἰσταμαι ὅπου ἐτάχθην (τέταγμαι). — Ἰστάμην ὅπου ἐτετάγμην. — Στήσομαι ὅπου ταχθήσομαι. — Οἱ δὲ, ὅτε ἐντὸς τοῦ λιμένος ἐγένοντο, ἐστελλαντο τὰ ιστία. — Ἐμένομεν αὐτὸν ἐνδορ καθήμενοι, ἕως ἐπῆλθεν. — Ἐμάχοντο μέχρις οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέπλευσαν. — Ἐπειδὴ ἡ γυγέλιθη Ξέρξης ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατεύων, ἀπέπλευσαν. — Ὡς δ' ἐντὸς βολῆς τόξου ἐγένοντο οἱ βάρβαροι, οἱ Ἕλληες ὤρμησαν ἐπ' αὐτοὺς βοῇ. — Οὐ πρότερον ἐπαύσαντο, πρὶν τοὺς ἐκ τῆς πόλεως ἐξέλθαι. — Οὕτως οἱ παῖδες ὑμᾶς τιμῆσουσιν, ὅπως ὑμεῖς τοὺς γονεῖς τιμᾶτε.

- ΑΑ. Παραδείγματα αναφορικῶν λέξεων πλαγιαζομένων, καὶ ἰδίως:
- §. 868. α'. Παρδείγματα ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν πλαγιαζομένων πρὸς ὑποτακτικὴν μετὰ τοῦ *ἄν* καὶ εὐκτικὴν ἄνευ αὐτοῦ κατὰ τὸν κανόνα (§. 863. α'. καὶ §. 857): Οἱ ἄνθρωποι τούτοις μάλιστα ἐθέλουσι πείθεσθαι, οὗς *ἄν* ἡγῶνται βελτίστους εἶναι. — Κόσμον φυλάσσουσ' ὅν *τιν'* *ἄν* τάξῃ πόλις. — Πᾶν ὅ,τι *ἄν* μέλλῃς εἰρεῖν πρότερον ἐπισκόπει τῇ γνώμῃ. — Ἐγὼ νομίζω ὅποῖοι *τινες* *ἄν* οἱ προστάται ᾧσι, τοιαύτας καὶ τὰς πολιτείας γίγνεσθαι. — Κῦρος οὗς τινας μάλιστα ὀρώη τὰ καλὰ διώκοντας, τούτους πάσαις τιμαῖς ἐγέραιρεν. — Οἱ Ἀθηναῖοι ἡξίουσιν οὗς μὴ μόνοι *νικῶεν*, οὐδ' *ἄν* μετὰ ξυμμάχων δύνασθαι.
- §. 869. β'. Παραδείγματα ἀναφορικῶν ἐπιρρήματων πλαγιαζομένων πρὸς ὑποτακτικὴν μετὰ τοῦ *ἄν*, καὶ εὐκτικὴν ἄνευ τοῦ *ἄν*: Πατὴρ ἐστὶ πᾶς ἵν' *ἄν* πράττῃ τις εὖ. — Ὡς *ἄν* χρησῇται τις τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς καιροῖς, οὕτως ἀνάγκη καὶ τὸ τέλος ἐκβαίνειν ἐξ αὐτῶν. — Ὅταν (= ὅτε + *ἄν*) σπεύδῃ τις αὐτὸς, χὼ θεὸς συνάπτεται. — Μαινόμεθα πάντες, ὅποταν (= ὅποτε + *ἄν*) ὀργιζώμεθα. — Μηδένα φίλον ποιοῦ, πρὶν *ἄν* ἐξετάσῃς πῶς κέχρηται τοῖς πρότερον φίλοις. — Δεῖ τοὺς γενομένους μέχρ' *ἄν* ζῶσι ποιεῖν. — Ἐπ' *ἄν* (= ἐπεὶ + *ἄν*) τις τυγχάνῃ λυπούμενος, ἥσσαν ὀδυᾶται, φίλον ἐὰν παρόντ' ἴδῃ. — Ἄφρων ἐστὶ ἡ ψυχὴ, ἐπειδ' *ἄν* (= ἐπειδὴ + *ἄν*) τοῦ ἀφροнос σώματος διχα γένηται. — Ὅτε ἔξω τοῦ δεινοῦ γένοιντο, πολλοὶ τὸν Κλέαρχον ἀπέλειπον. — Οὐδαμόθεν ἀφίεσαν, πρὶν παραθεῖεν αὐτοῖς ἄριστον. — Περιεμένομεν ἐκάστοτε, ἕως ἀντοιχθεῖη τὸ δεσμοκτήριον· ἐπειδ' ἡ δ' ἀντοιχθεῖη, ἤειμεν παρὰ τὸν Σωκράτην. — Σπονδὰς ἐποιήσαντο, ἕως ἀπαγγελθεῖη τὰ λεχθέντα.
- §. 870. ΣΗΜ. Τὸ ἀναφορικὸν κῶλον, ἐὰν μὲν ἐκφέρεται δι' ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας, ἀναφέρεται εἰς ἓνα καὶ μόνον ὄρον ἢ κύριον προσδιορισμὸν, ἐὰν δ' ἐκφέρεται δι' ἀναφορικῶν ἐπιρρήματος, ἀναφέρεται εἰς ὁλόκληρον τὴν πρότασιν (Πρβλ. τὰ σύστοιχα τῶν ἀναφορικῶν ἐρωτηματικῶν §. 320.)
- §. 871. ΣΗΜ. Τὰ χρονικὰ ἀναφορικὰ ἐπιρρήματα: ἐπεὶ, ἐπειδὴ, ἐνίοτε δὲ καὶ τὰ: ὅτε, ὅποτε κεῖνται αἰτιολογικῶς, ἀλλ' ἐν ὀρθῇ σχεδὸν πάντοτε συντάξει.
- ΑΑΑ. Παραδείγματα τοῦ ὑποθετικοῦ συνδέσμου: εἰ, καὶ ἰδίως:
- §. 872. α'. Τοῦ εἰ ὀρθολεκτουμένου πρὸς ὀριστικὴν: Εἰ τοῦτο ἀγροεῖς, πᾶν *ἄν* ἀγροήσεας. — Εἰ ἐς ἀλλήλους ἀδικον φρονησέτε, ἐκ πάντων τῶν ἀνθρώπων τὸ ἀξιόπιστοι εἶναι ἀποβαλεῖτε. — Εἰ οὗτοι ὀρθῶς ἀπέστησαν, ὑμεῖς *ἄν* οὐ χρεῶν ἀρχοίτε.

6'. Παραδείγματα τοῦ ὑποθετικοῦ συνδέσμου εἰ πλαγιαζομένου §. 873.
 πρὸς ὑποτακτικὴν μὲν μετὰ τοῦ *ἄν* (= *ἐάν* = *ἤν* = *ἂν*), πρὸς εὐ-
 κτικὴν δὲ ἄνευ αὐτοῦ, οἷον: *Πάντ' ἔστιν ἐξευρεῖν, ἐὰν μὴ τὸν*
πόρον φεύγη τις, ὃς πρόσσεστι τοῖς ζητουμένοις. — *Ἄν ἐγγὺς*
ἔλθῃ θάνατος, οὐδεὶς βούλεται θηήσκειν. — *Εὐλαβοῦ τὰς δια-*
βολὰς καὶ ψευδεῖς ὥσιν. — *Ἐὰν ἔχωμεν χρήμαθ', ἔχομεν*
φίλους. — *Εἴ τις ἀρτεῖλοι, εὐθὺς τεθνήκει.* — *Ὁ φιλόσοφος,*
εἴ τι αἰτοίῃη, ἔφη οὐκ ἀγαθὸν εἶναι τὰργύριον. — *Εἰ ἅπαν-*
τες μιμησαίμεθα τὴν Λακεδαιμονίων ἀργίαν καὶ πλεονε-
ξίαν, ἅπαντες ἂν ἀπολοίμεθα.

ΣΗΜ. Ἡ ἔγκλισις τῆς ἀποδόσεως ὑπάγεται εἰς τοὺς γενικοὺς κανόνες §. μγ'.
 μδ'. με'. §. 851.

ΣΗΜ. Ὁ εἰ φερόμενος πρὸς παραγομένου τῆς ὀριστικῆς, καὶ ἰδίως §. 874.
 τὸν παρατακτικὸν καὶ ἄοριστον, σημαίνει ὅχι τὸ βέβαιον, ἀλλὰ πᾶν
 τὸνναντίον, τὸ ὅλως ἀδύνατον, ὅθεν καὶ ἡ τοιαύτη ὑπόθεσις καλεῖται
ἀδύνατος. Ἐν τῇ ἀποδόσει τῆς ἀδυνατοῦ ὑποθέσεως τίθεται παρα-
 γόμενος μετὰ τοῦ *ἄν* κατὰ τὰ ἐν §. 828 ρηθέντα, οἷον: *Εἰ τοῦτο*
πάντες ἐποιούμεν, ἅπαντες ἂν ἀπωλόμεθα. — *Εὐρυβιάδης*
εἰ τέλος ἐπέθηκεν οἷς διενόηθη πράττειν, οὐδὲν ἂν ἐκώλυεν
ἀπολωλέναι τοὺς Ἕλληνας. — *Εἰ μὴ τῷ πεποιθείην, οὐκ ἂν*
ἦν οὕτως ἀκόλαστος. — *Εἰ μὴ μόνον ψῆφος μετέπεσεν, ὑπε-*
ρώριστ' ἂν ἦ ἐξέπεσε.

Β'. Οἱ εἰδικοὶ σύνδεσμοι ὅτι, ὥς, ἡ ὀρθολεκτοῦνται πρὸς ὀριστι- §. 875.
 κὴν ἢ πλαγιάζονται πρὸς εὐκτικὴν (§. 863. 6'). Εἰδικὸν δὲ κῶλον
 ἀπαιτοῦσιν ἰδίως τὰ κατ' αἴσθησιν ἀναληπτικά, τὰ δοξαστικά, τὰ
 γνωστικά καὶ τὰ δηλωτικά (§. 633) ῥήματα.

ΣΗΜ. α'. Τὸ εἰδικὸν κῶλον ἰσοδυναμεῖ πρὸς εἰδικὸν ἀπαρέμφατον (§. 624) καὶ
 εἰδικὴν μετοχὴν (§. 633).

ΣΗΜ. β'. Τὴν διαφορὰν τοῦ ὀρθολεκτομένου εἰδικοῦ κῶλου ἀπὸ τοῦ πλαγια-
 ζομένου κανονίζουσιν αἱ §. 854, 855, 856.

ΣΗΜ. γ'. Οἱ εἰδικοὶ σύνδεσμοι πλαγιάζονται πρὸς εὐκτικὴν, §. 876.
 προηγουμένου ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει χρόνου παραγομένου ἢ ιστορι-
 κοῦ κατὰ τὸν γενικὸν κανόνα §. 857.

α'. Παραδείγματα εἰδικῶν κῶλων ὀρθολεκτομένων: Ἴσως τὸ §. 877.
λεγόμενον ἀληθές, ὅτι χαλεπὰ τὰ καλὰ. — *Δηλον ὅτι κοινὰ*
τὰ φίλων ἔσται. — *Πρόξενος εἶπεν ὅτι αὐτός εἰμι ὃν ζητεῖς.*
— Οἱ στρατιῶται ἐπείθορτο τῷ Κλεάρχῳ, ὁρῶντες ὅτι μόνος
ἐφρόνει.

β'. Παραδείγματα εἰδικῶν κῶλων πλαγιαζομένων: Ἀπεκρι- §. 878.
ναι το ὅτι μαρθάρει οἱ μαρθάνοντες ἃ οὐκ ἠπίστατο. —

Ἦκουον Γοργίου ὡς ἡ τοῦ πείθειν πολὺ διαφέρει πασῶν τεχνῶν.

- §. 879. ΣΗΜ. Οἱ εἰδικοί σύνδεσμοι ὅτι καὶ ὡς λαμβάνονται καὶ ὡς αἰτιολογικοί (πρβλ. §. 871), ἀλλὰ φυλάττουσιν ἀπαράλλακτον τὴν καὶ ἐν τοῖς εἰδικοῖς λόγοις σύνταξιν αὐτῶν, ἥτοι ὀρθολεκτοῦνται μὲν πρὸς ὕριστικὴν, πλαγιάζονται δὲ πρὸς εὐκτικὴν, οἷον: *Τὸν παῖδα ἰδεῖν ἐπεθύμει, ὅτι ἤκουεν αὐτὸν καλὸν καὶ ἀγαθὸν εἶναι.*—*Ἡμᾶς γε κρύπτει μὴδὲν, ὡς ὁ πᾶνθ' ὄρων καὶ πάντ' ἀκούων πάντ' ἀγαπύσσει χρόνος.*—*Εἶχε λέγειν ὡς Λακεδαιμόνιοι διὰ τοῦτο πολεμήσειαν αὐτοῖς, ὅτι οὐκ ἐθέλησαι ἐν μετ' Ἀθησιλίου ἐλθεῖν ἐπ' αὐτούς.*

- §. 880. ΒΒ'. Τὴν σύνταξιν τῶν εἰδικῶν παρακολουθοῦσι καὶ α'. τὰ πευστικά κῶλα, β'. τὰ διστακτικά καὶ γ'. τὰ ἐνδοιαστικά. Τὰ κῶλα ταῦτα εἶνε ἰδιαίτεραι τροποποιήσεις τῶν εἰδικῶν, ὅπως καὶ τὰ ῥήματα, ὅσα ἀπαιτοῦσιν αὐτὰ, εἶνε ἰδιαίτεραί τινες τάξεις τῶν κατ' αἴσθησιν ἀναληπτικῶν, δοξαστικῶν, γνωστικῶν, καὶ δηλωτικῶν ῥημάτων (§. 633) ἐκφράζουσαι ἐρώτησιν, ἀμφιβολίαν, δισταγμὸν ἢ ἐνδοιασμόν. Καὶ

α'. Τὰ μὲν πευστικά κῶλα ἐκφέρονται διὰ τῶν ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρήματων.

β'. Τὰ δὲ διστακτικά διὰ τοῦ διστακτικοῦ συνδέσμου: εἰ, (καὶ ἐν ἀρνήσει: εἰ μὴ).

γ'. Τὰ δὲ ἐνδοιαστικά διὰ τοῦ ἐνδοιαστικοῦ συνδέσμου: μὴ (ἐν ἀρνήσει: μὴ οὐ).

ΣΗΜ. Τὸ πευστικὸν κῶλον εἶνε ἡ κοινῶς λεγομένη πλᾶγια ἐρώτησις, καθὼς καὶ τὸ εἰδικὸν κῶλον λέγεται κοινῶς πλάγιος λόγος.

- §. 881. ΣΗΜ. β'. Ἐν τῷ πευστικῷ κῶλῳ αἱ ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι καὶ τὰ ἐρωτηματικά ἐπιρρήματα ἢ φυλάττουσι τὴν ἐρωτηματικὴν αὐτῶν μορφήν, ἢ, ὅπερ καὶ συνηθέστερον, τρέπονται εἰς τὰ σύστοιχα ἀναφορικὰ, οἷον: *Ἐρωτῶ σε ἢ τινα γνώμην ἔχεις.*—*Ορᾷς οὐν ἡμᾶς, ἔφη, ὅσοι ἐσμέν.*—*Οὐκ ἄρα, ὦ βέλτιστε, πάντε ἡμῶν οὕτω φροτιστέον, τί ἐροῦσιν οἱ πολλοὶ ἡμᾶς, ἀλλ' ὅτι ὁ ἐπαίων περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων.*

Α'. Παραδείγματα πευστικῶν, διστακτικῶν καὶ ἐνδοιαστικῶν κῶλων ὀρθολεκτουμένων, καὶ ἰδίως:

- §. 882. α'. Πευστικῶν: *Οἱ φιλόσοφοι ζητοῦσι, τί ἐστὶν ἀγαθόν.*—*Αὐτὸς οὐδεὶς οἶδε τοῦ ποτ' ἐγένετο.*—*Θεμιστοκλῆς φράζει τῷ ρανκλήρῳ ὅστις ἐστὶ καὶ δι' αὐτὸν φεύγει.*—*Βούλει καὶ τοῦτο σκεψώμεθα, πότεροι ζῶσιν ἡδιον, οἱ ἄρχοντες ἢ οἱ ἀρχόμενοι.*

—'Ακούσωμεν τί ἕκαστος ἐρεῖ.—'Αρα παντός ἀνδρός ἐστὶν ἐκλέεσθαι ποῖα ἀγαθὰ τῶν ἡδέων ἐστὶ, καὶ ὅποια κακά.—'Εξοιδ' ἀκούω τῶν δ', ὅς ἐστ' ὁ προστάτης.—Οἱ βάρβαροι ἐθεῶντο θαυμάζοντες ὅποι ποτε τρέψονται οἱ Ἕλληνες.

β'. Διστακτικῶν: Νῦν δὲ δηλώσεις, εἰ ἀληθῆ ἔλεγες.— §. 883.
Θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς.—Εἰ μὲν δίκαια ποιῶ, οὐκ οἶδα.—Μὴ τοῦτο βλέψῃς, εἰ νεώτερος λέγω, ἀλλ' εἰ φρονοῦντος τοὺς λόγους ἀνδρός ἐρῶ.—Οὐκ ἐστὶ θνητῶν ὅστις ἐξεπισταται τὴν αὐρίον μέλλουσαν εἰ βιώσεται.

γ'. Ἐνδοιαστικῶν: Ὀρῶμεν μὴ Νικίας οἴεται τι λέγειν, §. 884.
καὶ οὐ λόγον ἔνεκα ταῦτα λέγει.—Ὅρα μὴ παλίων ἔλεγε.
—Φοβοῦμαι μὴ τινὰς ἡδονὰς εὐρήσομεν ἐναντίας.

β'. Παραδείγματα πευστικῶν, διστακτικῶν καὶ ἐνδοιαστικῶν κώλων πλαγιαζομένων πρὸς εὐκτικὴν, καὶ ἰδίως:

α'. Πευστικῶν: Ἐκέλευσε λέγειν ὅτι γιγνώσκοι.—Αἱ §. 885.
γυναικες ἡρώτων αὐτοῦς, τίνας εἶεν.—Ἐρομένων ἡμῶν ὅστις εἶη, καὶ εἰ ζῇ ἢ μὴ, ἐν Σικελίᾳ ἔφασαν ἀποθανεῖν στρατευόμενον.—Σωκράτης τοὺς εἰδόμενους (παρτατ.) τί ἕκαστον εἶη τῶν ὄντων, ἐνόμιζε καὶ τοῖς ἄλλοις ἂν ἐξηγεῖσθαι δύνασθαι.—Ἡπόρει, ὅτι χρῆσαι το τῷ πράγματι.—Διεσιώπησε, σκοπῶν (παρτατ.) ὅτι ἀποκρίναιτο.—Ἐσχόπουν ὅπως κάλλιστ' ἐρέγκαιμ' αὐτόν.

ΣΗΜ. Τὰ πευστικὰ φέρονται καὶ πρὸς ὑποτακτικὴν, ἀλλ' ἢ §. 886.
τοιαύτη σύνταξις δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς πλαγία ἀλλὰ ὡς ὀρθή, διότι ἡ τοιαύτη ὑποτακτικὴ τίθεται καὶ ἐν κυρίᾳ καὶ αὐτοτελεῖ ἐρωτήσῃ, κατὰ τὰ ἐν §. ῥηθέντα, οἷον: Οὐκ ἔχω τί (ἢ ὅτι) φῶ.—Ἐρωτᾷ πῶς με θάπτῃ.—Εἰπὲ παρὰ τίνας ἔλθῃ.—Βουλεύομαι πῶς (ἢ ὅπως) σε ἀποδρῶ.—Ἀπορῶ τίς πρῶτον μνησθῶ;—Οὐκ ἔχοντες ὅτι γέγινται εἰς ὀλιγωρίαν ἐτρέποντο. (Πρβλ. §. 888. 890).

β'. Διστακτικῶν: Ὁ παῖς ἡρώτα, εἴ τις πόρος προσγέ- §. 887.
ροιτο.—Οὐ προσήει, εἰμὴ προϊδοί, εἰ καιρὸς εἶη.—Ὁ Κλέαρχος ἐβουλεύετο Πρόξενον καλέσας, εἰ πέμποιέν τινὰς ἢ πάντες ἴοιεν.

ΣΗΜ. Ὁ διστακτικὸς εἰ φέρεται καὶ πρὸς ὑποτακτικὴν ἄνευ §. 888.
τοῦ ἂν καὶ πρὸς εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἂν· ἀλλ' ἢ σύνταξις αὕτη δὲν εἶνε πλαγία, ἀλλ' ὀρθή, διότι καὶ ἀπολύτως κεῖται ἐν κυρίᾳ καὶ αὐτοτελεῖ διστακτικῇ προτάσει ἢ τε ὑποτακτικῇ (§. 810) καὶ ἢ εὐκτικῇ (§. 813), οἷον: Τὰ δ' ἐκπώματα οὐκ οἶδ', εἰ Χρυσάντα τούτῳ δῶ.

— Έβουλεύοντο εἴτε κατακάψωσι τοὺς ἄνδρας εἴτε ἄλλο τι χρήσονται.— Λέγεται ὁ Κῦρος ἐρέσθαι τὸν νεαρίσκον, εἰ δέξει αὐτ' ἄν βασιλείαν ἀντὶ τοῦ ἵππου.

§. 889. γ'. Ἐνδοιαστικῶν: Ὑπώπτενε μὴ ἀπάτης ἔνεκα λέγοιτο.

— Δείσας μὴ οὐ πρῶτος παραδράμοι, παρέρχεται πάντας.
§. 890. ΣΗΜ. Πολὺ ἐπικρατεστέρα εἶνε ἢ πρὸς ὑποτακτικὴν σύνταξιν τοῦ μὴ· ἀλλ' ἡ σύνταξις αὕτη εἶνε ὀρθή, διότι καὶ ἐν αὐτοτελεῖ προτάσει ὁ ἐνδοιασμός ἐν γένει ἐκφέρεται δι' ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ μὴ, καὶ ἐπὶ ἀρνήσεως: μὴ οὐ, οἷον: Πολύλακίς ἔμοιγ' ἐπελήλυθε καὶ τοῦτο, φοβεῖσθαι, μὴ τι δαιμόνιον τὰ πράγματα ἐλαύνη. — Δέδοικα μὴ οὐδ' ὅσιον ἢ πυραγερόμενον δικαιοσύνη ἀπαγορεύειν.

§. 891. Γ'. Ἐρχονται τελευταῖα τὰ διὰ τῶν τελικῶν συνδέσμων: ὥς, ὅπως, ἔνα, καὶ ἐν ἀρνήσει: ἔνα μὴ=μὴ, ἐκφερόμενα τελικὰ κῶλα, ἅτινα δὲν ὀρθολεκτοῦνται ἀλλὰ πλαγιάζονται μόνον, πρὸς ὑποτακτικὴν μὲν, ἐὰν προηγῇται ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει παράγων χρόνος, πρὸς εὐκτικὴν δέ, ἐὰν προηγῇται παραγόμενος (§. 857), οἷον: Τὸν κακὸν δεῖ κολάζειν, ἔν' ἀμείνων ἦ. — Κτεροῦσι σὸν παῖδ', ὥς πύθῃ κακὸν μέγα. — Πολύ με διδάσκεις ἀφθόρως διὰ φθόρον, ὅπως ἀκούων πολλὸ μὴδὲ ἐν μάθῳ. — Ἐνα μὴ δῶ δίκην, τὴν πόλιν ἐχθρὰν πεποίηκε. — Μὴ φθόρει τοῖς εὐτυχοῦσι, μὴ δοκῇς εἶναι κακός. — Ἐκαλούμην ἐπὶ τὰ δεῖπνα, ἔν' εὐφραίνονται οἱ συνόντες. — Κῦρος φίλων ᾤετο δεῖσθαι, ὥς συνεργοὺς ἔχοι. — Ὀκροῦντες, (παρατατ.) μὴ ἀφαιρεθεῖεν, τῷ Δεξιππῷ λέγουσι (ἱστορικὸς ἐνεστώς).

ΣΗΜ. Ὁ ἔνα καὶ σπανιώτερον ὁ ὥς, ὁ πῶς, φέρεται καὶ πρὸς παραγόμενον ὀριστικῆς, ἀλλ' ἀνωμάλως καὶ κατ' ἐξαιρέσιν, οἷον Πρὸ πολλοῦ ἂν ἐποιήσάμην ἐπιστεῖλαι σοι ταῦτα, ἔν', εἰ ἐπέσθης, μὴ τηλικούτῳ κινδύνῳ περιέπεσες.

§. 892. §. νθ'. Πολλάκις δύο ἢ καὶ πλειότερα καθ' ὑπόταξιν κῶλα ἀναφέρονται εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν λόγον, οἷον: «Ἄ ἂν ἀσύντακτα ἦ, ἀνάγκη ταῦτα ἀεὶ πράγματα παρέχειν, ἕως ἂν χώραν λάβῃ.» Ὁ λόγος οὗτος σύγκειται ἐκ τριῶν κῶλων, ὧν τὸ μὲν «ἀνάγκη ταῦτα ἀεὶ πρ. παρέχειν» εἶνε τὸ κύριον εἴτε ἡ κυρία πρότασις· ἐκ ταύτης δὲ ἐξήρτηνται τὰ δύο ἐπίλοιπα κῶλα, τὸ μὲν «Ἄ ἂν ἀσύντακτα ἦ» ἀναφορικόν, ἀναφερόμενον εἰς ἓνα καὶ μόνον ὅρον τῆς κυρίας προτάσεως (§. 864) τὸ: «ταῦτα», ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου «παρέχειν»· τὸ δὲ «ἕως ἂν χώραν λάβῃ» χρονικόν, ἀναφερόμενον εἰς ὁλόκληρον τὴν κυρίαν πρότασιν «ἀνάγκη ταῦτα ἀεὶ πράγματα παρέχειν.» Ὁ λόγος ὁ συγκείμενος ἐκ δύο κῶλων ὀνομάζεται δίκωλος, ὁ ἐκ τριῶν τρίκωλος, καὶ ὁ ἐκ πολλῶν ἐν γένει πολὺκωλος ἢ σύνθετος.

§. ξ'. Δύο ἢ πλείοτέρων λόγων, εἴτε δικώλων εἴτε πολυκώλων, §. 893.
 σύμπλεγμα ὀνομάζεται περίοδος. Ὅπως ὁ λόγος οὕτω καὶ ἡ περίο-
 δος ἔχει τὰ κῶλά της. Δικφέρουσι δὲ τὰ κῶλα τῆς περιόδου τῶν
 τοῦ λόγου κατὰ τοῦτο, ὅτι τὰ μὲν κῶλα τοῦ λόγου εἶναι προτάσεις,
 τὰ δὲ κῶλα τῆς περιόδου εἶναι αὐτοὶ οἱ λόγοι ἢτοι συστήματα ὁλό-
 κληρα προτάσεων. Μόνον δὲ ἐνίων κατὰ παράταξιν λόγων τὰ κῶλα,
 καὶ ἰδίως τὰ ἐκφερόμενα διὰ τοῦ μεταβατικοῦ δὲ (§. 835), τοῦ
 αἰτιολογικοῦ γάρ (§. 842), καὶ τοῦ συμπερχσματικοῦ οὐν, τοίνυν
 (§. 846), ἐάν ᾔνε πλήρη καὶ εὐμεγέθη, σώζουσι καὶ ἐν τῇ κατα-
 σκευῇ τῆς περιόδου τὸ αὐτοτελές καὶ ἀνυπότακτον αὐτῶν, συναπο-
 τελοῦντα καὶ αὐτὰ ἴδιον ἐκάστοτε κῶλον τῆς περιόδου, οἷον: "Ἀνδρες
 φίλοι τε καὶ ξύμμαχοι, μὴ θανατεύετε, ὅτι πολέμους ἡμῶς συγκα-
 λῶ· κοινὰ γὰρ ἡμῶν ὄντα τὰ παρόντα πολλὰ αὐτῶν ἔστιν
 ἀσύντακτα· ἃ δ' ἂν ἀσύντακτα ἢ, ἀνάγκη ταῦτα αἰεὶ πράγματι
 παρέχειν, ἕως ἂν χώρου λάβῃ." Ἡ περίοδος αὕτη σύγκειται ἐκ
 τριῶν κώλων, α'. τοῦ εἰδικοῦ λόγου: "Ἀνδρες—συγκαλῶ", β'. τοῦ
 αἰτιολογικοῦ κώλου: "κοινὰ γὰρ—ἀσύντακτα", καὶ γ'. τοῦ τρικώ-
 λου λόγου, "ἃ δ' ἂν—λάβῃ." Συνδέονται δὲ τὰ κῶλα τῆς περιόδου
 ταύτης διὰ τῶν κατὰ παράταξιν συνδέσμων (§. 842. 835): γάρ, δέ.

§. ξα'. Τὰ κῶλα τοῦ λόγου διαχωρίζονται ἐν τῇ γραφῇ, ἐάν ᾔνε
 δυνατόν, διὰ τῆς ὑποστιγμῆς, οἷον: "Ἀ δ' ἂν ἀσύντακτα ἢ, ἀνάγκη
 ταῦτα αἰεὶ πράγματι παρέχειν, ἕως ἂν χώρου λάβῃ." Τὰ δὲ
 κῶλα τῆς περιόδου διαχωρίζονται διὰ μέσης στιγμῆς, οἷον: "Ἀν-
 δρες φίλοι τε καὶ ξύμμαχοι, μὴ θανατεύετε, ὅτι πολέμους ἡμῶς
 συγκαλῶ· κοινὰ γὰρ ἡμῶν ὄντα τὰ παρόντα πολλὰ αὐτῶν ἔστιν
 ἀσύντακτα· ἃ δ' ἂν ἀσύντακτα ἢ, ἀνάγκη ταῦτα αἰεὶ πράγματι
 παρέχειν, ἕως ἂν χώρου λάβῃ."

ΣΗΜ. Συνήθως τὰ κῶλα τοῦ λόγου συγχέονται πρὸς τὰ τῆς περιόδου, οὐδ' ἐξη-
 κρίβωθη ἔτι ἐν γένει ἢ ἐννοία τοῦ λόγου, τοῦ κώλου καὶ τῆς περιόδου, καὶ τοῦτο
 εἰκότως. διότι σπανίως ἡ λογικὴ διαίρεσις συμπίπτει πρὸς τὴν γραμματικὴν, καὶ
 μάλιστα ἐν τῇ ἑλληνικῇ. Ὅθεν καὶ πολλοὶ διαχωρίζουσιν ὡς κῶλα καὶ στίζουσι
 διὰ μέσης στιγμῆς ὅχι τὰ γραμματικὰ ὅλ्ला τὰ λογικὰ κῶλα τῆς περιόδου, ἄλλοι
 δὲ πάλιν καὶ προσδιορισμούς τῆς προτάσεως καὶ ἔρους κυρίους, ἐάν μόνον ἔχωσιν
 ἱκανὸν ὡς ἐκ τοῦ πλήθους τῶν συγκροτουσῶν αὐτῆς λέξεων μέγεθος.

§. ξβ'. Ὁμαλὴ καὶ σύμμετρος εἶνε ἡ περίοδος, ὅταν οὐ μόνον τὰ §. 895.
 κῶλα αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ τὰ κῶλα τοῦ λόγου καὶ αὐτοὶ οἱ ὅροι καὶ προσ-
 διορισμοὶ τῶν προτάσεων, ἐπακολουθῶσιν ἡμαλῶς, καὶ φυλάττωσι συμ-
 μετρίαν τινὰ μικρὰν ἢ μεγάλην πρὸς ἀλλήλους. Ἀνώμαλος δὲ, ποι-
 κίλη καὶ ἐξηλλαγμένη ἄλλ' ἔντεχνος καὶ ἔντονος εἶνε ἡ περίοδος, ὅταν
 περιφρονουμένης τῆς ὁμαλῆς σειρᾶς καὶ συμμετρίας, καὶ τὰ κῶλα
 τῆς περιόδου καὶ τὰ κῶλα τοῦ λόγου, καὶ οἱ ὅροι καὶ προσδιορισμοὶ

τῶν προτάσεων, ἐπακολουθῶσιν ἀτάκτως μὲν καὶ ἀνωμάλως, ἀλλὰ βιαίως καὶ ὁρμητικῶς, ὑπακούοντες ὅχι εἰς τὴν συνήθη γραμματικὴν σύνταξιν, ἀλλ' εἰς τὴν λογικὴν βίαν καὶ δύναμιν. Καὶ ἐν μὲν τῇ ὁμολῇ καὶ συμμέτρῳ περιόδῳ ἐπικρατεῖ ἡ παράταξις, ἐν δὲ τῇ ἀνωμάλῳ ἡ ὑπόταξις. Καὶ ἐκείνης μὲν παράδειγμα ἔσχον ἔχομεν τὸν ῥήτορα Ἰσοκράτην (§. 7), ταύτης δὲ πρότυπον ἀμίμητον τὸν ῥήτορα Δημοσθένη (§. 7).

§. 896. α'. Παράδειγμα ὁμολῆς καὶ συμμέτρου περιόδου: «*Ἐν πολλοῖς μὲν, ὧς Δημόνικε, πολὺ διεστῶσας εὐρήσομεν τὰς τε τῶν σπουδαίων γνώμας, καὶ τὰς τῶν φάουλων διανοίας· πολὺ δὲ μερίστην διαφορὰν εἰλήφασιν ἐν ταῖς πρὸς ἀλλήλους συνηθείαις· οἱ μὲν γὰρ τοὺς φίλους παρόντας μόνον τιμῶσιν· οἱ δὲ καὶ μακρὰν ἀπόντας ἀγαπῶσι· καὶ τὰς μὲν τῶν φάουλων συνηθείας ὀλίγος χρόνος διέλυσεν· τὰς δὲ τῶν σπουδαίων φιλίας οὐδ' ἂν ὁ πᾶς χρόνος ἐξαλείψει.*» (Ἰσοκρ. πρὸς Δημόνικον παραίν.).

§. 897. β'. Παράδειγμα ἀνωμάλου καὶ ἐξηλλαγμένης περιόδου: «*Τούτων, ὧς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν ἀνεγνωσμένων ἀληθὴ μὲν ἐστὶ τὰ πολλὰ, ὥς οὐκ ἔδει, οὐ μὴν ἀλλ' ἴσως οὐχ ἡδέα ἀκούειν· ἀλλ' εἰ μὲν, ὅσα ἂν τις ὑπερβῇ τῷ λόγῳ, ἵνα μὴ λυπήσῃ, καὶ τὰ πράγματα ὑπερβήσεται, δεῖ πρὸς ἡδονὴν δημηγορεῖν· εἰ δ' ἡ τῶν λόγων χάρις, ἂν ἡ μὴ προσήκουσα, ἔργῳ ζημία γίγνεται, αἰσχρὸν ἐστὶν, ὧς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φεραχίζειν ἑαυτοὺς, καὶ ἀπαρτ' ἀναβαλλομένους, ὅσα ἂν ἡ δυσχερὴ, πάντων ὑστερίζειν τῶν ἔργων, καὶ μηδὲ τοῦτο δύνασθαι μαθεῖν, ὅτι δεῖ τοὺς ὀρθῶς πολέμῳ χρωμένους οὐκ ἀκολουθεῖν τοῖς πράγμασιν, ἀλλ' αὐτοὺς ἐμπροσθεν εἶναι τῶν πραγμάτων, καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥσπερ τῶν στρατευμάτων ἀξιῶσειεν ἄν τις τὸν στρατηγὸν ἡγεῖσθαι, οὕτω καὶ τῶν πραγμάτων τοὺς εὖ βουλευομένους, ἵν' ἂν ἐκείνοις δοκῇ, ταῦτα πρίττεται, καὶ μὴ τὰ συμβάντα ἀναγκάζονται διώκειν.*» (Δημοσθέν. Φιλιππικ. α').

§. 898. §. ζγ'. Ἡ περίοδος εἶνε γραμματικῶς καὶ καλλιτεχνικῶς μοναδικὸν καὶ ἀμίμητον πλεονέκτημα καὶ κόσμημα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσης. Ἀλλὰ διὰ τοῦτο καὶ ἡ περιοδολογία, ἥτοι ἡ ἀνάλυσις τῶν περιόδων καὶ ἡ περὶ τῆς κατασκευῆς αὐτῶν θεωρία, εἶνε τὸ ἀνώτατον καὶ ἔσχατον ἀντικείμενον ἅμα καὶ ὄριον τῆς ἐλληνικῆς συντάξεως καὶ ἐν γένει τῆς ἐλληνικῆς γραμματικῆς, ἀνήκει δὲ μᾶλλον εἰς τὴν ἐπιστήμην τῆς ῥητορικῆς, ὅποιαν ἰδίως ἐνόουν αὐτὴν οἱ Ἕλληνες.

